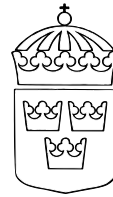

Regeringens proposition

2013/14:226

Skärpningar i vapenlagstiftningen

Prop.
2013/14:226

Regeringen överlämnar denna proposition till riksdagen.

Stockholm den 30 april 2014

Fredrik Reinfeldt

Beatrice Ask
(Justitiedepartementet)

Propositionens huvudsakliga innehåll

För att en skärpt syn på allvarliga vapenbrott ska få genomslag föreslår regeringen att straffen för vapenbrott ska höjas. Bland annat ska det lägsta straffet för grovt vapenbrott höjas från fängelse i sex månader till fängelse i ett år och en bestämmelse om synnerligen grovt vapenbrott införs med straffet fängelse i lägst tre och högst sex år.

I syfte att skapa en tydligare och mer rättssäker prövning när det gäller sammanslutningars tillstånd till innehav av vapen föreslås ett nytt system med auktorisationsförfarande för prövningen av sammanslutningar för jakt- eller målskytte. Det nya systemet innebär att endast de sammanslutningar som är auktoriserade eller anslutna till en auktoriserad sammanslutning ska kunna komma i fråga för tillstånd till innehav av vapen. Tillsyn över auktoriserade sammanslutningar för jakt- eller målskytte ska utövas av den nya Polismyndigheten, som också ska föra ett nytt register över sådana sammanslutningar.

Tillståndsbefrielsen för innehav av effektbegränsade vapen ska även omfatta bl.a. airsoftvapen som drivs av gas. Dessutom ska tidsbegränsade tillstånd fortsätta att gälla även efter tillståndstidens utgång under den tid då prövning av förnyat tillstånd pågår.

Lagändringarna i fråga om straffbestämmelserna föreslås träda i kraft den 1 september 2014 och övriga lagändringar den 2 januari 2015.

Innehållsförteckning

1	Förslag till riksdagsbeslut	4
2	Lagtext	5
2.1	Förslag till lag om ändring i vapenlagen (1996:67).....	5
2.2	Förslag till lag om ändring i vapenlagen (1996:67).....	8
2.3	Förslag till lag om ändring i lagen (2003:148) om straff för terroristbrott.....	13
2.4	Förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)	14
3	Ärendet och dess beredning	15
4	Prövning av skyttesammanslutningar	16
4.1	Rikspolisstyrelsen ersätts med den nya Polismyndigheten	16
4.2	Auktorisation och tillstånd till innehav av skjutvapen	17
4.3	Tillsyn och återkallelse av auktorisation	25
4.4	Överklagande och interimistiska beslut.....	27
4.5	Regler för skyttesammanslutningar som inte innehar vapen	28
5	Fortsatt giltighet av tidsbegränsade tillstånd	29
6	Definitionen av effektbegränsade vapen bör utvidgas	30
7	Skärpta straff för vapenbrott	32
7.1	Vapenbrottet.....	32
7.2	Höjt straffminimum för grovt vapenbrott och ett nytt synnerligen grovt vapenbrott.....	32
7.3	När ska ett vapenbrott bedömas som grovt eller synnerligen grovt?	38
8	Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser	43
9	Ekonomiska konsekvenser	44
10	Författningskommentar	45
10.1	Förslaget till lag om ändring i vapenlagen (1996:67).....	45
10.2	Förslaget till lag om ändring i vapenlagen (1996:67).....	49
10.3	Förslaget till lag om ändring i lagen (2003:148) om straff för terroristbrott.....	55
10.4	Förslaget till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)	56
Bilaga 1	Sammanfattning av betänkandet Skärpningar i vapenlagstiftningen (SOU 2013:7).....	57
Bilaga 2	Betänkandets lagförslag	63
Bilaga 3	Förteckning över remissinstanser (SOU 2013:7).....	78
Bilaga 4	Sammanfattning av delbetänkandet Skärpta straff för vapenbrott (SOU 2014:7)	79
Bilaga 5	Delbetänkandets lagförslag	81

Bilaga 6	Förteckning över remissinstanser (SOU 2014:7)	85	Prop. 2013/14:226
Bilaga 7	Sammanfattning av departementspromemorian Vissa frågor om vapenlagen (Ds 2010:6).....	86	
Bilaga 8	Förteckning över remissinstanser (Ds 2010:6).....	88	
Bilaga 9	Lagrådsremissens lagförslag	89	
Bilaga 10	Lagrådets yttrande.....	99	
	Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 30 april 2014.....	102	

Förslag till riksdagsbeslut

Regeringen föreslår att riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om ändring i vapenlagen (1996:67),
2. lag om ändring i vapenlagen (1996:67),
3. lag om ändring i lagen (2003:148) om straff för terroristbrott,
4. lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

Regeringen har följande förslag till lagtext.

2.1 Förslag till lag om ändring i vapenlagen (1996:67)

Härigenom föreskrivs i fråga om vapenlagen (1996:67)

dels att nuvarande 9 kap. 1 a § ska betecknas 1 b §,

dels att den nya 9 kap. 1 b § ska ha följande lydelse,

dels att 9 kap. 1, 2 och 5 §§ ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas en ny paragraf, 9 kap. 1 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

9 kap.

1 §¹

Den som uppsåtligen innehar ett skjutvapen utan att ha rätt till det eller överlåter eller lånar ut ett skjutvapen till någon som inte har rätt att inneha vapnet döms för vapenbrott till fängelse i högst *ett* år.

Om brottet är grovt döms för grovt vapenbrott till fängelse i lägst sex månader och högst fyra år. Vid bedömning av om brottet är grovt ska det särskilt beaktas om

1. vapnet har innehafts på allmän plats, i ett fordon på allmän plats eller inom ett skolområde där grundskole- eller gymnasieundervisning bedrivs,

2. vapnet har varit av särskilt farlig beskaffenhet, eller

3. innehavet, överlåtelsen eller utlåningen har avsett flera vapen.

Om gärningen har begåtts av oaktsamhet eller om brottet är ringa, döms till böter eller fängelse i högst sex månader.

1 a §

Om brott som avses i 1 § första stycket är grovt, döms för grovt vapenbrott till fängelse i lägst ett

¹ Senaste lydelse 2012:306.

och högst fyra år. Vid bedömningen av om brottet är grovt ska det särskilt beaktas om

1. vapnet har innehafts på allmän plats eller på en annan plats där människor brukar samlas eller har samlats eller i ett fordon på en sådan plats,

2. vapnet har varit av särskilt farlig beskaffenhet,

3. innehavet, överlåtelsen eller utlåningen har avsett flera vapen, eller

4. gärningen annars har varit av särskilt farlig art.

Om brott som avses i 1 § första stycket är synnerligen grovt, döms för synnerligen grovt vapenbrott till fängelse i lägst tre och högst sex år. Vid bedömningen av om brottet är synnerligen grovt ska det särskilt beaktas om innehavet, överlåtelsen eller utlåningen har avsett ett stort antal vapen.

1 b §²

Till böter eller fängelse i högst ett år döms den som uppsåtligen bryter mot bestämmelserna om märkning i 2 a kap. 2–4 eller 7 §. Detsamma gäller den som uppsåtligen förfalskar eller utan lov utplånar, avlägsnar eller ändrar sådan märkning.

Ansvar för brott mot bestämmelserna om märkning i 2 a kap. 7 § ska inte dömas ut om gärningen är belagd med straff enligt 1 §.

Till ansvar för brott mot bestämmelserna om märkning i 2 a kap. 7 § döms det inte om gärningen är belagd med straff enligt 1 eller 1 a §.

2 §³

Till böter eller fängelse i högst sex månader döms den som uppsåtligen eller av oaktsamhet

a) missbrukar rätten att inneha ett skjutvapen genom att använda det för något annat ändamål än det som han eller hon är berättigad till,

b) bryter mot bestämmelserna om överlämnande till förvaring hos någon annan i 5 kap. 3 § första stycket eller om transport i 5 kap. 4 § eller mot villkor i fråga om förvaring av vapen som meddelats med stöd av denna lag,

c) bryter mot bestämmelserna om förvaring i 5 kap. 1–3 §§ i fråga om skjutvapen eller ammunition som innehas av sammanslutningar, huvud-

² Senaste lydelse av tidigare 1 a § 2011:467.

³ Senaste lydelse 2012:306.

män för museer eller auktoriserade bevakningsföretag eller i fråga om skjutvapen som innehas av vapenhandlare,

d) innehar ammunition utan att ha rätt till det eller inte följer ett beslut att lämna över ammunition för inlösen,

e) överlåter ammunition till någon som inte har rätt att inneha ammunitionen,

f) driver handel med skjutvapen utan tillstånd,

g) medför skjutvapen i strid med bestämmelserna i 5 kap. 6 §,

h) bryter mot föreskrifter som har meddelats med stöd av 11 kap. 1 § d genom att olovligen överföra vapen eller ammunition till ett annat land, eller

i) förvarar ett skjutvapen åt någon annan utan att föreskrivet tillstånd till förvaringen finns eller bryter mot bestämmelserna om användning vid förvaring i 5 kap. 3 § andra stycket.

I ringa fall ska inte dömas till ansvar för otillåtet innehav av ammunition eller överträdelse av bestämmelserna i 5 kap. 6 §.

Till ansvar för otillåten förvaring av skjutvapen åt någon annan ska inte dömas om gärningen är belagd med straff enligt 1 §.

Till ansvar för otillåten förvaring av skjutvapen åt någon annan döms det inte om gärningen är belagd med straff enligt 1 eller 1 a §.

5 §⁴

Ett vapen som har varit föremål för brott som avses i 1 §, 1 a § eller 2 § första stycket a ska förklaras förverkat, om det inte är uppenbart oskäligt. Detsamma gäller ammunition som har varit föremål för brott som avses i 2 § första stycket d eller e. I stället för vapnet eller ammunitionen kan dess värde förklaras förverkat. Om ett vapen förklaras förverkat får även ammunition som hör till vapnet förklaras förverkad.

Vad som i första stycket föreskrivs om ett vapen ska också gälla en vapendel.

Utbyte av brott enligt denna lag ska förklaras förverkat, om det inte är uppenbart oskäligt.

Ett vapen som har varit föremål för brott som avses i 1 §, 1 a §, 1 b § eller 2 § första stycket a ska förklaras förverkat, om det inte är uppenbart oskäligt. Detsamma gäller ammunition som har varit föremål för brott som avses i 2 § första stycket d eller e. I stället för vapnet eller ammunitionen kan dess värde förklaras förverkat. Om ett vapen förklaras förverkat får även ammunition som hör till vapnet förklaras förverkad.

Det som föreskrivs i första stycket om ett vapen ska också gälla en vapendel.

Denna lag träder i kraft den 1 september 2014.

⁴ Senaste lydelse 2011:467.

2.2 Förslag till lag om ändring i vapenlagen (1996:67)

Härigenom föreskrivs i fråga om vapenlagen (1996:67)

dels att 1 a kap. 7 §, 2 kap. 1, 3 och 6 §§, 10 kap. 2 § och 11 kap. 2 § ska ha följande lydelse,

dels att rubriken till 2 kap. ska lyda ”Tillstånd och auktorisation”,

dels att det i lagen ska införas fyra nya paragrafer, 2 kap. 6 a, 17 och 18 §§, och 6 kap. 3 c §, samt närmast före 2 kap. 17 § och 6 kap. 3 c § nya rubriker av följande lydelse.

Lydelse enligt prop. 2013/14:110 Föreslagen lydelse

1 a kap.

7 §

Polismyndigheten ska med hjälp av automatiserad behandling föra separata register över

1. personer och organisationer som enligt denna lag har meddelats tillstånd att inneha skjutvapen eller ammunition eller tillstånd att låna skjutvapen samt personer som tillhör hemvärnets personal och som av Försvarsmakten har tilldelats skjutvapen för förvaring i bostaden (vapeninnehavarregistret),

2. de skjutvapen för vilka tillstånd till innehav har meddelats enligt denna lag samt skjutvapen som upphittats eller anmälts stulna eller försvunna (vapenregistret),
och

3. personer och organisationer som har meddelats tillstånd enligt denna lag att driva handel med skjutvapen, fysiska personer som har ett betydande inflytande över en sådan juridisk person som har tillstånd att driva handel med skjutvapen, personer som har godkänts att som föreståndare eller ersättare svara för sådan verksamhet samt personer och organisationer som har meddelats tillstånd enligt denna lag att ta emot skjutvapen för översyn eller reparation (vapenhandlarregistret).

2. de skjutvapen för vilka tillstånd till innehav har meddelats enligt denna lag samt skjutvapen som upphittats eller anmälts stulna eller försvunna (vapenregistret),

3. personer och organisationer som har meddelats tillstånd enligt denna lag att driva handel med skjutvapen, fysiska personer som har ett betydande inflytande över en sådan juridisk person som har tillstånd att driva handel med skjutvapen, personer som har godkänts att som föreståndare eller ersättare svara för sådan verksamhet samt personer och organisationer som har meddelats tillstånd enligt denna lag att ta emot skjutvapen för översyn eller reparation (vapenhandlarregistret),
och

4. sammanslutningar som har auktoriserats enligt denna lag (registret över auktoriserade sammanslutningar för jakt- eller målskytte).

Av vapeninnehavarregistret får det inte framgå vilka vapen som Prop. 2013/14:226
Försvarsmakten har tilldelat någon som tillhör hemvärnets personal.
Registret får inte användas för att göra automatiserade sammanställningar
över personer som tillhör hemvärnets personal.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

1 §¹

Tillstånd krävs för att

- a) inneha skjutvapen eller ammunition,
- b) driva handel med skjutvapen,
- c) yrkesmässigt ta emot skjutvapen för reparation eller översyn, eller
- d) föra in skjutvapen eller ammunition till Sverige.

Tillstånd krävs inte för den som har fyllt arton år, om vapnet är ett kolsyre-, luft- eller fjädervapen som är avsett för målskjutning eller ett harpunvapen och om *det* har en begränsad effekt i förhållande till andra jämförliga skjutvapen (effektbegränsade vapen). *Tillstånd krävs inte heller om innehavaren har lånat vapnet enligt bestämmelserna i 3 kap. 1 a eller 7 §.*

Tillstånd krävs inte för den som har fyllt arton år om vapnet har en begränsad effekt i förhållande till andra jämförliga skjutvapen (effektbegränsade vapen) och *vapnet är*

1. ett kolsyre-, luft- eller fjädervapen *eller ett vapen med ett annat liknande utskjutningsmedel* och är avsett för målskjutning, eller

2. ett harpunvapen.

Tillstånd krävs inte heller om innehavaren har lånat vapnet enligt bestämmelserna i 3 kap. 1 a eller 7 §.

Tillstånd krävs inte heller för verksamhet som omfattas av tillstånd enligt 3 eller 4 § lagen (1992:1300) om krigsmateriel.

3 §²

Tillstånd att inneha skjutvapen får meddelas

a) enskilda personer,
b) sammanslutningar för *jakt* eller målskytte, som har en stabil organisation och kontinuerlig skytteverksamhet *samt* uppfyller höga krav på säkerhet i fråga om handhavande av vapen,

c) huvudmän för museer, om

1. enskilda personer,
2. sammanslutningar för *jakt*- eller målskytte, som uppfyller höga krav på säkerhet i fråga om handhavande av vapen *och*

a) har *auktoriserats enligt 17 §, eller*

b) är *anslutna till en auktoriserad sammanslutning och* har en stabil organisation och kontinuerlig skytteverksamhet,

3. huvudmän för museer, om

¹ Senaste lydelse 2006:386.

² Senaste lydelse 2000:147.

Prop. 2013/14:226 museet får statsbidrag enligt särskilda föreskrifter eller om museet ägs av en kommun, ett landsting eller en stiftelse som står under länsstyrelsens tillsyn: för vapen som *skall* ingå i samlingarna, och

d) auktoriserade bevakningsföretag: för utlåning till väktare som har meddelats tillstånd att som lån inneha ett sådant vapen.

museet får statsbidrag enligt särskilda föreskrifter eller om museet ägs av en kommun, ett landsting eller en stiftelse som står under länsstyrelsens tillsyn: för vapen som *ska* ingå i samlingarna, och

4. auktoriserade bevakningsföretag: för utlåning till väktare som har meddelats tillstånd att som lån inneha ett sådant vapen.

6 §³

Tillstånd att inneha helautomatiska vapen eller enhandsvapen får meddelas endast om det finns synnerliga skäl. Detta gäller dock inte för start- eller signalvapen.

Tillstånd för enskild att inneha helautomatiska vapen eller enhandsvapen för flerskott skall tidsbegränsas till att gälla i högst fem år om inte särskilda skäl talar emot en sådan begränsning.

6 a §

Tillstånd för en enskild att inneha helautomatiska vapen eller enhandsvapen för flerskott ska tidsbegränsas till att gälla i högst fem år om inte särskilda skäl talar emot en sådan begränsning.

Har en ansökan om förnyat tillstånd getts in senast fyra veckor innan giltighetstiden för det gällande tillståndet går ut, ska detta gälla till dess att beslut i fråga om det nya tillståndet har vunnit laga kraft.

Auktorisation och tillsyn av sammanslutningar för jakt- eller målskytte

17 §⁴

En sammanslutning för jakt- eller målskytte får auktoriseras om den har en stabil organisation,

³ Senaste lydelse 2000:147.

⁴ Nuvarande 17 § föreslås upphävas i prop. 2013/14:110.

kontinuerlig skytteverksamhet och ordning för säker vapenhantering. Prop. 2013/14:226

Polismyndigheten prövar frågor om auktorisation.

18 §⁵

Polismyndigheten utövar tillsyn över auktoriserade sammanslutningar för jakt- eller målskytte.

Vid tillsynen ska Polismyndigheten kontrollera att förutsättningarna för auktorisation som anges i 17 § fortfarande är uppfyllda.

En auktoriserad sammanslutning ska på begäran lämna Polismyndigheten de upplysningar om verksamheten som myndigheten behöver för sin tillsyn.

6 kap.

Återkallelse av auktorisation

3 c §

En auktorisation enligt 2 kap. 17 § ska återkallas av Polismyndigheten om förutsättningarna för auktorisationen inte längre finns.

Lydelse enligt prop. 2013/14:110

Föreslagen lydelse

10 kap.

2 §

Polismyndighetens eller en domstols beslut enligt denna lag ska gälla omedelbart, om inte annat förordnas. Polismyndighetens beslut om återkallelse av handelstillstånd ska dock gälla omedelbart endast i de fall det har förordnats i beslutet. Ett sådant förordnande får meddelas om det finns särskilda skäl.

Polismyndighetens eller en domstols beslut enligt denna lag ska gälla omedelbart, om inte annat förordnas. Polismyndighetens beslut om återkallelse av handelstillstånd eller återkallelse av auktorisation ska dock gälla omedelbart endast i de fall det har förordnats i beslutet. Ett sådant förordnande får meddelas om det finns särskilda skäl.

⁵ Nuvarande 18 § föreslås upphävas i prop. 2013/14:110.

11 kap.

2 §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

a) undantag från kravet på tillstånd för att inneha start- eller signalvapen,

b) krav på skjutskicklighet, utbildning, ålder och de förutsättningar i övrigt som ska vara uppfyllda för tillstånd att inneha eller låna skjutvapen,

c) krav på kunskap för att få tillstånd att driva handel med skjutvapen och vad som i övrigt ska gälla vid sådan handel,

d) vad som ska iakttas utöver bestämmelserna i 4 kap. vid ändring och reparation av skjutvapen,

e) krav på vapenhandlars, museers och sammanslutningars förvaring av andra vapen än effektbegränsade vapen och på sammanslutningars förvaring av ammunition,

f) de förutsättningar i övrigt som ska vara uppfyllda för tillstånd enligt denna lag,

g) utfärdande av europeiska skjutvapenpass till dem som har tillstånd att inneha skjutvapen i Sverige,

h) förutsättningar för och förfaringssätt vid medgivande av att personer bosatta i Sverige ska få tillstånd att förvärva skjutvapen i ett annat land,

i) krav på att den som förvärvat ett skjutvapen i Sverige och som är bosatt i ett främmande land ska underrätta den staten om förvärvet,

j) *vilka sammanslutningar som* j) kraven för *auktorisering enligt ska anses uppfylla* kraven i 2 kap. 2 kap. 17 §, och 3 § b för att kunna meddelas tillstånd att inneha skjutvapen, och

k) vad som ska iakttas utöver bestämmelserna i 5 kap. i fråga om transport av skjutvapen och ammunition.

1. Denna lag träder i kraft den 2 januari 2015.

2. De sammanslutningar som av Rikspolisstyrelsen vid utgången av 2014 har bedömts uppfylla kraven i tidigare 2 kap. 3 § b för att kunna meddelas tillstånd till innehav av skjutvapen, ska anses vara auktoriserade enligt den nya bestämmelsen i 2 kap. 17 § och tas upp i registret över auktoriserade sammanslutningar för jakt- eller målskytte enligt 1 a kap. 7 § första stycket 4.

2.3 Förslag till lag om ändring i lagen (2003:148) om straff för terroristbrott

Prop. 2013/14:226

Härigenom föreskrivs att 3 § lagen (2003:148) om straff för terroristbrott ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 §¹

Följande gärningar utgör terroristbrott under de förutsättningar som anges i 2 § i denna lag:

1. mord, 3 kap. 1 § brottsbalken,
2. dråp, 3 kap. 2 § brottsbalken,
3. grov misshandel, 3 kap. 6 § brottsbalken,
4. människorov, 4 kap. 1 § brottsbalken,
5. olaga frihetsberövande, 4 kap. 2 § brottsbalken,
6. grov skadegörelse, 12 kap. 3 § brottsbalken,
7. mordbrand och grov mordbrand, 13 kap. 1 och 2 §§ brottsbalken,
8. allmänfarlig ödeläggelse, 13 kap. 3 § brottsbalken,
9. sabotage och grovt sabotage, 13 kap. 4 och 5 §§ brottsbalken,
10. kapning och sjö- eller luftfartssabotage, 13 kap. 5 a § brottsbalken,
11. flygplatssabotage, 13 kap. 5 b § brottsbalken,
12. spridande av gift eller smitta, 13 kap. 7 § brottsbalken,
13. olovlig befattning med kemiska vapen, 22 kap. 6 a § brottsbalken,
14. *uppsåtligt* vapenbrott, 9 kap. 1 § vapenlagen (1996:67),
14. vapenbrott, *grovt vapenbrott och synnerligen grovt vapenbrott*, 9 kap. 1 § *första stycket och 1 a §* vapenlagen (1996:67),
15. brott enligt 29 § tredje stycket lagen (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor,
16. uppsåtligt brott enligt 25 och 26 §§ lagen (1992:1300) om krigsmateriel, som avser kärnladdningar, radiologiska, biologiska och kemiska stridsmedel, apparater och andra anordningar för spridning av radiologiska, biologiska eller kemiska stridsmedel samt speciella delar och substanser till sådant material,
17. brott enligt 18, 18 a och 20 §§ lagen (2000:1064) om kontroll av produkter med dubbla användningsområden och av tekniskt bistånd, som avser sådana produkter eller sådant tekniskt bistånd som kan användas för att framställa kärnladdningar, biologiska eller kemiska vapen,
18. smuggling och grov smuggling, 3 och 5 §§ lagen (2000:1225) om straff för smuggling, om brottet avser sådana varor som omfattas av 14–17,
19. olaga hot, 4 kap. 5 § brottsbalken, som innefattar hot om att begå någon av de gärningar som avses i 1–18.

Denna lag träder i kraft den 1 september 2014.

¹ Senaste lydelse 2010:1016.

Prop. 2013/14:226 2.4 Förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

Härigenom föreskrivs att 18 kap. 16 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) ska ha följande lydelse.

Lydelse enligt prop. 2013/14:110 Föreslagen lydelse

18 kap.

16 §

Sekretess gäller för uppgift som hänför sig till vapenregister enligt vapenlagen (1996:67), om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan fara för att vapen eller ammunition kommer till brottslig användning.

Sekretess gäller, under motsvarande förutsättning som anges i första stycket, hos

1. Kammarkollegiet och Naturvårdsverket för uppgift som hänför sig till jaktkortsregistret, och

2. Naturvårdsverket för uppgift som hänför sig till jägarexamensregistret.

Sekretessen enligt första stycket gäller inte för uppgift i vapenregister om namn och adress för den som har tillstånd att bedriva handel med skjutvapen eller att ta emot skjutvapen för översyn eller reparation. Sekretess gäller inte heller för uppgift i vapenregister om vilka typer av vapen ett *sådant* tillstånd omfattar.

Sekretessen enligt första stycket gäller inte för uppgift i vapenregister om namn och adress för den som har tillstånd att bedriva handel med skjutvapen eller att ta emot skjutvapen för översyn eller reparation *eller för uppgifter i registret över auktoriserade sammanslutningar för jakt- eller målskytte*. Sekretess gäller inte heller för uppgift i vapenregister om vilka typer av vapen *som omfattas* av ett tillstånd att bedriva handel med skjutvapen eller att ta emot skjutvapen för översyn eller reparation.

Denna lag träder i kraft den 2 januari 2015.

Den 22 mars 2012 beslutade regeringen att ge en särskild utredare i uppdrag att analysera vissa frågor om skjutvapen och ta ställning till behovet av författningsändringar i vapenlagstiftningen (dir. 2012:19). Utredningen antog namnet Utredningen om skärpningar i vapenlagstiftningen (Ju 2012:03).

I januari 2013 överlämnade utredningen sitt betänkande Skärpningar i vapenlagstiftningen (SOU 2013:7). I betänkandet föreslås att straffmaximum för grovt vapenbrott ska höjas, en särskild straffskala för synnerligen grovt vapenbrott ska införas, ett nytt system för prövning av skyttesammanslutningar ska införas och att reglerna för tillstånd till innehav av helautomatiska skjutvapen och halvautomatiska kulgevär för målskytte ska ändras. Det föreslås också bl.a. att vapenmagasin ska jämföras med skjutvapen. En sammanfattning av betänkandet finns i *bilaga 1* och utredningens lagförslag i *bilaga 2*. Betänkandet har remissbehandlats. En förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 3*. En remissammanställning finns tillgänglig i Justitiedepartementet (dnr Ju2013/852/L4).

Regeringen beslutade den 5 december 2013 om tilläggsdirektiv till Utredningen om skärpta straffrättsliga åtgärder mot organiserad brottslighet (Ju 2013:03). Utredaren fick i uppdrag att bl.a. överväga och föreslå de åtgärder som krävs dels för att höja straffminimum för grovt vapenbrott till fängelse i ett år, dels för att införa en särskild straffskala för synnerligen grovt vapenbrott (dir. 2013:112).

I februari 2014 överlämnade utredningen sitt delbetänkande Skärpta straff för vapenbrott (SOU 2014:7), som behandlar den del av uppdraget som rör höjningen av straffminimum för grovt vapenbrott och införandet av en särskild straffskala för synnerligen grovt vapenbrott. En sammanfattning av delbetänkandet finns i *bilaga 4* och lagförslagen i *bilaga 5*. I mars 2014 hölls ett remissmöte om innehållet i delbetänkandet. Delbetänkandet har även remissbehandlats skriftligen. En förteckning över de remissinstanser som var närvarande vid remissmötet eller som har lämnat skriftliga synpunkter finns i *bilaga 6*. En sammanställning av remissvaren och de synpunkter som framkommit finns tillgänglig i Justitiedepartementet (dnr Ju2014/1153/L4).

I denna proposition behandlas de förslag i fråga om straffbestämmelserna för vapenbrott som föreslås i betänkandet Skärpningar i vapenlagstiftningen och delbetänkandet Skärpta straff för vapenbrott, vissa av de övriga förslag som lämnas i betänkandet Skärpningar i vapenlagstiftningen och en fråga om utvidgning av definitionen av effektbegränsade vapen. Denna fråga var senast föremål för utredning i departementspromemorian Vissa frågor om vapenlagen (Ds 2010:6) som i andra delar har behandlats i propositionen Vissa åtgärder mot illegala vapen (prop. 2011/12:109). En sammanfattning av promemorian finns i *bilaga 7*. Promemorian har remissbehandlats. En förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 8*. En sammanställning av remissvaren finns tillgänglig i Justitiedepartementet (dnr Ju2010/3907/L4).

Regeringen beslutade den 3 april 2014 att inhämta Lagrådets yttrande över de lagförslag som finns i *bilaga 9*. Lagrådets yttrande finns i *bilaga 10*.

Lagrådet har föreslagit vissa ändringar. Regeringens lagförslag har – förutom i fråga om bestämmelsen som reglerar kraven för att beviljas auktorisation – i huvudsak utformats i enlighet med vad Lagrådet har förordat. Lagrådets synpunkter behandlas i avsnitt 4.2, 4.3 och 7.2 samt i författningskommentaren.

Vidare har vissa språkliga och redaktionella ändringar gjorts.

4 Prövning av skyttesammanslutningar

4.1 Rikspolisstyrelsen ersätts med den nya Polismyndigheten

I budgetpropositionen för 2013 föreslog regeringen att Rikspolisstyrelsen och de 21 polismyndigheterna ska ombildas till en myndighet, Polismyndigheten, den 1 januari 2015 (prop. 2012/13:1, utgiftsområde 4, s. 47 f.). Riksdagen antog förslaget (bet. 2012/13:JuU1, rskr. 2012/13:124).

Att den lokala och den centrala polisorganisationen, med undantag för Säkerhetspolisen, slås ihop till en myndighet innebär att de lokala myndigheterna upphör. Vidare upphör det att finnas en centralmyndighetsfunktion inom polisen när Rikspolisstyrelsen avvecklas.

Regeringen har i propositionen En ny organisation för polisen (prop. 2013/14:110) föreslagit att de uppgifter som i dag tillkommer Rikspolisstyrelsen och polismyndigheterna enligt vapenlagen ska fullgöras av den nya Polismyndigheten från och med den 1 januari 2015.

Utredningens förslag till de ändringar i företrädesvis vapenlagen som behandlas i detta kapitel föreslås träda i kraft den 1 juli 2014 och grundas således genomgående på den nuvarande polisorganisationen med Rikspolisstyrelsen som centralmyndighetsfunktion. Enligt regeringens förslag bör emellertid de nya reglerna träda i kraft först den 2 januari 2015, det vill säga då Rikspolisstyrelsen har avvecklats och ersatts av den nya Polismyndigheten. Regeringen har i det följande således som utgångspunkt att de uppgifter som utredningen föreslår ska tillkomma Rikspolisstyrelsen i stället ska fullgöras av Polismyndigheten.

Regeringens förslag: Auktorisation ska få meddelas sammanslutningar för jakt- eller målskytte som har stabil organisation, kontinuerlig skytteverksamhet och ordning för säker vapenhantering. Polismyndigheten ska pröva frågor om auktorisation.

Polismyndigheten ska med hjälp av automatiserad behandling föra ett separat centralt register över de sammanslutningar som har auktoriserats. Uppgifter i registret över auktoriserade sammanslutningar ska undantas från sekretesskyddet i offentlighets- och sekretesslagen.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska få meddela föreskrifter om kraven på stabil organisation, kontinuerlig skytteverksamhet och ordning för säker vapenhantering för auktorisation.

Tillstånd att inneha skjutvapen ska få meddelas sammanslutningar för jakt- eller målskytte som uppfyller höga krav på säkerhet i fråga om handhavande av vapen, har auktoriserats eller är anslutna till en auktoriserad sammanslutning och har stabil organisation och kontinuerlig skytteverksamhet.

Regeringens bedömning: Skyldigheten att samråda med Försvarsmakten vid auktorisation av sådana organisationer som anges i förordningen om frivillig försvarsverksamhet och deras läns- och lokalavdelningar bör inte regleras i lag.

Utredningens förslag och bedömning: Överensstämmer delvis med regeringens. Enligt utredningens förslag ska tillstånd att inneha skjutvapen få meddelas föreningar för jakt eller målskytte som har auktoriserats eller därtill anslutna föreningar, om inte särskilda skäl talar mot att tillstånd meddelas. Utredningen föreslår att uttrycket ”sammanslutningar” ska ersättas med ”föreningar” och att endast ideella föreningar ska kunna auktoriserats. Vidare föreslår utredningen att bestämmelsen om Rikspolisstyrelsens samrådsskyldighet med Försvarsmakten ska införas i lag.

Remissinstanserna: Majoriteteten av de remissinstanser som uttalar sig i fråga om förslaget om att införa ett auktorisationsförfarande tillstyrker eller har inget att invända mot det. *Åklagarmyndigheten* anser att det är en fördel att tydligheten ökas angående vilka krav som ställs för godkännande av föreningar och formerna för detta. Förslaget välkomnas även av *Rikspolisstyrelsen*. Förslaget avstyrks dock av *Svenska Mångkampsförbundet* som anser att dagens ordning är tillfyllest.

Förslaget om att endast ideella föreningar ska kunna komma i fråga för auktorisation avstyrks av flera remissinstanser, bl.a. *Sveriges advokatsamfund*, *Svenska Jägareförbundet*, *Svenska Mångkampsförbundet* och *Sveriges vapenägares förbund*.

Ett flertal remissinstanser, t.ex. *Förvaltningsrätten i Uppsala*, *Naturvårdsverket*, *Jägarnas Riksförbund* och *Sveriges vapenägares förbund*, anser att de närmare kriterierna för auktorisation bör fastställas i lag eller förordning i stället för i Rikspolisstyrelsens föreskrifter.

Utredningens förslag i fråga om prövningen av sammanslutningars tillstånd att inneha skjutvapen avstyrks av *Juridiska fakulteten vid Lunds universitet*, som tillsammans med *Förvaltningsrätten i Uppsala* menar att det inte är lämpligt att kontrollansvaret vid tillståndsprövningen läggs över från polisen till auktoriserade sammanslutningar. Inte heller *Göta hovrätt* är övertygad om att den föreslagna ordningen är bättre än den nuvarande.

Några remissinstanser, t.ex. *Jägarnas Riksförbund*, *Svenska Jägareförbundet* och *Naturvårdsverket*, anser att benämningen sammanslutningar ska behållas och inte bytas ut mot föreningar. *Förvaltningsrätten i Uppsala* föreslår att benämningen organisationer ska användas.

Skälen för regeringens förslag

Prövningen av skyttesammanslutningar ska göras i två led

Enligt 2 kap. 3 § b vapenlagen får tillstånd att inneha skjutvapen meddelas sammanslutningar för jakt eller målskytte som har en stabil organisation och kontinuerlig skytteverksamhet samt uppfyller höga krav på säkerhet i fråga om handhavande av vapen. Regeringen har be tydligt Rikspolisstyrelsen att meddela närmare föreskrifter om vilka sammanslutningar som ska anses uppfylla dessa krav (se 11 kap. 2 § k vapenlagen och 2 kap. 1 § vapenförordningen, 1996:70). Sådana föreskrifter finns i Rikspolisstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om vapenlagstiftningen (RPSFS 2009:13, FAP 551-3). Om Rikspolisstyrelsen bedömer att en sammanslutning på central nivå uppfyller kraven för att inneha vapen, tas sammanslutningen upp i bilaga 1 till föreskrifterna. Av denna bilaga framgår att tillstånd att inneha skjutvapen får beviljas också en till någon av de uppräknade sammanslutningarna ansluten krets, förening eller motsvarande under förutsättning att de bedriver organiserad skytteverksamhet.

Frågan om tillstånd för en sammanslutning att inneha skjutvapen prövas av polismyndigheten på den ort där sammanslutningens styrelse har sitt säte (se 1 kap. 3 § 2 vapenförordningen). Polismyndigheten ska pröva om sammanslutningen uppfyller kraven i 2 kap. 3 § b vapenlagen på stabil organisation, kontinuerlig skytteverksamhet och säkerhet i fråga om handhavande av vapen. Endast sammanslutningar som anges i bilagan eller som är anslutna till en av de sammanslutningar som räknas upp där får beviljas tillstånd att inneha vapen. För tillstånd krävs vidare att de övriga krav som uppställs i 2 kap. vapenlagen och även kraven på säker vapenförvaring är uppfyllda. Bestämmelser om förvaring finns i 5 kap. vapenlagen och i Rikspolisstyrelsens föreskrifter och allmänna råd dels om vapenhandlares och vissa sammanslutningars förvaring av skjutvapen m.m. (RPSFS 2005:4, FAP 556-2), dels om vapenlagstiftningen (RPSFS 2009:13, FAP 551-3).

Som framgått används i dag uttrycket ”sammanslutningar” i vapenlagstiftningen. Utredningen gör gällande att med uttrycket avses det som i dagligt tal benämns ”föreningar” på både central, regional och lokal nivå och anser att det därför är följdriktigt att i författning byta ut sammanslutningar mot föreningar. *Svenska Jägareförbundet* påpekar dock att normalt benämns huvudorganisationer förbund och att föreningar i stället främst tar sikte på lokala organisationer. Förbundet förespråkar därför, i

likhet med bl.a. *Naturvårdsverket*, att benämningen sammanslutningar behålls. Med hänsyn till vad som anförs mot byte av benämning anser regeringen att det för tydlighets skull finns skäl att i författningstext behålla benämningen sammanslutningar som ett samlingsbegrepp för organisationer på samtliga nivåer.

Naturvårdsverket har tillsammans med bl.a. *Jägarnas Riksförbund* och *Svenska Jägareförbundet* påpekat att jakt som sådant inte bör utgöra grund för en sammanslutning att få innehavstillstånd för vapen, vilket heller inte är fallet i dag. Regeringen instämmer i att den befintliga utformningen av bestämmelsen i 2 kap. 3 § b vapenlagen är missvisande så till vida att den felaktigt kan tolkas som att sammanslutningar ska kunna få tillstånd att inneha vapen för jakt. Rätteligen avses härmed i stället jaktskytte, vilket utövas bl.a. som träning inför praktisk jakt eller som förberedelse för att avlägga jägarexamen. Bestämmelsen bör därför ändras så att tillstånd får meddelas sammanslutningar för ”jakt- eller målskytte”.

Det är av stor vikt att den prövning som görs av om skyttesammanslutningar ska beviljas tillstånd att inneha vapen präglas av tydlighet och rättssäkerhet. Enligt regeringens mening är den nuvarande ordningen för denna prövning förenad med vissa brister. Det är inte lämpligt att en myndighet på det sätt som sker i dag prövar frågan om en sammanslutning uppfyller kraven för att inneha vapen och meddelar beslut i den frågan genom att göra ändringar i sina föreskrifter. Den ordningen medför bl.a. att det saknas uttryckliga bestämmelser om överklagande och att det inte heller finns möjlighet att kontrollera att en fullständig prövning har föregått beslutet.

För att komma till rätta med dessa brister och för att skapa en tydligare och mer rättssäker prövning av tillståndsärendena anser regeringen, i likhet med utredningen, att det bör införas ett nytt system för prövningen av sammanslutningar för jakt- eller målskytte. Prövningen ska göras i två led: dels i ett auktorisationsförfarande, dels i tillståndsärendet.

Auktorisation

Det system för auktorisation som föreslås av utredningen motsvarar i stort dagens ordning. Enligt utredningen bör dock auktorisationsförfarandet, i likhet med övriga tillstånds-förfaranden, regleras i lag. Regeringen instämmer, liksom majoriteten av remissinstanserna, i utredningens bedömning att den föreslagna ordningen leder till ett öppnare och mer rättssäkert förfarande, med möjlighet att kontrollera att en fullständig prövning har föregått beslutet. Det blir även möjligt att låta auktorisation eller anslutning till en auktoriserad sammanslutning utgöra en förutsättning för att en sammanslutning t.ex. ska kunna inneha vapen eller få utfärda vissa intyg. Detta kommer enligt regeringen att kunna bidra till en god kontroll av vapeninnehav och vapenhantering. Frågan om auktorisation bör prövas av Polismyndigheten. Till de auktoriserade sammanslutningarna ska andra sammanslutningar kunna ansluta sig.

För att en sammanslutning ska kunna bli auktoriserad bör den uppfylla vissa krav. I likhet med utredningen anser regeringen att det är viktigt att en auktoriserad sammanslutning har en stabil organisation. Detta krav

bör således ställas på sammanslutningar för auktorisation. Utredningen framhåller att en lokal sammanslutning som ansluter sig till en sammanslutning på central nivå vid anslutningen åtar sig att följa den centrala sammanslutningens stadgar. Enligt utredningen tar skytterörelsen i dag ansvar för sin verksamhet genom en egenkontroll av de sammanslutningar som anslutit sig till de godkända sammanslutningarna, med en möjlighet att utesluta anslutna sammanslutningar som inte följer de centrala sammanslutningarnas stadgar. Denna egenkontroll inom skytterörelsen fyller en viktig funktion. Enligt regeringens mening är det därför angeläget att en auktoriserad sammanslutnings organisation har den stabilitet som krävs bl.a. för att sammanslutningen ska kunna ha god kontroll över anslutna sammanslutningar och utöva kontrollen på ett ansvarsfullt sätt.

Regeringen delar också utredningens uppfattning att krav på kontinuerlig skytteverksamhet bör ställas på sammanslutningar för auktorisation. I detta krav ligger bl.a. att en sammanslutning för målskytte för att bli auktoriserad bör bedriva tävlingsverksamhet med viss regelbundenhet och på åtminstone nationell nivå inom den skyttegren som sammanslutningen ägnar sig åt.

Systemet med egenkontroll bygger vidare på att den centrala sammanslutningen har styrande dokument över vapenhanteringen. Dokumenten bör innehålla de bestämmelser om säker vapenhantering och säkerhetsrutiner som sammanslutningen ska följa och de ska vara en del av de bestämmelser som de anslutna sammanslutningarna åtar sig att följa vid anslutningen. Att sammanslutningen har ändamålsenliga regler för säker vapenhantering bör, såsom utredningen har föreslagit, utgöra en av förutsättningarna för auktorisation. Dessa regler kan lämpligen i enlighet med utredningens förslag benämnas ordning för säker vapenhantering.

Lagrådet har ansett att det är en brist att de auktoriserade sammanslutningarnas egenkontroll av anslutna sammanslutningar inte tydligt markeras i lagtexten som ett krav för auktorisation. Enligt Lagrådets uppfattning bör det i lagen anges att ett villkor för auktorisation är att sammanslutningen ”har en effektiv egenkontroll” eller liknande. Lagrådet anser vidare att uttrycket stabil organisation knappast rymmer ett krav på att utöva en effektiv kontroll över andra sammanslutningar.

Systemet med egenkontroll har i praktiken tillämpats under lång tid och har fungerat väl. Avsikten är inte att nu åstadkomma några förändringar i det systemet. Vid prövningen av om en sammanslutning bör auktoriseras ska Polismyndigheten enligt förslaget bedöma om sammanslutningen har en stabil organisation, kontinuerlig skytteverksamhet och ordning för säker vapenhantering. Om dessa krav är uppfyllda finns enligt regeringens uppfattning goda förutsättningar att kunna utöva egenkontrollen. Vid prövningen av de angivna kriterierna ska Polismyndigheten göra ett antagande av om sammanslutningen kan förväntas ha tillräcklig förmåga att kunna utöva kontroll över sammanslutningar som i framtiden kan komma att ansluta sig till den auktoriserade sammanslutningen. Enligt regeringens mening är organisationens stabilitet av särskild betydelse för bedömningen av om sådan förmåga kan anses finnas. Några reglerade befogenheter kopplade till egenkontroll finns inte och kontrollen kan variera beroende på vad för

slags sammanslutningar det rör sig om. Mot denna bakgrund anser regeringen att det är mindre lämpligt att ta in ett krav om egenkontroll i lagtexten. I sammanhanget bör påpekas att när det gäller kontroll av sådana sammanslutningar som innehar vapen är det Polismyndigheten som har att pröva om en sammanslutning lever upp till de krav som ställs för vapeninnehavet och som har möjlighet att återkalla tillståndet om förutsättningarna för innehav inte längre finns. Regeringen återkommer till denna fråga längre fram.

I likhet med vad som gäller enligt nuvarande ordning torde det främst vara sammanslutningar på central nivå, de s.k. förbunden, som kommer att ansöka om auktorisation. Även andra organisationer än centrala sammanslutningar ska dock kunna bli auktoriserade. I praktiken torde det dock endast undantagsvis vara någon annan typ av sammanslutning än en sådan på central nivå som ansöker om att bli auktoriserad.

Enligt nuvarande ordning finns det varken i förordning eller föreskrifter några uppgifter om vad som närmare avses med kraven i 2 kap. 3 § b vapenlagen. I likhet med många av remissinstanserna anser regeringen att det är angeläget att det tydligt framgår vad som fordras för att kraven ska anses vara uppfyllda. Den sammanslutning som ansöker om auktorisation hos Polismyndigheten måste således veta vad kravet på stabil organisation närmare innebär, vilken omfattning skytteverksamheten ska ha och vad som krävs i fråga om ordning för säker vapenhantering. Med hänsyn till att uppgifterna är av så detaljerad natur anser regeringen dock inte, till skillnad från flera av remissinstanserna, att det är lämpligt att dessa anges i lag eller förordning. Som utredningen har föreslagit bör det i stället införas en möjlighet för regeringen att bemyndiga Polismyndigheten att meddela föreskrifter om vilka närmare krav som ska ställas på stabil organisation, kontinuerlig skytteverksamhet och ordning för säker vapenhantering för att en sammanslutning ska kunna auktoriseras.

Regeringen har för avsikt att i vapenförordningen reglera bl.a. vilka uppgifter en ansökan om auktorisation ska innehålla.

De sammanslutningar för jakt- och målskytte som i dag är upptagna i bilaga 1 till Rikspolisstyrelsens föreskrifter är ideella föreningar. Som framgått finns det emellertid enligt den nuvarande ordningen inte några rättsliga hinder för att även andra sammanslutningar än ideella föreningar skulle kunna tas upp i bilagan eller meddelas tillstånd att inneha vapen. Utredningen anger att det av brottsförebyggande skäl inte är lämpligt att tillåta en användning av skjutvapen i andra organisationsformer än ideella föreningar. Det föreslås därför från utredningens sida att auktorisation endast ska få meddelas ideella föreningar för jakt- eller målskytte.

Flera remissinstanser har avstyrkt den föreslagna begränsningen till ideella föreningar, bl.a. *Svenska Jägareförbundet* som anser att det utgör en omotiverad inskränkning av förenings- och näringsfriheterna. *Jägarernas Riksförbund* framhåller att förslaget skulle försvåra för bl.a. kommersiella skjutbanor. Även *Sveriges advokatsamfund* påpekar att utredningen brister i analys avseende behovet för vissa kommersiella verksamheter och för de rättsliga förutsättningarna att förbjuda andra organisationsformer än rent ideella att driva skytteverksamheter. Samfundet anser därför att utredningens förslag inte kan läggas till grund för lagstiftning.

Utredningen har inte närmare utvecklat skälen för sin bedömning av att möjligheten till auktorisation bör begränsas till ideella föreningar. Mot

Prop. 2013/14:226 bakgrund av detta och med beaktande av remissinstansernas synpunkter anser regeringen att det för närvarande inte finns skäl att införa begränsningar till någon särskild organisationsform vid prövningen av skyttesammanslutningar, varken i fråga om auktorisation eller tillstånd till innehav av vapen. Det är tillräckligt att det beträffande auktorisation i lagen uppställs ovan angivna krav på sammanslutningen i fråga om stabil organisation, kontinuerlig skytteverksamhet och ordning för säker vapenhantering. Det finns dock skäl att framhålla att med sammanslutningar för målskytte avser regeringen i första hand sådana sammanslutningar som ägnar sig åt att organisera och utöva skytte i idrottssammanhang i syfte att utveckla skicklighet i målskytte. Sådan verksamhet torde främst bedrivas i form av ideella föreningar.

I vapenlagen regleras de tre centrala vapenregistren: vapeninnehavarregistret, vapenregistret och vapenhandlarregistret. Dessa register förs i dag av Rikspolisstyrelsen. När det gäller vapeninnehavarregistret ska det innehålla uppgifter om bl.a. personer och organisationer som har meddelats tillstånd att inneha skjutvapen eller ammunition. Med organisationer avses här såväl skytteförbund, skyttekretsar eller skytteföreningar, som huvudmän för museer och auktoriserade bevakningsföretag, oavsett i vilken associationsrättslig form dessa bedriver sin verksamhet (se prop. 1998/99:36 s. 27). Regeringen har i propositionen En ny organisation för polisen (prop. 2013/14:110) föreslagit att de centrala vapenregistren ska finnas kvar med i huvudsak oförändrat innehåll och föras av den nya Polismyndigheten. Vapenregistren ska ha till ändamål att underlätta handläggningen av frågor om tillstånd enligt vapenlagen och ge information om sådana uppgifter som behövs för att förebygga, förhindra eller upptäcka brottslig verksamhet eller för att utreda eller beivra brott med anknytning till skjutvapen. Enligt utredningens bedömning är det lämpligt att även uppgifter om vilka sammanslutningar som är auktoriserade förs in i ett centralt vapenregister. Utredningen föreslår därför att Rikspolisstyrelsen med hjälp av automatiserad behandling ska föra ett separat centralt register över de sammanslutningar som auktoriserats. Regeringen anser i likhet med utredningen att det finns behov av att samla uppgifter om sammanslutningar för jakt- eller målskytte som har auktoriserats bl.a. eftersom en kontroll mot dessa uppgifter behöver göras i samband med att en sammanslutning ansöker om tillstånd till innehav av vapen. Förslaget om ett register över auktoriserade sammanslutningar bör därför genomföras. I likhet med övriga vapenregister bör detta register föras av den nya Polismyndigheten.

Sekretess gäller enligt 18 kap. 16 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) som huvudregel för uppgift i vapenregistren. Registret över auktoriserade sammanslutningar kommer enligt utredningens bedömning inte att innehålla uppgifter som det finns ett behov av att sekretesskydda. Utredningen anser därför att uppgifterna i registret bör vara offentliga. Regeringen, som bedömer att registret i första hand kommer att innehålla uppgifter om sammanslutningarnas namn och adressuppgifter, instämmer i denna uppfattning och anser således att dessa uppgifter bör undantas från sekretesskyddet i offentlighets- och sekretesslagen. I enlighet med *Säkerhets- och integritetsskyddsnämndens* påpekande bör utredningens förslag till lagtext i detta avseende förtydligas så att det klart framgår att det är uppgifter i registret över auktoriserade sammanslutningar för jakt-

eller målskytte som avses. När det däremot gäller uppgifter som förekommer i ett ärende om auktorisation kommer dessa att omfattas av sekretesskydd på samma sätt som uppgifter i övriga ärenden enligt vapenlagen (se 18 kap. 16 § första stycket offentlighets- och sekretesslagen och den i prop. 2013/14:110 föreslagna nya 16 a §).

Enligt nuvarande ordning ska Rikspolisstyrelsen samråda med Försvarmakten innan styrelsen tar upp en organisation som anges i förordningen (1994:524) om frivillig försvarsverksamhet och deras läns- och lokalavdelningar, i bilaga 1 till sina föreskrifter (se 2 kap. 1 § andra meningen vapenförordningen). Försvarmakten har förklarat att myndigheten anser att denna skyldighet bör finnas kvar eftersom Försvarmakten har insyn i organisationernas verksamhet. Utredningen har föreslagit att samrådsskyldigheten ska regleras i vapenlagen. Regeringen instämmer i bedömningen att samrådsskyldigheten ska finnas kvar. I likhet med *Förvaltningsrätten i Uppsala* menar dock regeringen att den av utredningen föreslagna bestämmelsen om samråd inte bör flyttas till lag utan i stället finnas kvar i förordning.

Tillstånd till innehav av vapen

Som angetts ovan ska enligt den nuvarande ordningen enligt 2 kap. 3 § b vapenlagen vid tillståndsprövningen kontrolleras att sammanslutningen har en stabil organisation och kontinuerlig skytteverksamhet samt uppfyller höga krav på säkerhet i fråga om handhavande av vapen. Härutöver gäller enligt Rikspolisstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om vapenlagstiftningen (RPSFS 2009:13, FAP 551-3) att endast sammanslutningar som är anslutna till en av de sammanslutningar som anges i bilaga 1 till föreskrifterna får beviljas tillstånd att inneha vapen.

En lokal sammanslutning som ansluter sig till en sammanslutning på central nivå åtar sig vid anslutningen att följa den centrala sammanslutningens stadgar. Som redogjorts för ovan tar enligt utredningen skytteförbannelsen i dag ansvar för sin verksamhet genom en egenkontroll av de sammanslutningar som anslutit sig till de godkända sammanslutningarna, med en möjlighet att utesluta anslutna sammanslutningar som inte följer de centrala sammanslutningarnas stadgar. Mot bakgrund av detta anser utredningen att det vid tillståndsprövningen inte, annat än i undantagsfall, behöver kontrolleras att kriterierna i 2 kap. 3 § b vapenlagen är uppfyllda. Utredningen föreslår att detta i stället ska säkerställas genom att det vid tillståndsprövningen ställs krav på auktorisation; endast en auktoriserad sammanslutning eller en sammanslutning som är ansluten till en auktoriserad sammanslutning bör kunna meddelas tillstånd att inneha skjutvapen. Enligt utredningens förslag ska således de nuvarande kriterierna för tillstånd i 2 kap. 3 § b vapenlagen utgå.

Förvaltningsrätten i Uppsala påpekar att utredningens förslag innebär att det läggs ett stort ansvar, som har inslag av myndighetsutövning, på de centrala sammanslutningarna och domstolen ifrågasätter varför kontrollen av sammanslutningar som söker tillstånd inte skulle kunna göras av polisen. *Juridiska fakulteteten vid Lunds universitet* avstyrker förslaget med motiveringen att med tanke på den försiktighet som måste prägla tillståndsgivning och provning inom området är det olämpligt att provningen på detta sätt överläts på ett privaträttsligt organ. *Göta hovrätt*

framhåller att enligt utredningens förslag till lagtext kommer endast centrala sammanslutningar som auktoriseras att omfattas av kraven på stabil organisation, kontinuerlig skytteverksamhet och ordning för säker vapenhantering. Enligt hovrättens mening bör dessa krav rätteligen även omfatta enskilda föreningar, det vill säga samtliga tillståndshavare.

Regeringen kan konstatera att det inte framkommit något som i och för sig ger anledning att ifrågasätta att de godkända centrala sammanslutningarnas kontroll av anslutna sammanslutningar fungerar bra. Denna egenkontroll inom skytterörelsen fyller en viktig funktion. Att en sammanslutning som ansöker om vapentillstånd är ansluten till en sammanslutning som är auktoriserad enligt det föreslagna systemet bör därför vara en viktig faktor vid prövningen om tillstånd. I likhet med utredningen anser regeringen därför att endast en auktoriserad sammanslutning eller en sammanslutning som är ansluten till en sådan ska kunna meddelas tillstånd att inneha skjutvapen. Som utredningen föreslår bör detta krav anges i lag.

I linje med vad *Förvaltningsrätten i Uppsala, Juridiska fakulteten vid Lunds universitet* och även *Göta hovrätt* anför menar regeringen emellertid att inte bara de auktoriserade sammanslutningarna utan också de därtill anslutna sammanslutningarna för att beviljas tillstånd att inneha vapen bör omfattas av kraven på stabil organisation och kontinuerlig skytteverksamhet. Auktoriserade sammanslutningar som ansöker om tillstånd för innehav av vapen har ju dock redan prövats i fråga om stabil organisation och kontinuerlig skytteverksamhet inom ramen för auktorisationsförfarandet. Någon ytterligare prövning i dessa avseenden behöver därför inte göras i tillståndsärendet beträffande auktoriserade sammanslutningar. Som angetts ovan ska vidare den auktoriserade sammanslutningens ordning för säker vapenhantering vara en del av de bestämmelser som den anslutna sammanslutningen åtar sig att följa. Genom att det i tillståndsärendet uppställs krav på att den sökande sammanslutningen är auktoriserad eller ansluten till en auktoriserad sammanslutning säkerställs således att sökanden har en eller följer en antagen ordning för säker vapenhantering. Även fortsättningsvis bör emellertid en förutsättning för tillstånd till innehav av vapen vara att sammanslutningen också uppfyller höga krav på säkerhet i fråga om handhavande av vapen, det vill säga att sammanslutningen rent faktiskt efterlever bestämmelser om säker vapenhantering och säkerhetsrutiner som stadgas enligt den auktoriserade sammanslutningens ordning för säker vapenhantering.

Som ovan angetts föreslår regeringen att det ska införas en möjlighet för regeringen att bemyndiga Polismyndigheten att meddela föreskrifter om kraven på stabil organisation, kontinuerlig skytteverksamhet och ordning för säker vapenhantering i fråga om auktorisation. Regeringen har redan i dag möjlighet att bemyndiga den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om de förutsättningar som ska vara uppfyllda för tillstånd att inneha skjutvapen (se 11 kap. 2 § b och f vapenlagen). Regeringen anser att Polismyndigheten även bör ha till uppgift att överväga och utforma den närmare innebörden av kraven på säkerhet i fråga om handhavande av vapen och stabil organisation samt kontinuerlig skytteverksamhet i förhållande till prövningen av tillstånd till innehav. Mot denna bakgrund avser regeringen att i förordning bemyndiga Polismyndigheten att meddela sådana föreskrifter.

Sammanfattningsvis anser regeringen således att tillstånd att inneha vapen ska få meddelas sammanslutningar för jakt- eller målskytte som uppfyller höga krav på säkerhet i fråga om handhavande av vapen och har auktoriserats eller är anslutna till en auktoriserad sammanslutning och som har en stabil organisation och kontinuerlig skytteverksamhet.

Regeringen avser att i förordning reglera bl.a. vilka uppgifter en sammanslutnings ansökan om tillstånd att inneha skjutvapen ska innehålla.

4.3 Tillsyn och återkallelse av auktorisation

Regeringens förslag: Polismyndigheten ska utöva tillsyn över auktoriserade sammanslutningar för jakt- eller målskytte. Vid tillsynen ska Polismyndigheten kontrollera att kraven för auktorisationen fortfarande är uppfyllda. Auktoriserade sammanslutningar ska på begäran lämna Polismyndigheten de upplysningar om verksamheten som myndigheten behöver för sin tillsyn. En auktorisation ska återkallas av Polismyndigheten om förutsättningarna för auktorisationen inte längre finns.

Utredningens förslag: Överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Majoriteten av remissinstanserna har inte några invändningar mot förslagen eller yttrar sig inte särskilt över dessa. Bland andra *Svenska Skyttesportförbundet* och *Svenska Skidskytteförbundet* anser dock att tillsynen av de auktoriserade sammanslutningarna bör ske med i lagen fastställt tidsintervall, t.ex. vartannat år. *Svenska Svartkruts Skytte Federationen* anser att det i lagen bör anges vilka upplysningar som auktoriserade sammanslutningar ska lämna till Rikspolisstyrelsen. *Juridiska fakulteten vid Lunds universitet* anför att det bör regleras vad som händer med en sammanslutnings vapentillstånd om den auktoriserade sammanslutningen som tillståndshavaren är ansluten till förlorar sin auktorisation.

Skälen för regeringens förslag

Tillsyn över auktoriserade skyttesammanslutningar

Rikspolisstyrelsen har i dag inte någon skyldighet att utöva tillsyn över att de sammanslutningar som upptagits i bilaga 1 till styrelsens föreskrifter och allmänna råd om vapenlagstiftningen (RPSFS 2009:13, FAP 551-3) uppfyller kraven i 2 kap. 3 § b vapenlagen. Utredningen konstaterar att inte någon av de sammanslutningar som upptagits i bilagan vid något tillfälle tagits bort från den.

När det gäller tillstånd till handel med skjutvapen har polismyndigheten vissa skyldigheter att utöva tillsyn över vapenhandlare, se bl.a. 5 kap. 8 § vapenförordningen. Myndigheten har t.ex. en skyldighet att se till att skjutvapen förvaras på föreskrivet sätt. Dessutom ska myndigheten minst en gång årligen låta granska handlarens inköpsförteckningar och försäljningsförteckningar med bilagor. När anledning finns till det, ska polismyndigheten också inspektera handlarens lager av skjutvapen.

I likhet med utredningen och remissinstanserna anser regeringen att det finns ett behov av att utöva tillsyn över att de sammanslutningar för jakt- eller målskytte som har auktoriserats alltså uppfyller kraven för auktorisation. Utredningens förslag i denna del bör därför genomföras. För att tillsynen ska kunna bedrivas effektivt bör också, som utredningen föreslagit, en auktoriserad sammanslutning vara skyldig att lämna tillsynsmyndigheten de upplysningar om verksamheten som myndigheten behöver för sin tillsyn. Till skillnad från *Svenska Svartkruts Skytte Federationen* anser regeringen inte att det finns anledning att i lagen närmare specificera vilka upplysningar som sammanslutningarna ska lämna till tillsynsmyndigheten. *Lagrådet* har ansett att det i fråga om upplysningsskyldigheten bör klargöras om denna endast omfattar den egna verksamheten eller om den också omfattar uppgifter om anslutna sammanslutningar och den egenkontroll som utövas hos dem.

Den föreslagna upplysningsskyldigheten syftar till att utgöra ett verktyg för tillsynsmyndigheten och ge den möjlighet att kontrollera att auktoriserade sammanslutningar fortfarande uppfyller kraven för auktorisation. Skyldigheten att lämna upplysningar avser därför endast den auktoriserade sammanslutningens egen verksamhet och omfattar inte de därtill anslutna sammanslutningarnas verksamhet annat än i den mån sådana upplysningar behövs för att kunna kontrollera att den auktoriserade sammanslutningen fortfarande uppfyller kraven för auktorisation. Regeringen anser att upplysningsskyldighetens räckvidd med tillräcklig tydlighet framgår av den föreslagna lagtexten.

Uppgiften att utöva tillsyn över de auktoriserade sammanslutningarna bör utövas av den nya Polismyndigheten. Tillsynen kan utformas på olika sätt, t.ex. kan inspektioner göras vid vissa angivna tidsintervaller eller så kan inspektion göras när det finns anledning till det. Till skillnad från några av remissinstanserna anser regeringen inte att det finns skäl att i lag eller förordning utforma de närmare formerna för tillsynen. I linje med vad utredningen föreslår bör det i stället skötas av Polismyndigheten.

Återkallelse av auktorisation m.m.

Om det visar sig att en auktoriserad sammanslutning inte längre har en stabil organisation, kontinuerlig skytteverksamhet eller ordning för säker vapenhantering, ska auktorisationen återkallas.

Som framgår av avsnitt 4.2 föreslår regeringen att det ska krävas att en sammanslutning är auktoriserad eller ansluten till en sådan sammanslutning för att kunna meddelas tillstånd att inneha skjutvapen. I 6 kap. 1 § första stycket c vapenlagen stadgas att ett tillstånd att inneha skjutvapen ska återkallas av polismyndigheten om förutsättningarna för tillståndet inte längre finns. Det innebär att en sammanslutnings tillstånd att inneha skjutvapen ska återkallas bl.a. om sammanslutningen av något skäl upphör att vara auktoriserad eller ansluten till en sådan sammanslutning. En sammanslutnings tillstånd ska enligt denna bestämmelse även återkallas om den auktoriserade sammanslutningen som tillståndshavaren är ansluten till förlorar sin auktorisation. Till skillnad från *Juridiska fakulteteten vid Lunds universitet* anser regeringen att det inte finns behov av att införa några ytterligare bestämmelser som reglerar denna situation. Som utredningen anger bör dock tillräcklig tid ges för att sammanslutningen

ska hinna ansluta sig till en annan auktoriserad sammanslutning och på så sätt kunna ha kvar tillstånden att inneha vapen. Detta uppnås genom att beslutet om återkallelse av auktorisation normalt inte ska gälla omedelbart (se avsnitt 4.4). Prop. 2013/14:226

4.4 Överklagande och interimistiska beslut

Regeringens förslag: Polismyndighetens beslut om återkallelse av en auktorisation ska gälla omedelbart endast i de fall det har förordnats i beslutet.

Utredningens förslag: Överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Remissinstanserna har inte några invändningar mot förslagen eller yttrar sig inte särskilt över dessa.

Skälen för regeringens förslag: I 22–25 §§ förvaltningslagen (1986:223) finns bestämmelser om överklagande hos allmän förvaltningsdomstol av en förvaltningsmyndighets beslut. Som huvudregel får förvaltningsmyndigheters beslut överklagas till allmän förvaltningsdomstol av den som beslutet angår om det gått honom eller henne emot. Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten. I 23 § förvaltningslagen anges hur och inom vilka tider ett beslut får överklagas. Det är alltså dessa bestämmelser som ska tillämpas om Polismyndigheten har beslutat att neka en sammanslutning auktorisation eller återkallat en auktorisation. I nyare lagstiftning har lagstiftaren, trots att förvaltningslagens bestämmelser är tillämpliga, ansett att en uttrycklig överklagandebestämmelse bör tas in i den lagstiftning som reglerar förvaltningsmyndighetens beslut. Utredningen föreslår därför att en uttrycklig överklagandebestämmelse avseende Rikspolisstyrelsens beslut om auktorisation och återkallelse ska tas in i 10 kap. vapenlagen. Regeringen konstaterar att den nya Polismyndighetens beslut om auktorisation och återkallelse av auktorisation kommer att omfattas av den uttryckliga överklagandebestämmelsen i 10 kap. 1 § vapenlagen som föreslås i propositionen En ny organisation för polisen (prop. 2013/14:110). Det finns därför inte behov att i detta lagstiftningsärende göra någon ändring i den bestämmelsen.

Enligt den i samma proposition föreslagna bestämmelsen i 10 kap. 2 § vapenlagen ska Polismyndighetens eller en domstols beslut enligt vapenlagen gälla omedelbart, om inte annat förordnas. Regeringen anser att utgångspunkten beträffande beslut i fråga om ansökan om auktorisation bör vara att sådana beslut i enlighet med denna bestämmelse ska gälla omedelbart om inte annat förordnas.

När det gäller beslut om återkallelse av en auktorisation ser situationen annorlunda ut. Ett sådant beslut kan antas vara av mycket stor betydelse för den sammanslutning vars auktorisation har återkallats. Som angetts i avsnitt 4.3 bör vidare de sammanslutningar som är anslutna till en sammanslutning vars auktorisation återkallats få tid att söka sig till en annan auktoriserad sammanslutning. Av dessa skäl instämmer regeringen i utredningens bedömning att ett återkallelsebeslut inte bör gälla omedelbart efter att beslutet meddelats. Polismyndigheten bör i stället göra en

4.5 Regler för skyttesammanslutningar som inte innehar vapen

Regeringens bedömning: Det saknas behov av att införa regler för skyttesammanslutningar som inte är anslutna till en auktoriserad sammanslutning för jakt- eller målskytte och som inte innehar vapen.

Utredningens bedömning: Överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Endast *Sveriges Metallsilhuett Förbund* har kommenterat denna del. Förbundet anser att det bör finnas två typer av auktorisationer: en för föreningar som vill inneha egna vapen och en för föreningar som ska intyga att enskilda uppfyller aktivitetskrav och krav på skjutskicklighet, men som inte vill ha inneha egna vapen.

Skälen för regeringens bedömning: Det finns i dag inte några bestämmelser som reglerar skyttesammanslutningar som bedriver skytte men som inte innehar egna vapen. För att en enskild ska få tillstånd att inneha målskjutningsvapen ställs som huvudregel krav på bl.a. att denne ska ha visat prov på särskild skjutskicklighet och är aktiv medlem i en skytteförening eller motsvarande organisation (se 2 kap. 3 § vapenförordningen). Det är skytteföreningen som intygar den sökandes skjutskicklighet och att aktivitetskravet är uppfyllt i samband med ansökan om tillstånd att inneha skjutvapen. Eftersom skytteföreningar som inte innehar egna vapen är oreglerade kan det i dag vara svårt att veta om sådana föreningar som utfärdar intyg är seriösa och därmed att bedöma intygets kvalitet. Utredningen har därför fått i uppdrag att undersöka om det bör införas regler för sådana skytteföreningar som inte innehar egna vapen.

Utredningen har föreslagit att det i vapenförordningen regleras att intyg över aktivitet och skjutskicklighet endast ska kunna lämnas av en sammanslutning som auktoriserats eller av en därtill ansluten sammanslutning. Utredningen anser att en sådan ordning säkerställer att de skytteföreningar som utfärdar intygen är seriösa samt att intygen håller hög kvalitet. Något krav på att, såsom *Sveriges Metallsilhuett Förbund* synes mena, dessa sammanslutningar har tillstånd att inneha vapen föreslås dock inte. Regeringen avser att återkomma till utredningens förslag i denna del under förordningsarbetet.

I likhet med utredningen anser regeringen att det i övrigt inte har framkommit något behov av att reglera de sammanslutningar som inte innehar vapen.

Regeringens förslag: Har en ansökan om förnyat tillstånd till innehav av helautomatiska vapen eller enhandsvapen för flerskott getts in senast fyra veckor innan giltighetstiden för det gällande tillståndet går ut, ska detta gälla till dess att beslut i fråga om det nya tillståndet har vunnit laga kraft.

Utredningens förslag: Överensstämmer i huvudsak med regeringens. Utredningen föreslår att tillstånd till innehav av halvautomatiska kulgevär för målskytte ska tidsbegränsas. Till följd av detta omfattar utredningens förslag om fortsatt giltighet av tidsbegränsande tillstånd även sådana tillstånd.

Remissinstanserna: Alla remissinstanser som uttalat sig om förslaget tillstyrker i huvudsak detta, bl.a. *Naturvårdsverket*, *International Practical Shooting Confederation Sverige*, *Jägarnas Riksförbund*, *Svenska Jägareförbundet*, *Svenska Skyttesportförbundet*, *Svenska Skidskytteförbundet* och *Svenska vapenägares förbund*. De flesta av förbunden anser emellertid att det ska räcka att ansökan getts in före giltighetstidens utgång för att tillståndet ska fortsätta att gälla till dess att det finns ett lagakraftvunnet beslut.

Skälen för regeringens förslag: Enligt 2 kap. 6 § andra stycket vapenlagen ska tillstånd för enskild att inneha helautomatiska vapen eller enhandsvapen för flerskott tidsbegränsas till att gälla i högst fem år om inte särskilda skäl talar emot en sådan begränsning. Enligt de allmänna råden i Rikspolisstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om vapenlagstiftningen (RPSFS 2009:13, FAP 551-3) bör en vapeninnehavare med ett tidsbegränsat tillstånd ansöka i så god tid att ansökan hinner behandlas av polismyndigheten före giltighetstidens slut. Även om ansvaret för att ge in en ny ansökan vilar på tillståndshavaren bör polismyndigheten, enligt de allmänna råden, underrätta vederbörande i god tid innan tillståndet upphör att gälla. I de allmänna råden anges att underrättelsen även bör innehålla upplysning om att vapnet inte får innehållas sedan tillståndstiden upphört samt att vapnet i sådana fall kommer att tas i beslag och att ansvar för olagligt innehav kommer att aktualiseras.

Tillståndshavaren är alltså skyldig att ansöka om förnyande av vapentillståndet och styrka att han eller hon fortfarande uppfyller kraven för att inneha skjutvapnet. Inkommer inte någon ansökan förfaller tillståndet. Vapnet innehålls därefter olagligt och kan tas i beslag av polismyndigheten. I de fall polismyndighetens handläggningstider medför att beslut om förnyande av tillstånd inte meddelats, ligger dock saken utom den enskildes kontroll. Utredningen anför att enligt företrädare för skytterörelsen är det inte ovanligt att polismyndigheten inte hinner behandla en ansökan om förnyat vapentillstånd före giltighetstidens utgång, trots att ansökan getts in i god tid. Skytterörelsen har framfört att skyttarna känner en stor osäkerhet över hur de ska hantera vapnen i en sådan situation. Utredningen anser mot denna bakgrund att det i vapenlagen bör tydliggöras vad som gäller om tillståndet inte förnyats

Prop. 2013/14:226 trots att ansökan om förnyat tillstånd getts in innan tillståndet upphörde att gälla. Regeringen instämmer i utredningens bedömning.

Om det är polismyndighetens handläggningstid som gör att ett tillstånd inte förnyats anser regeringen i likhet med utredningen att det är rimligt att tillståndet fortsätter att gälla fram till dess att beslut i frågan om det nya tillståndet har vunnit laga kraft. Flera remissinstanser anser att det ska räcka att ansökan getts in före giltighetstidens utgång för att tillståndet ska fortsätta att gälla. Regeringen delar inte denna uppfattning. Som utredningen anför bör en förutsättning för fortsatt giltighet vara att den sökande har gett in en ansökan i god tid. I likhet med utredningen anser regeringen därför att det är lämpligt att kräva att ansökan ska ges in senast fyra veckor före giltighetstidens utgång.

6 Definitionen av effektbegränsade vapen bör utvidgas

Regeringens förslag: Reglerna om effektbegränsade vapen ska utöver kolsyre-, luft- och fjädervapen också omfatta vapen med ett annat liknande utskjutningsmedel.

Promemorians förslag: Överensstämmer med regeringens förslag i sak. I promemorian föreslås dock att författningsändringar ska göras endast på förordningsnivå.

Remissinstanserna: Förslaget tillstyrks av *Statens kriminaltekniska laboratorium*. *Rikspolisstyrelsen* påpekar, i linje med vad även *Malmö kommun* anför, att det finns risk för att vapenrepliker kan förväxlas med tillståndspliktiga skarpladdade vapen. Styrelsen anser att airsoftvapen och andra repliker därför ska få innehas på allmän plats endast om de är tillverkade i en från skarpa vapen starkt avvikande färg. Övriga remissinstanser kommenterar inte förslaget särskilt.

Skälen för regeringens förslag: Vapenlagstiftningen skiljer på ordinära skjutvapen och sådana skjutvapen som har begränsad effekt. För vapen som har begränsad effekt gäller inte samma krav beträffande bl.a. tillstånd till innehav. Den som är över 18 år behöver t.ex. enligt 2 kap. 1 § andra stycket vapenlagen inte ha tillstånd om vapnet är ett kolsyre-, luft- eller fjädervapen som är avsett för målskjutning eller ett harpunvapen och om det har en begränsad effekt i förhållande till andra jämförbara skjutvapen (effektbegränsade vapen). I 1 kap. 2 § vapenförordningen anges när ett vapen ska anses vara effektbegränsat. Där föreskrivs att ett kolsyre-, luft- eller fjädervapen anses ha begränsad effekt om en projektil från vapnet fyra meter från pipans mynning har en anslagsenergi som är mindre än tio joule. Ett hel- eller halvautomatiskt vapen av det angivna slaget ska enligt andra stycket anses ha begränsad effekt om varje projektil från vapnet har en anslagsenergi som är mindre än tre joule fyra meter från pipans mynning. Enligt tredje stycket gäller särskilda regler för kolsyrevapen som är avsedda för att med färg markera träffar på deltagare i stridsspel (paintballvapen). Ett sådant vapen ska anses ha

begränsad effekt om vapnet är konstruerat för att laddas med färg- ampuller med en minsta diameter om 16 mm. Prop. 2013/14:226

Rikspolisstyrelsen har i en rapport från 2003 (dnr Ju2003/3894/L4) fört fram att reglerna om effektbegränsade vapen bör ändras så att dessa inte bara ska tillämpas på kolsyre-, luft- och fjädervapen utan också på vapen där projektilen drivs av andra liknande utskjutningsmedel. I departementspromemorian Förstärkt kontroll av vapen m.m. (Ds 2004:32) föreslogs att reglerna om effektbegränsade vapen skulle utvidgas till att även omfatta vapen med andra jämförbara utskjutningsmedel. Förslaget kommenterades inte särskilt av remissinstanserna och togs inte heller upp till behandling i propositionen Ökad kontroll av vapen (prop. 2005/06:113) där andra förslag i promemorian behandlades.

Paintballvapen används i paintball som är ett spel vanligen mellan två lag som skjuter på varandra med färgkulor. Färgkulorna är normalt 17 mm i diameter och består av ett gelatinhölje som innesluter färg. Paintballvapen drivs i allmänhet av kolsyra eller luft. Airsoftvapen är ofta repliker av riktiga handeldvapen och används bl.a. i spelet airsoft som påminner om paintball. Projektilerna är vanligen plastkulor som är 6 mm i diameter. Airsoftvapen kan vara kolsyre-, luft- eller fjädervapen men drivs ofta på något annat sätt. Ett vanligt drivmedel är gasen Green gas som huvudsakligen består av propan. En mera ovanlig drivgas är Red gas som är en freon (HCFC-22). Dessa gaser ger, allt annat lika, projektilen en lägre utgångshastighet än kolsyra. Det förekommer också eldrivna airsoftvapen.

Förvaltningsrätten i Uppsala skriver i sitt remissyttrande över 2013 års utredning att vapen som drivs av t.ex. Green gas i allmänhet inte torde vara farligare än kolsyrevapen och ifrågasätter därför om det finns skäl att göra åtskillnad mellan sådana vapen i fråga om krav på tillstånd. Förvaltningsrätten föreslår att frågan behandlas i det fortsatta lagstiftningsarbetet.

Gemensamt för paintballvapen och airsoftvapen är att de vanligtvis har kortare räckvidd och lägre anslagsenergi än vapen som skjuter ut metallprojektiler. Projektilernas material och form gör också att penetrationsförmågan är sämre än hos standardprojektiler i metall. Som anförs i promemorian är därför dessa vapen i normalfallet betydligt mindre farliga än vapen som skjuter ut metallprojektiler. Vapen av kolsyre-, luft- och fjädervapentyp som drivs av andra men liknande utskjutningsmedel, exempelvis airsoftvapen som drivs av Green gas, är i allmänhet mindre farliga än kolsyre-, luft- eller fjädervapen. Det saknas därför anledning att behandla dessa vapen på ett strängare sätt än kolsyre-, luft- och fjädervapen. Regeringen uppfattar att detta även är bl.a. *Rikspolisstyrelsens* bedömning. Mot denna bakgrund anser regeringen att reglerna för effektbegränsade vapen bör ändras så att dessa utöver kolsyre-, luft- och fjädervapen också omfattar vapen med ett annat liknande utskjutningsmedel.

Det saknas underlag för att i detta lagstiftningsärende behandla vad Rikspolisstyrelsen i sitt remissyttrande föreslår i fråga om innehav av vapenrepliker på allmän plats. Frågan är emellertid viktig och regeringen avser att noga följa utvecklingen.

Till skillnad från vad som föreslås i promemorian anser regeringen att en utvidgning av definitionen av effektbegränsade vapen fordrar ändringar inte endast på förordningsnivå utan även i 2 kap. 1 § vapenlagen,

7 Skärpta straff för vapenbrott

7.1 Vapenbrottet

Den som uppsåtligen innehar ett skjutvapen utan att ha rätt till det eller överlåter eller lånar ut ett skjutvapen till någon som inte har rätt att inneha vapnet döms för vapenbrott till fängelse i högst ett år (9 kap. 1 § första stycket vapenlagen). Om brottet är grovt döms för grovt vapenbrott till fängelse i lägst sex månader och högst fyra år (andra stycket). Om gärningen har begåtts av oaktsamhet eller om brottet är ringa, döms till böter eller fängelse i högst sex månader (tredje stycket).

Den särskilda straffskalan för grovt vapenbrott infördes 1993 i den då gällande vapenlagen (1973:1176). Samtidigt ändrades straffmaximum för normalgraden av brottet från fängelse i högst två år till fängelse i högst ett år. Bestämmelserna fördes i sak oförändrade över till den nu gällande vapenlagen.

Den 1 juli 2012 ändrades bestämmelsen om grovt vapenbrott genom att det i bestämmelsen lades till omständigheter som särskilt ska beaktas vid bedömningen av om ett brott är grovt. De omständigheter som anges är att vapnet har innehaft på allmän plats, i ett fordon på allmän plats eller inom ett skolområde där grundskole- eller gymnasieundervisning bedrivs, att vapnet har varit av särskilt farlig beskaffenhet och att innehavet, överlåtelsen eller utlåningen har avsett flera vapen.

7.2 Höjt straffminimum för grovt vapenbrott och ett nytt synnerligen grovt vapenbrott

Regeringens förslag: Straffminimum för grovt vapenbrott ska höjas från fängelse i sex månader till fängelse i ett år. Samtidigt ska straffmaximum för vapenbrott av normalgraden höjas från fängelse i ett år till fängelse i två år.

Vidare ska det införas en bestämmelse om synnerligen grovt vapenbrott med straffskalan fängelse i lägst tre och högst sex år.

Förslaget i 2013 års utredning: Överensstämmer delvis med regeringens förslag. Utredningen föreslår inte någon förändring av straffminimum för grovt brott eller av straffmaximum för brott av normalgraden. I fråga om synnerligen grovt brott föreslår utredningen att straffminimum ska vara fängelse i två år. Utredningen föreslår också en annan lagteknisk lösning än regeringen.

Remissinstanserna: De flesta remissinstanser som uttalar sig tillstyrker förslagen eller lämnar dem utan invändning. *Juridiska fakulteten vid Lunds universitet* anser att det saknas tillräckliga skäl för att skärpa

straffet för grovt vapenbrott och avstyrker utredningens förslag. Även *Förvaltningsrätten i Uppsala* ifrågasätter om det finns behov av en straffskärpning. Förvaltningsrätten anser också att effekten av 2010 års straffmättningsreform och den förändring av det grova vapenbrottet som gjordes 2012 bör avvaktas innan ytterligare förändringar görs. *Rikspolisstyrelsen* anser att minimistraffet för grovt vapenbrott bör höjas till fängelse i ett år. Enligt *Göteborgs tingsrätt* bör straffminimum, när det gäller mer kvalificerade vapen som kulsprutepistoler, vara fängelse i två år. De straffprocessuella konsekvenserna av förslaget anför av *Juridiska fakulteten vid Lunds universitet* som ett skäl mot förslaget, medan *Rikspolisstyrelsen* nämner det ökade utrymmet för hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation som ett skäl för att även minimistraffet ska höjas.

Förslaget i 2014 års utredning: Överensstämmer i allt väsentligt med regeringens förslag men utredningen föreslår en annan lagteknisk lösning.

Remissinstanserna: I huvudsak tillstyrker remissinstanserna förslagen eller har inte något att invända. *Juridiska fakulteten vid Lunds universitet* nöjer sig med att framföra en viss skepticism mot behovet av en skärpning. *Malmö tingsrätt* anför att konsekvenserna av en fördubbling av straffskalan för vapenbrott av normalgraden borde övervägas ytterligare. Tingsrätten efterlyser också vägledning avseende vilka brott som bör ha ett straffvärde i intervallet sex till elva månaders fängelse och i vilka fall utrymmet för att bedöma en gärning som brott av normalgraden kan öka. Enligt *Åklagarmyndigheten* torde den föreslagna höjningen av minimistraffet kunna leda till straffskärpningar i större utsträckning än vad som uppnås med en höjning av maximistraffet. *Jägarnas Riksförbund* och *Sveriges vapenägares förbund* är positiva till förslagen men tror att de får en begränsad avskräckande effekt. *Tullverket* och *Sveriges vapenägares förbund* framhåller den ökade möjligheten att använda vissa tvångsmedel som en fördel med förslaget.

Justitiekanslern anser att det finns behov av att följa upp frågor inom angränsande områden. Enligt *Tullverket* och *Svenska vapensamlarföreningen* bör förslagen medföra ändringar även i annan lagstiftning. *Tullverket* föreslår att det i lagen om straff för smuggling ska införas ett brott benämnt grov vapensmuggling med straffskalan fängelse i lägst två och högst sex år. *Åklagarmyndigheten* anför att det kan finnas skäl att se över straffbestämmelserna i lagen om brandfarliga och explosiva varor och i lagen om krigsmateriel. *Sveriges vapenägares förbund* nämner särskilt användandet av andra anordningar än skjutvapen, t.ex. handgranater. *Svenska Jägareförbundet* efterlyser en översyn av systematiken och lagstiftningstekniken i vapenlagstiftningen.

Skälen för regeringens förslag

En skärpt syn på allvarliga vapenbrott

Straffet för vapenbrott har inte ändrats sedan den särskilda straffskalan för grovt vapenbrott infördes för över tjugo år sedan. Samtidigt har det skett förändringar som påverkar synen på denna typ av brottslighet.

En sådan förändring gäller den brottsliga användningen av skjutvapen. Även om det saknas statistiskt underlag för slutsatsen att vapenbrotten i

allmänhet har blivit fler eller grövre finns det tecken på att personer som tillhör kriminella gäng har tillgång till skjutvapen i större utsträckning än tidigare. Benägenheten att använda vapen verkar också ha ökat. Under senare tid har det förekommit ett stort antal skjutningar, framförallt i de tre storstäderna Göteborg, Malmö och Stockholm. Under 2010 och 2011 skedde t.ex. 84 skjutningar i Göteborg, varav 35 har bedömts vara gängrelaterade. Under år 2013 skedde över 50 gängrelaterade skjutningar i Göteborg. Av den officiella brottsstatistiken för 2013 framgår också att andelen dödligt våld med skjutvapen har ökat.

Tillgång till skjutvapen utgör många gånger en förutsättning för att grova våldsbrott ska komma till stånd, och en uppkommen våldssituation riskerar att få betydligt svårare följder om skjutvapen förekommer. När innehav, överlåtelse eller utlåning av vapen har koppling till kriminella grupperingar och konflikter finns det – som de senare årens skjutningar visar – en påtaglig risk för att vapnen kommer till användning vid allvarliga våldsbrott. Utvecklingen i fråga om användning av skjutvapen i kriminella kretsar gör därför att en strängare syn på de grövre formerna av vapenbrott är motiverad.

Samtidigt har synen på avsiktliga angrepp på enskildas fysiska integritet blivit strängare. Det gäller t.ex. brott mot liv, grövre misshandelsbrott, grövre frihets- och fridsbrott samt rånbrott, men även andra brott med inslag av våld eller hot om våld. Den skärpta synen har fått genomslag i strafflagstiftningen bl.a. genom den straffmättningsreform som genomfördes 2010 och som syftade till en generell höjning av straffen för allvarliga våldsbrott (prop. 2009/10:147). Genom reformen delades dessutom straffskalan för grov misshandel upp och de grävsta gärningarna hänfördes till en ny synnerligen grov grad av brottet. Vidare har straffskalan för mord ändrats och riksdagen har nyligen beslutat om ytterligare skärpningar som tar sikte på en ökad användning av livstidsstraffet (prop. 2008/09:118 och 2013/14:194). Preskription för bl.a. mord och dråp har också avskaffats (prop. 2009/10:50). Regeringen har dessutom tagit initiativ till en ny utredning med uppdrag att se över straffskalorna för vissa allvarliga våldsbrott i syfte att åstadkomma en höjd straffnivå för dessa brott. Utredningen överlämnade den 2 april 2014 betänkandet *Straffskalorna för allvarliga våldsbrott* (SOU 2014:18).

Vapenbrottet är inte konstruerat på ett sätt som förutsätter att någon skadas, men kriminaliseringen syftar ytterst till att förebygga den skada vapen kan orsaka. Förekomsten av illegala skjutvapen ökar risken för att någon ska komma till skada och den skärpta synen på allvarliga våldsbrott gör därför att det finns anledning att se allvarigare även på vapenbrott. Detta gäller i synnerhet de grövre formerna av vapenbrott som innebär en mer påtaglig risk för att vapen ska komma till brottslig användning.

En skärpt syn på allvarigare vapenbrott bör återspeglas i brottsens struktur och straffskala. När straffbestämmelsen senast var föremål för ändring ifrågasatte regeringen om bestämmelsens utformning speglar brottstypens allvar och ger tillräckligt utrymme för att på ett nyanserat sätt beakta allvaret i de mest klandervärda vapenbrotten men konstaterade att det saknades underlag för en förändring av straffskalan (prop. 2011/12:109 s. 16). Regeringen anser att det nu finns anledning att över-

Höjt minimistraff för grovt vapenbrott och höjt maximistraff för vapenbrott av normalgraden

Straffminimum för grovt vapenbrott är fängelse i sex månader. Som grovt brott bedöms främst gärningar som typiskt sett innebär en fara för att vapen ska komma till brottslig användning eller som på annat sätt är särskilt farliga. För att åstadkomma en generell skärpning av straffen för de allvarligare formerna av vapenbrott anser regeringen att minimistraffet för grovt vapenbrott bör höjas till fängelse i ett år. En höjning av minimistraffet leder till omedelbara höjningar av straffen för den stora grupp brott som bedöms ha ett straffvärde motsvarande straffminimum men innebär också en uppgradering av straffvärdet för grövre vapenbrott i allmänhet.

Det högsta straffet för vapenbrott av normalgraden är fängelse i ett år, vilket motsvarar det föreslagna lägsta straffet för grovt vapenbrott. Höjningen av minimistraffet för grovt vapenbrott bör medföra en större spridning i straffmätningen även inom straffskalan för vapenbrott av normalgraden och följaktligen medföra en viss skärpning också avseende det senare. Detta gäller särskilt sådana brott av normalgraden som är av allvarligare slag, eftersom det kan antas att straffvärdet för dessa brott även fortsättningsvis kommer att bedömas ligga i närheten av straffminimum för grovt vapenbrott. Det kan därför finnas skäl att också höja straffmaximum för vapenbrott av normalgraden. För en sådan höjning talar också att det även fortsättningsvis bör finnas en möjlighet att inom ramen för straffskalan döma till straff som överstiger straffminimum för det grova brottet, exempelvis i vissa återfallssituationer. Straffmaximum för vapenbrott av normalgraden bör därför höjas till fängelse i två år.

En särskild rubricering och straffskala för synnerligen grovt vapenbrott

Det högsta straffet för grovt vapenbrott är fängelse i fyra år. Straff i den övre delen av straffskalan är ovanligt även om det förekommer. En straffskala bör dock vara utformad så att den ger utrymme för en differentierad straffmätning även i mer sällsynta fall. Enligt regeringens mening kan det ifrågasättas om dagens straffmaximum lämnar ett tillräckligt sådant utrymme.

Ett vapenbrott förutsätter, som påpekats ovan, inte att någon skada har uppkommit. Det kan därför förefalla naturligt att det högsta straff som brottet kan föranleda är lägre än det högsta straff som kan följa på brott som aktualiseras när ett vapen har orsakat skada, t.ex. rån eller grov misshandel. En sådan jämförelse är emellertid inte helt rättvisande eftersom ett vapenbrott kan omfatta förfaranden med fler än ett vapen. När straffskalan för vapenbrott jämförs med straffskalan för exempelvis rån, är det därför nödvändigt att beakta att det som jämförs är straffet för ett rån och straffet för en vapenhantering som, om indelningen i brottsenheter hade varit en annan, skulle ha kunnat utgöra ett stort antal vapenbrott.

Det är när ett brott avser ett mycket stort antal vapen som det kan ifrågasättas om maximistraffet för grovt vapenbrott ger utrymme att fullt

ut beakta brottslighetens allvar. Samtliga domar omfattande längre fängelsestraff som utredningarna har redovisat avser ett stort antal vapen. I den dom där det längsta straffet har dömts ut (fängelse i tre år och sex månader för grovt vapenbrott och övergrepp i rättsak) rörde det sig om innehav av minst hundra pistoler och revolverar samt fyra kulsprute-pistoler. Även om en så omfattande illegal vapenhantering får antas vara ovanlig, är det inte svårt att föreställa sig att ännu mer kvalificerade gärningar skulle kunna förekomma. Det är t.ex. inte orealistiskt att tänka sig innehav av ännu fler eller farligare vapen eller fall där det utöver innehav av ett stort antal vapen även har förekommit överlåtelse. Inte minst uppgifter om den organiserade brottslighetens utveckling – med tecken bl.a. på en ökad vapen användning i de tre storstäderna – gör det angeläget att se till att strafflagstiftningen har beredskap att hantera vapenbrott som är grövre än de som hittills har varit föremål för domstolarnas prövning. Det bör också beaktas att den höjning av straffminimum för grovt vapenbrott som regeringen föreslår syftar till en generell höjning av straffnivån för allvarligare vapenbrott. När straffen i allmänhet blir högre ligger det närmare till hands att uppfatta det nuvarande högsta straffet som otillräckligt. Regeringen anser därför att det högsta straffet för vapenbrott bör höjas till fängelse i sex år.

Göta hovrätt och *Juridiska fakulteten vid Lunds universitet* anför att antaganden om en framtida utveckling av vapen användningen inte bör användas som skäl för att höja straffmaximum. Regeringen konstaterar att den föreslagna höjningen inte bygger på en prognos om den framtida utvecklingen utan syftar till att möjliggöra en rimlig straffmätning av tänkbara gärningar som inte skiljer sig på något avgörande sätt från de brott som hittills har föranlett de högsta straffen.

För att åstadkomma en mera differentierad och skärpt straffmätning vid vapenbrott kan det övervägas om höjningen av straffmaximum bör kompletteras med en särskild straffskala för de mest straffvärda gärningarna. Som skäl för att införa en särskild straffskala anför 2013 års utredning bl.a. att likformigheten är stor vid straffvärdebedömningen för grova vapenbrott och att det finns en tendens att mäta ut straff på eller nära straffminimum. Bilden nyanseras av nyare uppgifter i 2014 års utredning, där det bl.a. framgår att tio månaders fängelse är den genomsnittliga strafftiden i fall där grovt vapenbrott är huvudbrott. Samtidigt är det angeläget att alla relevanta omständigheter kring brottet beaktas vid straffmätningen. Att införa en ytterligare grad av vapenbrottet är ett sätt att i möjligaste mån säkerställa detta. Med tätare avstånd mellan hållpunkterna i straffskalan ökar förutsättningarna för en mer differentierad straffmätning. Det bör t.ex. ligga nära till hands att bestämma straffet för ett brott som nästan uppfyller kraven för att hänföras till en högre grad så att det hamnar nära straffminimum för den graden. I sammanhanget kan noteras att Brottsförebyggande rådet i en nyligen redovisad utvärdering har funnit att det efter 2010 års straffmättningsreform, då det bl.a. infördes en synnerligen grov grad av misshandelsbrottet, har skett en ökad spridning i strafflängd för misshandelsbrott, framför allt grov och synnerligen grov misshandel (rapport 2014:6).

Förslaget att införa en ny grad i straffskalan tas i huvudsak väl emot av remissinstanserna. *Förvaltningsrätten i Uppsala* anser att det finns skäl att avvakta effekten av bl.a. 2012 års ändring av bestämmelsen om grovt

vapenbrott, då det i lagtexten lades till omständigheter som särskilt ska beaktas vid bedömningen av om ett vapenbrott är grovt. Den förändring av vapenbrottets struktur och straffskala som nu övervägs kan sägas bygga vidare på och förstärka det regeringen ville åstadkomma genom 2012 års lagändring. I det lagstiftningsärendet förutskickades också att ytterligare skärpningar av det grova vapenbrottet skulle behöva göras. Regeringen ser mot den bakgrunden ingen anledning att avvakta i frågan utan anser att det bör införas ett synnerligen grovt vapenbrott.

Det synnerligen grova vapenbrottet bör omfatta de grävsta gärningarna. Vilka dessa är behandlar regeringen i avsnitt 7.3. Straffskalan för det synnerligen grova brottet bör börja vid fängelse i tre år och kommer då att omfatta de mest straffvärda av de gärningar som i dag skulle hänföras till det grova vapenbrottet. Samtidigt återstår ett tillräckligt utrymme för en differentierad straffmätning i fråga om det grova brottet.

Fängelse i tre år har inte tidigare använts som straffminimum för något brott, även om det förekommer som straffmaximum. Några systematiska skäl mot att ta den nya nivån i bruk finns emellertid inte, samtidigt som det finns goda skäl att använda den. Remissinstanserna har inte heller några invändningar mot förslaget.

Regeringens förslag om ett synnerligen grovt brott innebär, till skillnad från vad utredningarna föreslår, att det införs en ny brottsrubricering. Det skiljer sig också från vad som gäller för misshandelsbrott som är att anse som synnerligen grovt (3 kap. 6 § brottsbalken). När den infördes ansåg några remissinstanser, bl.a. Stockholms tingsrätt, Åklagarmyndigheten och Sveriges advokatsamfund, att den synnerligen grova graden av brottet skulle ges en egen brottsrubricering. Regeringen bedömde däremot att det saknades anledning att, utöver den strängare straffskalan, särskilt kategorisera dessa fall (prop. 2009/10:147 s. 16 och 19). Detta hindrar dock inte att en särskild brottsrubricering nu införs för den synnerligen grova graden av vapenbrottet. Uttrycket synnerligen grovt brott får numera anses etablerat, vilket i sig skulle kunna tala för att använda uttrycket i en brottsrubricering. Genom en egen brottsrubricering är det också i varje situation klart vilken grad av ett brott – och därmed vilken straffskala – som avses. Bland annat kommer det att av ett domslut framgå att domen avser synnerligen grovt brott. Regeringen anser därför att det finns goda skäl att låta den nya graden av vapenbrottet få en egen rubricering, nämligen *synnerligen grovt vapenbrott*.

Regeringen föreslår sammanfattningsvis att det ska införas ett synnerligen grovt vapenbrott med straffskalan fängelse i lägst tre och högst sex år. Det grova och det synnerligen grova vapenbrottet bör behandlas i en särskild paragraf. Därmed krävs följdändringar även i andra bestämmelser i vapenlagen och i lagen (2003:148) om straff för terroristbrott. Samtidigt bör, som *Lagrådet* föreslår, den sistnämnda lagen justeras så att den inte omfattar vapenbrott som är ringa.

Förhållandet till annan lagstiftning

Enligt 2014 års utredning finns det frågor som hade lämpat sig att utreda tillsammans med de nu aktuella frågorna men som legat utanför utredningens uppdrag. Även några av remissinstanserna anser att det kan

Prop. 2013/14:226 finnas skäl att se över annan lagstiftning till följd av de förändringar av vapenbrottet som föreslås. Regeringen konstaterar att det inte finns förutsättningar att i detta ärende ta ställning till de frågor som berörs. När det gäller *Tullverkets* synpunkt att skärpningarna i vapenbrottets straffskala bör medföra ändringar i lagen om (2000:1225) straff för smuggling, noteras att det grova smugglingsbrottet har samma straffmaximum, fängelse i sex år, som regeringen föreslår att vapenbrottet ska få. Straffskalan ger därför utrymme att beakta den skärpta synen på vapenbrott vid straffmätningen av smugglingsbrott som avser vapen.

7.3 När ska ett vapenbrott bedömas som grovt eller synnerligen grovt?

Regeringens förslag: Vid bedömningen av om ett vapenbrott är grovt ska det särskilt beaktas om vapnet har innehaft på allmän plats eller på en annan plats där människor brukar samlas eller har samlats eller i ett fordon på en sådan plats, om vapnet har varit av särskilt farlig beskaffenhet, om innehavet, överlåtelsen eller utlåningen har avsett flera vapen eller om gärningen annars har varit av särskilt farlig art.

Vid bedömningen av om brottet är synnerligen grovt ska det särskilt beaktas om innehavet, överlåtelsen eller utlåningen har avsett ett stort antal vapen.

Förslaget i 2013 års utredning: Överensstämmer delvis med regeringens. Utredningen föreslår inte någon förändring av de omständigheter som särskilt ska beaktas vid bedömningen av om ett vapenbrott är grovt.

Remissinstanserna: Ingen remissinstans invänder mot förslaget. Enligt *Rikspolisstyrelsen* är det lämpligt att den övre delen av skalan förbehålls brott som gäller ett stort antal vapen och att även övriga omständigheter ska kunna beaktas. *Malmö tingsrätt*, *Svenska Skyttesportförbundet* och *Svenska Skidskytteförbundet* efterfrågar tydligare vägledning kring vilka omständigheter som ska kvalificera ett vapenbrott som synnerligen grovt. Enligt *Sveriges vapenägars förbund* kan det finnas andra kriterier än mängden vapen som bör ha betydelse för om brottet ska betraktas som grovt. *Göteborgs tingsrätt* förordar att straffbestämmelserna utformas på ett sätt som tydligare markerar de avancerade vapens farlighet.

Förslaget i 2014 års utredning: Överensstämmer i huvudsak med regeringens. Utredningen föreslår dock som en ytterligare omständighet i den första punkten att vapnet har varit redo att användas. Den föreslår också en något annorlunda utformning av punkten.

Remissinstanserna: *Svenska Jägareförbundet* anser att ordet skjutvapen bör användas i stället för vapen i bestämmelsen. Flera remissinstanser anför att uttrycket redo att användas i första punkten inte synes täcka de situationer som utredningen avsett. Enligt *Göta hovrätt* får ”redo” vanligen förstås som ”klar” eller ”färdigställd”, medan bestämmelsen är avsedd att kunna tillämpas även i andra fall än när vapnet är skjutklart. Hovrätten anser att det av lagtexten tydligare bör framgå att ett vapenbrott är särskilt allvarligt när risken för skada är särskilt påtaglig.

Enligt *Malmö tingsrätt*, som anser att en tydligare formulering av lagtexten bör övervägas, ger det valda uttrycket intryck av att vapnet ska vara laddat. *Domstolsverket* föreslår formuleringen ”vapnet har varit skarpladdat eller om ammunition funnits tillgänglig på ett sådant sätt att vapnet kan anses ha varit redo att användas [...]”. Enligt *Svenska Jägareförbundet* bör begreppet fordon på allmän plats behållas och kompletteras med en skrivning om annat förvaringsutrymme. *Göta hovrätt* välkomnar, liksom *Sveriges vapenägares förbund*, utvidningen till andra platser där människor samlas. Enligt hovrätten ger ändringen anledning att överväga om motsvarande ändringar bör göras i 5 kap. 6 § vapenlagen och 1 § lagen om förbud beträffande knivar och andra farliga föremål.

Beträffande den andra punkten ifrågasätter *Svenska vapensamlarföreningen* och *Sveriges vapenägares förbund* att vissa slags vapen ska anses som särskilt farliga. Enligt Sveriges vapenägares förbund framstår termerna särskilt eldkraftiga eller särskilt effektstarka som mer adekvata.

Rikspolisstyrelsen anför att den nya fjärde punkten tillsammans med de övriga justeringarna sannolikt kommer att möjliggöra en mer nyanserad utredning och lagföring avseende de grova vapenbrotten. Enligt *Göta hovrätt* bör den nya punkten kunna bidra till att vapeninnehavets kontext lyfts fram och särskilt beaktas.

När det gäller det synnerligen grova brottet anför *Göta hovrätt* att det finns anledning att i lagtexten klargöra att också andra omständigheter än antalet vapen kan medföra att ett vapenbrott är synnerligen grovt. *Malmö tingsrätt* efterlyser förtydligande av vad lagstiftaren anser vara ett stort antal vapen och när ett vapenbrott avseende ett mindre antal vapen kan vara synnerligen grovt. *Göteborgs tingsrätt* föreslår följande tillägg i bestämmelsen: ”Även om det inte är fråga om ett stort antal vapen kan vapenbrottet bedömas som synnerligen grovt om någon eller några av de omständigheter som anges i första stycket föreligger och gör sig gällande med särskild styrka.” *Brottsförebyggande rådet* anför att en tydligare tillämpningsanvisning bör övervägas. Enligt *Tullverket* är den föreslagna skrivningen vag. Verket anser dessutom att det kan vara rimligt att beakta även andra omständigheter.

Skälen för regeringens förslag

Bestämmelsen om när ett brott är grovt brott görs något mer allmängiltigt

Sedan den 1 juli 2012 anges i lagtexten omständigheter som särskilt ska beaktas vid bedömningen av om ett vapenbrott är grovt. Omständigheterna lades till för att bestämmelsen skulle bli mer informativ och ge bättre vägledning samt bidra till bättre förutsebarhet och till större enhetlighet i rättstillämpningen. En avsikt bakom lagändringen var också att bestämmelsens tillämpningsområde skulle utvidgas något (prop. 2011/12:109 s. 16). De omständigheter som särskilt ska beaktas hänför sig till platsen för innehavet (första punkten), vapnets relativa farlighet (andra punkten) och antalet vapen (tredje punkten). Som framhölls i det tidigare lagstiftningsärendet är avsikten dock att domstolen ska göra en helhetsbedömning av samtliga omständigheter i det enskilda fallet (samma prop. s. 19).

Den genomgång av domar från tiden efter lagändringen som 2014 års utredning har gjort tyder på att den nya regleringen tillämpas på det sätt

Prop. 2013/14:226 som avsetts. Den får därmed i huvudsak anses ändamålsenlig. Regeringen bedömer emellertid att det finns skäl att justera bestämmelsen för att göra den något mer allmängiltig och för att ytterligare betona den nyanserade bedömning som ska göras.

Den första punkten bör ges en mer generell utformning. Punkten avser innehav av vapen på allmän plats, i ett fordon på allmän plats eller inom ett skolområde där grundskole- eller gymnasieundervisning bedrivs. Hänvisningen till allmän plats motiverades med att det på goda grunder kan antas att en person som på allmän plats medför ett skjutvapen som han eller hon inte har rätt att inneha också är beredd att använda det. Även i de fall där det inte kan befaras att vapnet kommer till omedelbar brottslig användning innebär förekomsten av skjutvapen som innehas utan tillstånd på allmän plats en påtaglig risk för att människor kan komma till skada (prop. 2011/12:109 s. 18). Enligt regeringens uppfattning gör sig motsvarande skäl gällande även i fråga om vapeninnehav på andra platser där människor brukar samlas eller har samlats vid tidpunkten för brottet. Bestämmelsen bör därför utvidgas så att den omfattar sådana platser. Den blir då tillämplig på vapeninnehav exempelvis i myndighets-, företags- eller föreningslokaler dit allmänheten inte har tillträde. Samtidigt bör hänvisningen till skolområden tas bort, eftersom sådana områden omfattas av uttrycket annan plats där människor brukar samlas.

Innehav i ett fordon på en plats där människor brukar samlas eller har samlats bör kvalificera ett vapenbrott som grovt på samma sätt som innehav i ett fordon på allmän plats. Skrivningen om fordon på allmän plats infördes i förtydligande syfte i de bestämmelser som stått som förebild för den första punkten eftersom det ansågs vara osäkert om en bil som befinner sig på allmän plats utgör allmän eller enskild plats (5 kap. 6 § vapenlagen och 1 § lagen [1988:254] om förbud beträffande knivar och andra farliga föremål, se prop. 1999/2000:27 s. 81). För att undvika att motsvarande osäkerhet uppstår kring begreppen plats där människor brukar samlas eller har samlats, bör lagtexten utformas så att det uttryckligen framgår att bestämmelsen omfattar bilar på sådana platser. Regeringen anser att det är mindre lämpligt att, som *Svenska Jägareförbundet* föreslår, låta bilar omfattas av en skrivning om annat förvaringsutrymme. Det uttryck som i stället bör väljas är att vapnet har innehafts på allmän plats eller på en annan plats där människor brukar samlas eller har samlats eller i ett fordon på en sådan plats.

Avgränsningen av de platser som omfattas blir med den utformning regeringen föreslår något annorlunda än i de ovan nämnda bestämmelserna i vapenlagen och knivlagen. Enligt *Svenska Jägareförbundet* utgör detta en inkonsekvens som inte är acceptabel. Med beaktande av att det nu inte är fråga om brottsrekvisit och att skillnaderna i tillämpningsområde inte kan väntas föranleda några svårigheter, anser regeringen att olikheten kan godtas.

Enligt 2014 års utredning bör den första punkten begränsas till att avse vapen som har varit redo att användas. I uttrycket lägger utredningen inte något krav på att vapnet är laddat och förvaras osäkert i innehavarens omedelbara närhet; däremot bör ammunition till vapnet finnas tillgänglig för gärningsmannen i nära anslutning till vapnet. Utredningen motiverar förslaget med att det bör stå klart att det som gör ett vapenbrott särskilt

allvarligt är gärningens närhet till möjlig skada. För att ett vapen ska kunna leda till skada i en given situation måste det enligt utredningen krävas att ammunition åtminstone finns tillgänglig i anslutning till vapnet.

Regeringen gör följande bedömning. Det grova vapenbrottet är avsett för särskilt farliga gärningar, något som regeringen vill betona ytterligare genom införande av en ny punkt om att gärningen annars har varit av särskilt farlig art (den nya fjärde punkten behandlas närmare nedan). Den nu diskuterade bestämmelsen i första punkten har också, som nämnts ovan, utformats med utgångspunkt i att innehav av skjutvapen bl.a. på allmän plats innebär en påtaglig risk för att människor kan komma till skada. Samtidigt är det enligt regeringens uppfattning önskvärt att bestämmelsen inte framstår som onödigt restriktiv. När bestämmelsen infördes uttalades att det inte bör ställas något krav på att det medförda vapnet har varit skarpladdat för att brottet ska bedömas som grovt. Samtidigt angavs att innehav av ett skarpladdat skjutvapen på de platser som anges i bestämmelsen regelmässigt bör bedömas som grovt brott och att samma bedömning bör göras om skarp ammunition till ett oladdat vapen har medförts till platsen, t.ex. i det fordon som den tilltalade färdas i, eller på annat sätt är tillgänglig för honom eller henne. Ett innehav kan bedömas som grovt brott även om någon skarp ammunition inte påträffas, t.ex. om innehavet har avsett ett skjutvapen som närmast är att jämställa med ett särskilt farligt vapen i andra punkten (prop. 2011/12:109 s. 18 och 41 f.). De tidigare uttalandena får alltså anses relevanta, vilket talar emot att införa en ny omständighet med en liknande men något mer restriktiv innebörd. Regeringen anser därför att det inte bör införas något krav på att vapnet har varit redo att användas.

När det gäller de båda andra punkterna i bestämmelsen bedömer regeringen att de är ändamålsenligt utformade. Med ett undantag som framgår nedan har remissinstanserna inte heller några synpunkter på den nuvarande utformningen.

Däremot anser regeringen att det finns skäl att komplettera bestämmelsen med en fjärde punkt som betonar dels att gärningens farlighet är central vid bedömningen av om brottet är grovt, dels att det i det enskilda fallet måste göras en samlad bedömning av samtliga relevanta omständigheter där även andra omständigheter än de uppräknade kan vara av betydelse. Det kan röra sig om förhållandena på platsen för innehavet, överlåtelsen eller utlåningen, vem som har innehaft vapnet eller vem ett vapen har överlåtit eller lånats ut till. Gemensamt för de omständigheter som bör vara av relevans för kvalificeringen av ett vapenbrott som grovt är att de kan sägas innebära att gärningen är särskilt farlig. Den nya punkten bör därför uttryckas så att gärningen annars har varit av särskilt farlig art.

Ett par remissinstanser har ifrågasatt att vissa vapen överhuvudtaget ska anses som särskilt farliga (jfr andra punkten om vapen av särskilt farlig beskaffenhet). Enligt *Svenska vapensamlareföreningen* avgörs farligheten t.ex. av tillgång till ammunition, skyttens skicklighet och mentala tillstånd samt yttre omständigheter, och *Sveriges vapenägares förbund* framhåller att alla skjutvapen är farliga i fel händer. Regeringens uppfattning är, liksom tidigare, att vissa vapen – allt annat lika – bör betraktas som farligare än andra. Det kan dock bli aktuellt att tillämpa

Prop. 2013/14:226 den nya fjärde punkten i fall där vapnet inte är sådant att brottet ska bedömas som grovt enligt andra punkten men där vapnets egenskaper ändå har medfört att gärningen kan sägas vara av särskilt farlig art.

Eftersom straffbestämmelserna om vapenbrott bara tar sikte på skjutvapen finns det inte, som *Svenska Jägareförbundet* anser, någon anledning att i lagtexten byta ut ordet vapen mot skjutvapen.

Sammanfattningsvis bör de omständigheter som särskilt ska beaktas vid bedömningen av om ett vapenbrott är grovt vara att vapnet har innehafts på allmän plats eller på en annan plats där människor brukar samlas eller har samlats eller i ett fordon på en sådan plats, att vapnet har varit av särskilt farlig beskaffenhet, att innehavet, överlåtelsen eller utlåningen har avsett flera vapen och att gärningen annars har varit av särskilt farlig art.

Ett stort antal vapen bör göra brottet synnerligen grovt

Regeringens förslag om att höja straffmaximum för grovt vapenbrott till fängelse i sex år syftar till att skapa större utrymme att vid straffmätningen beakta allvaret hos vapenbrott som rör ett stort antal vapen. Det är därför i första hand den omständigheten att ett brott har avsett ett stort antal vapen som bör motivera att straffet mäts ut i den del av straffskalan som överstiger dagens straffmaximum om fängelse i fyra år.

Även i den del av straffskalan där den synnerligen grova graden överlappar den grova graden, vid straffvärden i intervallet fängelse i tre till och med fyra år, är det främst det förhållandet att brottet har avsett ett stort antal vapen som bör vara av betydelse för kvalificering av brottet som synnerligen grovt. Enligt regeringens uppfattning bör därför det förhållandet att brottet har avsett ett stort antal vapen anges som den omständighet som särskilt ska beaktas vid bedömningen av om brottet är synnerligen grovt. Enligt *Göta hovrätt* bör det anges i lagtexten att även andra omständigheter än antalet vapen kan beaktas. *Göteborgs tingsrätt* föreslår att det av lagtexten ska framgå att brottet kan vara synnerligen grovt även när det inte är fråga om ett stort antal vapen om någon eller några av de omständigheter som särskilt ska beaktas vid bedömningen av om ett vapenbrott är grovt föreligger och gör sig gällande med särskild styrka. Regeringen konstaterar att samtliga relevanta omständigheter på vanligt sätt ska tas med i bedömningen, vilket innebär att det kan förekomma fall då det finns skäl att kvalificera ett brott som synnerligen grovt även om det avser ett mindre antal vapen.

Hur bestämmelsen är avsedd att tillämpas berörs närmare i författningskommentaren.

Regeringens förslag: Lagändringarna i fråga om straffbestämmelserna ska träda i kraft den 1 september 2014. Övriga lagändringar ska träda i kraft den 2 januari 2015.

De sammanslutningar som av Rikspolisstyrelsen vid utgången av 2014 har bedömts uppfylla kraven för att kunna meddelas tillstånd till innehav av skjutvapen ska anses vara auktoriserade och tas upp i registret över auktoriserade sammanslutningar för jakt- eller mål-skytte.

Utredningarnas och promemorians förslag: Överensstämmer delvis med regeringens förslag. 2013 års utredning föreslår att lagändringarna ska träda i kraft den 1 juli 2014. I promemorian föreslås att författningsändringen rörande definitionen av effektbegränsade vapen ska träda i kraft den 1 januari 2011.

Remissinstanserna: De remissinstanser som uttalar sig om förslagen har inte några invändningar mot dessa.

Skälen för regeringens förslag: Lagändringarna i fråga om straffbestämmelserna bör träda i kraft så snart som möjligt. Regeringen föreslår att det sker den 1 september 2014. Några särskilda övergångsbestämmelser behövs inte beträffande straffbestämmelserna.

Övriga lagändringar berör bl.a. polisens prövning av tillstånd till innehav av vapen. Som anges i avsnitt 4.1 ska Rikspolisstyrelsen och de 21 olika polismyndigheterna ombildas till en ny myndighet, Polismyndigheten, den 1 januari 2015. I propositionen En ny organisation för polisen (prop. 2013/14:110) föreslås att den nya Polismyndigheten ska fullgöra de uppgifter som i dag tillkommer Rikspolisstyrelsen och polismyndigheterna enligt vapenlagen. Mot denna bakgrund anser regeringen att övriga lagändringar bör träda i kraft den 2 januari 2015 då den nya polisorganisationen är på plats.

För närvarande är nio sammanslutningar för jakt- eller mål-skytte godkända av Rikspolisstyrelsen och upptagna i bilaga 1 till Rikspolisstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om vapenlagstiftningen (RPSFS 2009:13, FAP 551-3). Det ställs i dag väsentligen samma krav på godkända sammanslutningar som de krav som kommer att ställas på de auktoriserade sammanslutningarna enligt den nya ordningen. Detta innebär enligt regeringens mening att det saknas behov av att pröva de godkända sammanslutningarna i det nya auktorisationsförfarandet. Regeringen instämmer därför i utredningens bedömning att de godkända sammanslutningarna i stället bör anses uppfylla de krav som ställs vid auktorisationen och att de ska tas upp i registret över auktoriserade sammanslutningar för jakt- och mål-skytte. Detta ska framgå av en särskild övergångsbestämmelse.

Regeringens bedömning: De kostnadsökningar för rättsväsendet som förslagen medför ryms inom befintliga anslag.

Utredningarnas och promemorianas bedömning: Överensstämmer i huvudsak med regeringens. I promemorian anføres att eftersom förslaget om utvidgning av definitionen av effektbegränsade vapen innebär att tillståndsplikten tas bort för vissa vapentyper, torde detta leda till en viss minskning av kostnaderna för polisen.

Remissinstanserna: Majoriteten av remissinstanserna har inte kommenterat förslagets konsekvenser. *Kammarrätten i Stockholm* påpekar dock att 2013 års utredning endast berör konsekvenser för allmänna domstolar och efterlyser en analys av förslagets konsekvenser även för förvaltningsdomstolarna. *Domstolsverket* delar 2013 års utrednings bedömning beträffande konsekvenserna för domstolarna, men påpekar att även om antalet mål inte kan förväntas öka i någon större utsträckning kan ett flertal mindre resurskrävande reformer av det aktuella slaget sammantaget medföra att ett resurstillskott till Sveriges domstolar är nödvändigt. *Rikspolisstyrelsen* ifrågasätter slutsatsen i promemorian om att dess förslag kommer ge möjlighet till kostnadsbesparingar. *Polismyndigheten i Västra Götaland* anser inte heller att förslaget kommer att ge möjlighet till kostnadsbesparingar.

Skälen för regeringens bedömning: Regeringens förslag om ändringar i straffskalorna för vapenbrott av normalgraden och grovt vapenbrott samt införandet av ett synnerligen grovt vapenbrott innebär inte någon nykriminalisering. Den nya lagstiftningen kan därför inte antas leda till fler lagföringar för brott. Förslagen kommer dock att leda till längre strafftider och det kommer i sin tur att leda till ökade kostnader för framförallt Kriminalvården. 2014 års utredning har beräknat Kriminalvårdens ökade kostnader till knappt 21 miljoner kronor per år. Beräkningen bygger på att strafftiderna ökar med i genomsnitt fyra månader för grovt vapenbrott och två månader för vapenbrott av normalgraden. Mot bakgrund av att Kriminalvårdens totala kostnader för verksamhetsposten anstalt under det senaste året uppgick till drygt 4,2 miljarder kronor menar utredningen att de förslag som lämnas inte medför behov av resurstillskott för Kriminalvården. Utredningen framhåller att vid beräkningen inte har beaktats det förhållandet att vissa kortare fängelsestraff inte verkställs i anstalt utan genom intensivövervakning med elektronisk kontroll (s.k. fotboja). I beräkningen ingår inte heller den ökning av antalet häktade personer som förslagen om skärpta straff för vapenbrott kan komma att leda till. Utredningen bedömer dock att även denna eventuella ökning bör kunna tas om hand av Kriminalvården utan att anslaget höjs.

2014 års utredning betonar att dess beräkning bygger på relativt grova uppskattningar av konsekvenserna av förslagen om skärpta straff för vapenbrott. I likhet med utredningen gör regeringen bedömningen att det inte är möjligt att med någon exakthet förutse effekterna av förslagen. Därmed är det inte heller möjligt att i nuläget närmare precisera kostnaderna för förslagen. Kostnadsökningarna kan förväntas få fullt

genomslag tidigast något år efter ikraftträdandet. Regeringen instämmer därför i utredningens bedömning att förslagen för närvarande inte medför behov av resurstillskott för Kriminalvården, men att det finns anledning att framöver följa konsekvenserna av förslagen för denna myndighet.

Förslagen om skärpa straff för vapenbrott kan inte heller för polisen, åklagare, domstolar eller staten i övrigt anses leda till annat än högst marginella kostnadskonsekvenser.

Att tillståndsplikten tas bort för vissa vapentyper genom utvidgningen av definitionen av effektbegränsade vapen leder till något färre tillståndsärenden hos polisen. Några nämnvärda möjligheter till kostnadsbesparingar på grund av detta torde det dock inte bli fråga om. De nya uppgifterna för polisen att utöva tillsyn över att auktoriserade sammanslutningar för jakt- eller målskytte även i tiden efter auktorisationen uppfyller kraven för auktorisation och att återkalla en auktorisation kommer vidare att innebära vissa kostnadsökningar för polisen. I likhet med 2013 års utredning bedömer regeringen att dessa kostnader inte är större än att de ryms inom befintliga anslag.

För de allmänna förvaltningsdomstolarna kan de ändringar som föreslås i fråga om prövningen av skyttesammanslutningar inte förväntas medföra någon nämnvärd ökning av antalet mål. Eventuella kostnadsökningar ryms därför inom befintliga anslag.

10 Författningskommentar

10.1 Förslaget till lag om ändring i vapenlagen (1996:67)

9 kap.

1 §

Den som uppsåtligen innehar ett skjutvapen utan att ha rätt till det eller överlåter eller lånar ut ett skjutvapen till någon som inte har rätt att inneha vapnet döms för vapenbrott till fängelse i högst två år.

Om gärningen har begåtts av oaksamhet eller om brottet är ringa, döms till böter eller fängelse i högst sex månader.

I paragrafen föreskrivs straffansvar för vapenbrott. *Första stycket* ändras genom att det högsta straffet för vapenbrott av normalgraden höjs från fängelse i ett år till fängelse i två år. Vidare flyttas regleringen av grovt vapenbrott i det tidigare andra stycket till 1 a § första stycket. Övervägandena finns i avsnitt 7.2.

Höjningen av straffmaximum görs som en följd av höjningen av straffminimum för grovt vapenbrott (se 1 a § nedan). Ändringen ger utrymme för en större spridning i straffmätningen av vapenbrott av normalgraden. Detta för också med sig en viss straffskärpning för brott av normalgraden, särskilt sådana som är av allvarigare slag. Genom att överlappningen mellan straffskalorna bibehålls kvarstår möjligheten att undantagsvis, t.ex. i återfallssituationer, döma ut straff för brott av

Prop. 2013/14:226 normalgraden på en nivå som vanligtvis är förbehållen brott av den grova graden.

1 a §

Om brott som avses i 1 § första stycket är grovt, döms för grovt vapenbrott till fängelse i lägst ett och högst fyra år. Vid bedömningen av om brottet är grovt ska det särskilt beaktas om

- 1. vapnet har innehafts på allmän plats eller på en annan plats där människor brukar samlas eller har samlats eller i ett fordon på en sådan plats,*
- 2. vapnet har varit av särskilt farlig beskaffenhet,*
- 3. innehavet, överlåtelsen eller utlåningen har avsett flera vapen, eller*
- 4. gärningen annars har varit av särskilt farlig art.*

Om brott som avses i 1 § första stycket är synnerligen grovt, döms för synnerligen grovt vapenbrott till fängelse i lägst tre och högst sex år. Vid bedömningen av om brottet är synnerligen grovt ska det särskilt beaktas om innehavet, överlåtelsen eller utlåningen har avsett ett stort antal vapen.

I paragrafen, som får nytt innehåll, behandlas grovt vapenbrott och synnerligen grovt vapenbrott. Bestämmelsen i första stycket fanns tidigare i 1 § andra stycket. Den ändras enligt vad som framgår nedan. Det andra stycket, som innehåller en bestämmelse med en särskild rubricering och straffskala för synnerligen grovt vapenbrott, är nytt. Övervägandena finns i avsnitt 7.2 och 7.3.

Grovt vapenbrott

Enligt paragrafens *första stycke* döms, om ett brott som avses i 1 § första stycket är grovt, för grovt vapenbrott. Bestämmelsen ändras på så sätt att minimistraffet för det grova brottet höjs från fängelse i sex månader till fängelse i ett år. Vidare ändras uppräkningsen av omständigheter som särskilt ska beaktas vid bedömningen av om brottet är grovt.

Höjningen av straffminimum för grovt vapenbrott syftar till att åstadkomma en generell skärpning av straffen för allvarliga vapenbrott. Avsikten är också att höjningen, tillsammans med införandet av det synnerligen grova vapenbrottet, ska bidra till en mer differentierad straffmätning.

I första stycket anges omständigheter som särskilt ska beaktas vid bedömningen av om ett brott ska rubriceras som grovt. Vissa ändringar görs i den första punkten och en ny fjärde punkt läggs till. Andra och tredje punkterna är oförändrade. Uppräkningsen är inte uttömmande och frågan om ett vapenbrott ska bedömas som grovt ska liksom tidigare avgöras med beaktande av samtliga omständigheter vid brottet.

Den *första punkten*, som utformas med beaktande av *Lagrådets* synpunkter, tar sikte på innehav av vapen på vissa platser. Angivelsen av platser justeras för att göra bestämmelsen mer allmängiltig. Någon förändring av tillämpningen i övrigt är inte avsedd.

Liksom tidigare omfattar bestämmelsen vapeninnehav på allmän plats och i fordon på allmän plats. Däremot utgår hänvisningen till skolområde där grundskole- eller gymnasieundervisning bedrivs. Skolområden inbegrips i stället i begreppet annan plats där människor brukar samlas. Som tidigare omfattas innehav i fordon på allmän plats. Därutöver

omfattas innehav i fordon på platser där människor brukar samlas eller har samlats.

Begreppet *allmän plats*, som är oförändrat, har samma innebörd som i brottsbalken. Med begreppet avses plats, inom- eller utomhus, som är upplåten till eller frekventeras av allmänheten, t.ex. gata, torg, tunnelbanestation eller järnvägsstation. Om allmänheten har tillträde endast under vissa tider, är platsen allmän under denna tid men inte i övrigt. Även tåg, båtar, hotell, restauranger, affärslokaler, teatrar, biografier och liknande utgör allmänna platser i den mån och under den tid allmänheten har tillträde till dem (prop. 2011/12:109 s. 41). Med begreppet *en annan plats där människor brukar samlas eller har samlats* avses en plats som inte utgör allmän plats men som regelmässigt fungerar som samlingsplats eller där det vid tillfället för brottet finns en folksamling. En annan plats där människor *brukar samlas* kan t.ex. vara en myndighets-, företags- eller föreningslokal eller ett skol- eller universitetsområde dit allmänheten inte har tillträde. Det krävs inte att människor är samlade på platsen vid tillfället för brottet, utan endast att människor regelmässigt samlas där. Om en plats normalt inte utgör en samlingsplats men det finns en folksamling där när brottet begås, är det i stället fråga om en annan plats där människor *har samlats*. Det kan i princip vara fråga om vilken plats som helst som inte är allmän, t.ex. en skogsdunge som fungerar som tillfällig festplats. Praxis kring begreppet folksamling i 16 kap. brottsbalken bör kunna ge vägledning i fråga om hur många människor som ska krävas för att människor ska anses ha samlats på en plats. Ändringarna i första punkten innebär att innehav av vapen t.ex. på en större fest eller ett politiskt möte omfattas av punkten oavsett om tillställningen äger rum på allmän plats eller inte.

Enligt den nya *fjärde punkten* ska det vid rubriceringen särskilt beaktas om gärningen annars har varit av särskilt farlig art. Med den nya bestämmelsen betonas att även andra omständigheter än de som anges i de tidigare punkterna kan vara av betydelse vid bedömningen av om brottet är grovt. Vidare betonas att gärningens farlighet är central vid bedömningen. Uttrycket att gärningen annars har varit av särskilt farlig art är också en anvisning om att omständigheterna i de tidigare punkterna utgör exempel på sådant som typiskt sett innebär att ett vapenbrott är särskilt farligt och därmed som regel bör medföra att brottet bedöms som grovt.

En gärning kan sägas vara av särskilt farlig art bl.a. i de situationer som i tidigare förarbeten har anförts som exempel på när ett brott kan vara att bedöma som grovt utan att någon av de angivna omständigheterna har förelegat. Under den *fjärde punkten* faller således brott där omständigheterna är snarlika de som anges i de tidigare punkterna (prop. 2011/12:109 s. 42).

En gärning bör t.ex. anses vara av särskilt farlig art om ett vapen innehas i en kriminell miljö där det kan befaras komma till brottslig användning. Att en gärningsman är påverkad av alkohol eller narkotika kan också påverka gärningens farlighet, om personens omdöme eller motoriska förmåga är nedsatt. Andra omständigheter som kan påverka bedömningen är om det rör sig om en överlåtelse av vapen eller vapendelar som kan betraktas som yrkesmässig eller på annat sätt är särskilt allvarlig. Den nya punkten kan också tillämpas i fall där vapnet inte är av sådan särskilt farlig beskaffenhet som gör att brottet ska

Prop. 2013/14:226 bedömas som grovt enligt andra punkten men där vapnets egenskaper i den aktuella situationen medför att gärningen kan sägas vara av särskilt farlig art. I vissa situationer kan t.ex. ett vapen som är litet och lätt att dölja åstadkomma större skada än ett vapen med större eldkraft.

Synnerligen grovt vapenbrott

I paragrafens nya *andra stycke* anges att för synnerligen grovt vapenbrott ska dömas till fängelse i lägst tre och högst sex år.

Av bestämmelsen framgår att det vid bedömningen av om brottet är synnerligen grovt särskilt ska beaktas om innehavet, överlåtelsen eller utlåningen har avsett ett stort antal vapen. Det är alltså främst antalet vapen som har betydelse för kvalificering av brottet som synnerligen grovt. På vanligt sätt ska dock samtliga relevanta omständigheter tas med i bedömningen.

För att ett vapenbrott ska vara synnerligen grovt bör det som utgångspunkt krävas att gärningen har avsett ett stort antal vapen. Det anges inte vilket antal vapen det ska röra sig om, eftersom även andra försvårande omständigheter bör vägas in i bedömningen. Ju farligare vapen det är fråga om, eller ju mer försvårande omständigheterna i övrigt är, desto färre vapen bör krävas. De omständigheter som anges i första stycket bör vara av särskild betydelse för bedömningen, men en helhetsbedömning måste göras där alla relevanta omständigheter ska beaktas.

1 b §

Till böter eller fängelse i högst ett år döms den som uppsåtligen bryter mot bestämmelserna om märkning i 2 a kap. 2–4 eller 7 §. Detsamma gäller den som uppsåtligen förfalskar eller utan lov utplånar, avlägsnar eller ändrar sådan märkning.

Till ansvar för brott mot bestämmelserna om märkning i 2 a kap. 7 § döms det inte om gärningen är belagd med straff enligt 1 eller 1 a §.

I bestämmelsen, som tidigare hade beteckningen 1 a §, föreskrivs straffansvar bl.a. för brott mot vapenlagens bestämmelser om märkning. I *andra stycket* läggs en hänvisning till 1 a § till. Ändringen är en följd av att bestämmelsen om vapenbrott delas upp så att regleringen av grovt vapenbrott behandlas i en särskild paragraf tillsammans med den nya bestämmelsen om synnerligen grovt vapenbrott. En viss språklig justering görs också.

2 §

Till böter eller fängelse i högst sex månader döms den som uppsåtligen eller av oaktsamhet

a) missbrukar rätten att inneha ett skjutvapen genom att använda det för något annat ändamål än det som han eller hon är berättigad till,

b) bryter mot bestämmelserna om överlämnande till förvaring hos någon annan i 5 kap. 3 § första stycket eller om transport i 5 kap. 4 § eller mot villkor i fråga om förvaring av vapen som meddelats med stöd av denna lag,

c) bryter mot bestämmelserna om förvaring i 5 kap. 1–3 §§ i fråga om skjutvapen eller ammunition som innehas av sammanslutningar, huvudmän för museer eller auktoriserade bevakningsföretag eller i fråga om skjutvapen som innehas av vapenhandlare,

d) innehar ammunition utan att ha rätt till det eller inte följer ett beslut att lämna över ammunition för inlösen,

e) överläter ammunition till någon som inte har rätt att inneha ammunitionen,

f) driver handel med skjutvapen utan tillstånd,

g) medför skjutvapen i strid med bestämmelserna i 5 kap. 6 §,

h) bryter mot föreskrifter som har meddelats med stöd av 11 kap. 1 § d genom att olovligen överföra vapen eller ammunition till ett annat land, eller

i) förvarar ett skjutvapen åt någon annan utan att föreskrivet tillstånd till förvaringen finns eller bryter mot bestämmelserna om användning vid förvaring i 5 kap. 3 § andra stycket.

I ringa fall ska inte dömas till ansvar för otillåtet innehav av ammunition eller överträdelse av bestämmelserna i 5 kap. 6 §.

Till ansvar för otillåten förvaring av skjutvapen åt någon annan döms *det inte* om gärningen är belagd med straff enligt 1 *eller 1 a* §.

Paragrafen innehåller straffbestämmelser. I *tredje stycket* läggs en hänvisning till 1 a § till. Ändringen är en följd av att bestämmelsen om vapenbrott delas upp så att regleringen av grovt vapenbrott behandlas i en särskild paragraf tillsammans med den nya bestämmelsen om synnerligen grovt vapenbrott. En viss språklig justering görs också.

5 §

Ett vapen som har varit föremål för brott som avses i 1 §, 1 a §, 1 b § eller 2 § första stycket a ska förklaras förverkat, om det inte är uppenbart oskäligt. Detsamma gäller ammunition som har varit föremål för brott som avses i 2 § första stycket d eller e. I stället för vapnet eller ammunitionen kan dess värde förklaras förverkat. Om ett vapen förklaras förverkat får även ammunition som hör till vapnet förklaras förverkad.

Det som föreskrivs i första stycket om ett vapen ska också gälla en vapendel.

Utbyte av brott enligt denna lag ska förklaras förverkat, om det inte är uppenbart oskäligt.

Paragrafen reglerar förverkande av vapen m.m. som varit föremål för vissa brott enligt vapenlagen. I *första stycket* läggs en hänvisning till 1 b § vapenlagen till. Ändringen är en följd av att bestämmelsen om vapenbrott delas upp så att regleringen av grovt vapenbrott behandlas i en särskild paragraf tillsammans med den nya bestämmelsen om synnerligen grovt vapenbrott. Detta medför att innehållet i den tidigare 1 a § nu finns i 1 b §. En viss språklig justering görs också.

10.2 Förslaget till lag om ändring i vapenlagen (1996:67)

1 a kap.

7 §

Polismyndigheten ska med hjälp av automatiserad behandling föra separata register över

1. personer och organisationer som enligt denna lag har meddelats tillstånd att inneha skjutvapen eller ammunition eller tillstånd att låna skjutvapen samt personer som tillhör hemvärnets personal och som av Försvarmakten har tilldelats skjutvapen för förvaring i bostaden (vapeninnehavarregistret),

2. de skjutvapen för vilka tillstånd till innehav har meddelats enligt denna lag samt skjutvapen som upphittats eller anmälts stulna eller försvunna (vapenregistret),

3. personer och organisationer som har meddelats tillstånd enligt denna lag att driva handel med skjutvapen, fysiska personer som har ett betydande inflytande över en sådan juridisk person som har tillstånd att driva handel med skjutvapen, personer som har godkänts att som föreståndare eller ersättare svara för sådan verksamhet samt personer och organisationer som har meddelats tillstånd enligt denna lag att ta emot skjutvapen för översyn eller reparation (vapenhandlarregistret), och

4. sammanslutningar som har auktoriserats enligt denna lag (registret över auktoriserade sammanslutningar för jakt- eller målskytte).

Av vapeninnehavarregistret får det inte framgå vilka vapen som Försvarsmakten har tilldelat någon som tillhör hemvärnets personal. Registret får inte användas för att göra automatiserade sammanställningar över personer som tillhör hemvärnets personal.

Paragrafen reglerar skyldigheten att föra nationella vapenregister och innehållet i dessa. Övervägandena finns i avsnitt 4.2.

Första stycket punkten 4 är ny och ålägger Polismyndigheten att med hjälp av automatiserad behandling föra ett register över sammanslutningar som har auktoriserats enligt vapenlagen – registret över auktoriserade sammanslutningar för jakt- eller målskytte. I registret ska anges uppgifter som behövs för att identifiera vilka sammanslutningar som har auktoriserats. Uppgifterna i registret omfattas inte av sekretess (se 18 kap. 16 § offentlighets- och sekretesslagen [2009:400]).

2 kap.

1 §

Tillstånd krävs för att

- a) inneha skjutvapen eller ammunition,
- b) driva handel med skjutvapen,
- c) yrkesmässigt ta emot skjutvapen för reparation eller översyn, eller
- d) föra in skjutvapen eller ammunition till Sverige.

Tillstånd krävs inte för den som har fyllt arton år om vapnet har en begränsad effekt i förhållande till andra jämförbara skjutvapen (effektbegränsade vapen) och vapnet är

1. ett kolsyre-, luft- eller fjädervapen *eller ett vapen med ett annat liknande utskjutningsmedel* och är avsett för målskjutning, eller

2. ett harpunvapen.

Tillstånd krävs inte heller om innehavaren har lånat vapnet enligt bestämmelserna i 3 kap. 1 a eller 7 §.

Tillstånd krävs inte heller för verksamhet som omfattas av tillstånd enligt 3 eller 4 § lagen (1992:1300) om krigsmateriel.

Paragrafen innehåller de grundläggande bestämmelserna om vilka befattningar med skjutvapen och ammunition som kräver tillstånd enligt vapenlagen. Övervägandena finns i avsnitt 6.

Definitionen av effektbegränsade vapen i *andra stycket* utvidgas så att denna utöver kolsyra-, luft- och fjädervapen också omfattar vapen med ett annat liknande utskjutningsmedel, t.ex. airsoftvapen som drivs av s.k. Green gas. I enlighet med *Lagrådets* påpekande görs också i samma stycke redaktionella justeringar. Även språkliga justeringar görs.

Tredje stycket motsvarar tidigare andra stycket andra meningen.
Fjärde stycket motsvarar tidigare tredje stycket.

Prop. 2013/14:226

3 §

Tillstånd att inneha skjutvapen får meddelas

1. enskilda personer,
2. sammanslutningar för jakt- eller målskytte, som uppfyller höga krav på säkerhet i fråga om handhavande av vapen och
 - a) har auktoriserats enligt 17 §, eller
 - b) är anslutna till en auktoriserad sammanslutning och har en stabil organisation och kontinuerlig skytteverksamhet,
3. huvudmän för museer, om museet får statsbidrag enligt särskilda föreskrifter eller om museet ägs av en kommun, ett landsting eller en stiftelse som står under länsstyrelsens tillsyn: för vapen som ska ingå i samlingarna, och
4. auktoriserade bevakningsföretag: för utlåning till väktare som har meddelats tillstånd att som lån inneha ett sådant vapen.

I paragrafen regleras vilka som får meddelas tillstånd att inneha skjutvapen. Övervägandena finns i avsnitt 4.2.

Samliga punkter justeras redaktionellt på så sätt att de tidigare bokstavsbeteckningarna ersätts med sifferbeteckningar.

Punkten 2 reglerar vilka sammanslutningar för jakt- eller målskytte som får meddelas tillstånd att inneha skjutvapen. Benämningen ”jakt eller målskytte”, i paragrafens tidigare lydelse, ändras till ”jakt- eller målskytte”. Ändringen syftar till att tydliggöra att det är sammanslutningar för jaktskytte som avses och att det således inte är möjligt att som sammanslutning få tillstånd att inneha vapen för jakt. Jaktskytte utövas bl.a. som träning inför praktisk jakt eller som förberedelse för att avlägga jägarexamen. Liksom i paragrafens tidigare lydelse är en förutsättning för tillstånd att sammanslutningen uppfyller höga krav på säkerhet i fråga om handhavande av vapen.

Endast sammanslutningar som har auktoriserats och därtill anslutna sammanslutningar kan komma i fråga för tillstånd att inneha skjutvapen. Beträffande sådana sammanslutningar som är anslutna till en auktoriserad sammanslutning men inte själva har auktoriserats krävs vidare för tillstånd, liksom enligt paragrafens tidigare lydelse, att dessa har en stabil organisation och kontinuerlig skytteverksamhet.

Utöver de krav som anges i den nu aktuella bestämmelsen gäller, liksom tidigare, att en sammanslutning för att beviljas tillstånd att inneha vapen ska uppfylla även de övriga krav som uppställs i 2 och 5 kap. vapenlagen.

Punkten 3 justeras språkligt.

6 §

Tillstånd att inneha helautomatiska vapen eller enhandsvapen får meddelas endast om det finns synnerliga skäl. Detta gäller dock inte för start- eller signalvapen.

Paragrafen reglerar tillstånd till innehav av helautomatiska vapen och enhandsvapen. Paragrafens tidigare andra stycke flyttas till nya 6 a § första stycket.

Tillstånd för en enskild att inneha helautomatiska vapen eller enhandsvapen för flerskott ska tidsbegränsas till att gälla i högst fem år om inte särskilda skäl talar emot en sådan begränsning.

Har en ansökan om förnyat tillstånd getts in senast fyra veckor innan giltighetstiden för det gällande tillståndet går ut, ska detta gälla till dess att beslut i fråga om det nya tillståndet har vunnit laga kraft.

Paragrafen, som är ny, reglerar tidsbegränsning av tillstånd till innehav av helautomatiska vapen och enhandsvapen för flerskott. Övervägandena finns i avsnitt 5.

Första stycket motsvarar 6 § andra stycket i dess tidigare lydelse förutom att en språklig justering görs.

Bestämmelsen i *andra stycket* innebär att tidsbegränsade tillstånd fortsätter att gälla även efter giltighetstidens utgång under den tid då prövning av förnyat tillstånd pågår. En förutsättning för fortsatt giltighet är dock att ansökan om förnyat tillstånd ges in senast fyra veckor innan giltighetstiden för det gällande tillståndet går ut.

Auktorisation och tillsyn av sammanslutningar för jakt- eller målskytte

17 §

En sammanslutning för jakt- eller målskytte får auktoriseras om den har en stabil organisation, kontinuerlig skytteverksamhet och ordning för säker vapenhantering.

Polismyndigheten prövar frågor om auktorisation.

Paragrafen, som är ny, behandlar förutsättningar för auktorisation. Övervägandena finns i avsnitt 4.2.

För att en sammanslutning för jakt- eller målskytte ska kunna bli auktoriserad krävs enligt *första stycket* att den har en stabil organisation, kontinuerlig skytteverksamhet och ordning för säker vapenhantering. Sammanslutningens organisation ska ha sådan stabilitet att sammanslutningen bl.a. har förmåga att ha god kontroll över anslutna sammanslutningar och utöva kontrollen på ansvarsfullt sätt. I kravet på kontinuerlig skytteverksamhet ligger bl.a. att en sammanslutning för målskytte för att bli auktoriserad bör bedriva tävlingsverksamhet med viss regelbundenhet och på åtminstone nationell nivå inom den skyttegren som sammanslutningen ägnar sig åt. Kravet på ordning för säker vapenhantering innebär att sammanslutningen ska ha styrande dokument över hanteringen av vapen. Dokumenten ska innehålla de bestämmelser om säker vapenhantering och säkerhetsrutiner som sammanslutningen ska följa och de ska vara en del av de bestämmelser som de anslutna sammanslutningarna åtar sig att följa vid anslutningen. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om kraven enligt denna paragraf (se kommentaren till 11 kap. 2 §).

I *andra stycket* åläggs Polismyndigheten att pröva frågor om auktorisation.

18 §

Polismyndigheten utövar tillsyn över auktoriserade sammanslutningar för jakt- eller målskytte.

Vid tillsynen ska Polismyndigheten kontrollera att förutsättningarna för auktorisation som anges i 17 § fortfarande är uppfyllda.

En auktoriserad sammanslutning ska på begäran lämna Polismyndigheten de upplysningar om verksamheten som myndigheten behöver för sin tillsyn.

Paragrafen är ny. Överväganden finns i avsnitt 4.3.

I *första stycket* åläggs Polismyndigheten att utöva tillsyn över de auktoriserade sammanslutningarna för jakt- eller målskytte.

I *andra stycket* anges att Polismyndigheten vid tillsynen ska kontrollera att de förutsättningar för auktorisation som anges i 17 § fortfarande är uppfyllda. Vid tillsynen ska alltså kontrolleras att sammanslutningen har en stabil organisation, kontinuerlig skytteverksamhet och ordning för säker vapenhantering.

I *tredje stycket* anges att auktoriserade sammanslutningar på begäran ska lämna Polismyndigheten de upplysningar om verksamheten som myndigheten behöver för sin tillsyn. Skyldigheten att lämna upplysningar avser den auktoriserade sammanslutningens egen verksamhet och omfattar inte de därtill anslutna sammanslutningarnas verksamhet annat än i den mån sådana upplysningar behövs för att kunna kontrollera att den auktoriserade sammanslutningen fortfarande uppfyller kraven för auktorisation.

6 kap.***Återkallelse av auktorisation*****3 c §**

En auktorisation enligt 2 kap. 17 § ska återkallas av Polismyndigheten om förutsättningarna för auktorisationen inte längre finns.

Paragrafen, som är ny, reglerar återkallelse av auktorisation. Övervägandena finns i avsnitt 4.3.

I bestämmelsen anges att en auktorisation ska återkallas av Polismyndigheten om förutsättningarna för auktorisationen inte längre finns. Detta innebär att en återkallelse ska ske om en sammanslutning inte längre uppfyller kraven i fråga om att ha en stabil organisation, kontinuerlig skytteverksamhet eller ordning för säker vapenhantering.

10 kap.**2 §**

Polismyndighetens eller en domstols beslut enligt denna lag ska gälla omedelbart, om inte annat förordnas. Polismyndighetens beslut om återkallelse av handelstillstånd *eller återkallelse av auktorisation* ska dock gälla omedelbart endast i de fall det har förordnats i beslutet. Ett sådant förordnande får meddelas om det finns särskilda skäl.

Paragrafen reglerar verkställighet av beslut enligt vapenlagen. Övervägandena finns i avsnitt 4.4.

I *andra meningen* anges att beslut om återkallelse av auktorisation ska gälla omedelbart endast i de fall det har förordnats i beslutet. Återkallelse av en sammanslutnings auktorisation medför bl.a. att de därtill anslutna

Prop. 2013/14:226 sammanslutningarna inte längre uppfyller en av förutsättningarna för tillstånd till innehav av skjutvapen enligt 2 kap. 3 § 2. Dessa sammanslutningar bör normalt få tid att söka sig till en annan auktoriserad sammanslutning, och på så sätt kunna ha kvar sina tillstånd att inneha vapen. Ett förordnande om att beslut om återkallelse av auktorisation ska gälla omedelbart får enligt tredje meningen meddelas om det finns särskilda skäl. Detta innebär att ett sådant förordnande ska meddelas endast i undantagsfall.

11 kap.

2 §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

- a) undantag från kravet på tillstånd för att inneha start- eller signalvapen,
- b) krav på skjutskicklighet, utbildning, ålder och de förutsättningar i övrigt som ska vara uppfyllda för tillstånd att inneha eller låna skjutvapen,
- c) krav på kunskap för att få tillstånd att driva handel med skjutvapen och vad som i övrigt ska gälla vid sådan handel,
- d) vad som ska iaktas utöver bestämmelserna i 4 kap. vid ändring och reparation av skjutvapen,
- e) krav på vapenhandlares, museers och sammanslutningars förvaring av andra vapen än effektbegränsade vapen och på sammanslutningars förvaring av ammunition,
- f) de förutsättningar i övrigt som ska vara uppfyllda för tillstånd enligt denna lag,
- g) utfärdande av europeiska skjutvapenpass till dem som har tillstånd att inneha skjutvapen i Sverige,
- h) förutsättningar för och förfaringsätt vid medgivande av att personer bosatta i Sverige ska få tillstånd att förvärva skjutvapen i ett annat land,
- i) krav på att den som förvärvat ett skjutvapen i Sverige och som är bosatt i ett främmande land ska underrätta den staten om förvärvet,
- j) kraven för auktorisation enligt 2 kap. 17 §, och
- k) vad som ska iaktas utöver bestämmelserna i 5 kap. i fråga om transport av skjutvapen och ammunition.

I paragrafen regleras när regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer får meddela föreskrifter. Övervägandena finns i avsnitt 4.2.

Bestämmelsen i *punkten j* innebär att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om krav på stabil organisation, kontinuerlig skytteverksamhet och ordning för säker vapenhantering för auktorisation enligt 2 kap. 17 §.

Övergångsbestämmelser

Punkten 1 föreskriver att de nya bestämmelserna träder i kraft den 2 januari 2015.

I *punkten 2*, som behandlas i avsnitt 8, anges att de sammanslutningar som av Rikspolisstyrelsen vid utgången av 2014 har bedömts uppfylla kraven i tidigare 2 kap. 3 § b för att kunna meddelas tillstånd till innehav av skjutvapen ska anses vara auktoriserade enligt den nya bestämmelsen i 2 kap. 17 § och tas upp i registret över auktoriserade sammanslutningar för jakt- eller målskytte enligt 1 a kap. 7 § första stycket 4. De sammanslutningar som avses är upptagna i bilaga 1 till Rikspolisstyrel-

10.3 Förslaget till lag om ändring i lagen (2003:148) om straff för terroristbrott

3 §

Följande gärningar utgör terroristbrott under de förutsättningar som anges i 2 § i denna lag:

1. mord, 3 kap. 1 § brottsbalken,
2. dråp, 3 kap. 2 § brottsbalken,
3. grov misshandel, 3 kap. 6 § brottsbalken,
4. människorov, 4 kap. 1 § brottsbalken,
5. olaga frihetsberövande, 4 kap. 2 § brottsbalken,
6. grov skadegörelse, 12 kap. 3 § brottsbalken,
7. mordbrand och grov mordbrand, 13 kap. 1 och 2 §§ brottsbalken,
8. allmänfarlig ödeläggelse, 13 kap. 3 § brottsbalken,
9. sabotage och grovt sabotage, 13 kap. 4 och 5 §§ brottsbalken,
10. kapning och sjö- eller luftfartssabotage, 13 kap. 5 a § brottsbalken,
11. flygplats sabotage, 13 kap. 5 b § brottsbalken,
12. spridande av gift eller smitta, 13 kap. 7 § brottsbalken,
13. olovlig befattningsmed kemiska vapen, 22 kap. 6 a § brottsbalken,
14. vapenbrott, *grovt vapenbrott och synnerligen grovt vapenbrott*, 9 kap. 1 § första stycket och 1 a § vapenlagen (1996:67),
15. brott enligt 29 § tredje stycket lagen (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor,
16. uppsåtligt brott enligt 25 och 26 §§ lagen (1992:1300) om krigsmateriel, som avser kärnladdningar, radiologiska, biologiska och kemiska stridsmedel, apparater och andra anordningar för spridning av radiologiska, biologiska eller kemiska stridsmedel samt speciella delar och substanser till sådant material,
17. brott enligt 18, 18 a och 20 §§ lagen (2000:1064) om kontroll av produkter med dubbla användningsområden och av tekniskt bistånd, som avser sådana produkter eller sådant tekniskt bistånd som kan användas för att framställa kärnladdningar, biologiska eller kemiska vapen,
18. smuggling och grov smuggling, 3 och 5 §§ lagen (2000:1225) om straff för smuggling, om brottet avser sådana varor som omfattas av 14–17,
19. olaga hot, 4 kap. 5 § brottsbalken, som innefattar hot om att begå någon av de gärningar som avses i 1–18.

I paragrafen föreskrivs straffansvar för terroristbrott. I *punkten 14*, som utformas i enlighet med *Lagrådets* förslag, läggs en hänvisning till 9 kap. 1 a § vapenlagen till. Ändringen är en följd av att bestämmelsen om vapenbrott delas upp så att regleringen av grovt vapenbrott behandlas i en särskild paragraf tillsammans med den nya bestämmelsen om synnerligen grovt vapenbrott. Samtidigt justeras bestämmelsen på det sättet att vapenbrott som är ringa inte omfattas av punkten. I förtydligande syfte anges också vilka vapenbrott som omfattas, nämligen vapenbrott (av normalgraden), grovt vapenbrott och synnerligen grovt vapenbrott. Utöver ringa brott är, liksom tidigare, gärningar som har begåtts av oaktsamhet uteslutna från tillämpningsområdet.

18 kap.

16 §

Sekretess gäller för uppgift som hänför sig till vapenregister enligt vapenlagen (1996:67), om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan fara för att vapen eller ammunition kommer till brottslig användning.

Sekretess gäller, under motsvarande förutsättning som anges i första stycket, hos

1. Kammarkollegiet och Naturvårdsverket för uppgift som hänför sig till jaktkortsregistret, och

2. Naturvårdsverket för uppgift som hänför sig till jägarexamensregistret.

Sekretessen enligt första stycket gäller inte för uppgift i vapenregister om namn och adress för den som har tillstånd att bedriva handel med skjutvapen eller att ta emot skjutvapen för översyn eller reparation *eller för uppgifter i registret över auktoriserade sammanslutningar för jakt- eller målskytte*. Sekretess gäller inte heller för uppgift i vapenregister om vilka typer av vapen *som omfattas av ett tillstånd att bedriva handel med skjutvapen eller att ta emot skjutvapen för översyn eller reparation*.

Paragrafen reglerar sekretessen i vissa register. Övervägandena finns i avsnitt 4.2.

I *tredje stycket första meningen* anges att sekretessen enligt första stycket inte gäller för uppgifter i registret över auktoriserade sammanslutningar för jakt- eller målskytte. Detta innebär att registret är offentligt. När det däremot gäller uppgifter som förekommer i ett ärende om auktorisation omfattas dessa av sekretesskydd på samma sätt som uppgifter i övriga ärenden enligt vapenlagen (se den i prop. 2013/14:110 föreslagna nya 16 a §). I *andra meningen* görs endast redaktionella justeringar.

Utredningens förslag

Utredningens förslag omfattar både illegala och legala skjutvapen. Det föreslås ändringar och tillägg i vapenlagen (1996:67), offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) och vapenförordningen (1996:70).

De illegala vapnen utgör en stor fara för samhället. Polis och tull ges genom de förslag som rör grova vapenbrott samt vapenmagasin, verktyg i sitt arbete med att förebygga, bekämpa och utreda brott.

Alla vapen i samhället kan dock sägas utgöra en potentiell fara. För att minska risken för att oskyldiga människor skadas eller dödas av skjutvapen lämnar utredningen även förslag i syfte att kontrollera de legala vapeninnehaven. De regelförändringar som föreslås utgör inte några genomgripande skärpningar för det legala vapeninnehavet utan syftar i stället till att göra lagstiftningen tydligare och lättare att tillämpa. De förslag som lämnas rör prövningen av föreningar för jakt eller målskytte, enskildas innehav av målskjutningsvapen, behov av helautomatiska skjutvapen, förutsättningar för innehav av halvautomatiska skjutvapen samt vapenmagasin.

Straffet för grova vapenbrott

Straffmaximum för grovt vapenbrott höjs från fängelse i fyra år till fängelse i sex år. Straffskalan för grovt vapenbrott delas upp i grovt vapenbrott och synnerligen grovt vapenbrott. Om ett vapenbrott är grovt döms till fängelse i lägst sex månader och högst fyra år. Om brottet är synnerligen grovt döms till fängelse i lägst två och högst sex år. Vid bedömning av om brottet är synnerligen grovt ska särskilt beaktas om innehavet, överlåtelsen eller utlåningen har avsett ett stort antal vapen.

Höjning av straffmaximum

Det finns flera omständigheter som, enligt utredningens mening, talar för en skärpt syn på det grova vapenbrottet. En sådan omständighet är att det genom intervjuer med poliser och analytiker inom kriminalunderrättelsetjänsten som har genomförts inom ramen för Brås uppdrag att kartlägga brottslighet och trygghet i Malmö, Stockholm och Göteborg¹, framkommer att polisen bedömer att skjutningar har blivit allt vanligare i de tre städerna samt att vapentillgången har ökat på senare år. Uppgifter i Brås anmälningsstatistik om en ökning av antalet försök till mord och dråp där skjutvapen används, är även en omständighet som i viss mån kan anföras för en strängare syn på det grova vapenbrottet. Vidare kan straffskalan för det grova vapenbrottet, i förhållande till

¹ Brottslighet och trygghet i Malmö, Stockholm och Göteborg. En kartläggning. Brottsförebyggande rådet 2012.

straffskolorna för jämförbara effektbrott, inte sägas vara helt adekvat eftersom ett fall av olaga innehav, överlåtelse eller utlåning av vapen ses som en brottsenhet (ett vapenbrott) oavsett det antal vapen hanteringen avser. Detta innebär att straffskalan för till exempel en misshandel jämförs med straffskalan för en vapenhantering som, om indelningen i brottsenheter var en annan, skulle kunna utgöra ett mycket stort antal vapenbrott. Slutligen har det förekommit domar avseende ett stort antal vapen där påföljderna närmast sig straffmaximum för det grova vapenbrottet. Det kan med tanke på den organiserade brottslighetens utveckling inte uteslutas att de riktigt straffvärda grova vapenbrotten kommer att öka i antal framöver. Mot denna bakgrund bedömer utredningen att den nuvarande straffskalan inte ger tillräckligt utrymme för att beakta straffvärdet vid vapenbrott som rör ett stort antal vapen. Därför bör straffmaximum för det grova vapenbrottet höjas. Utredningen föreslår att straffmaximum för grovt vapenbrott ska bestämmas till sex års fängelse.

En uppdelning av straffskalan

Av Åklagarmyndighetens sammanställning av domstolsavgöranden åren 2004–2006 framgår att det finns en stor likformighet när det gäller straffvärdebedömningen för grova vapenbrott samt att det finns en tendens att mäta ut straff som ligger på eller nära det föreskrivna minimistraffet på sex månaders fängelse. Genomgången av praxis och Brås lagföringsstatistik visar även att straffmätningen för grova vapenbrott till övervägande del sker inom ramen för straffskalan för vapenbrott av normalgraden. Detta talar för att brottets struktur bör ändras för att åstadkomma en mer nyanserad straffmätning vid de grova vapenbrotten. I samma riktning talar den skärpta syn på allvarliga våldsbrott som kom till uttryck i 2010 års straffskärpningsreform. Utredningen bedömer att den mest ändamålsenliga åtgärden för att skapa ytterligare utrymme för nyanserade straffvärdebedömningar är att införa en särskild straffskala för de allvarligaste fallen av grovt vapenbrott. Med en uppdelad straffskala kan nya riktvärden för straffvärdebedömningen skapas, vilket kan antas leda till att straffmätningen sker på ett mer differentierat och enhetligt sätt. Det föreslås därför att straffskalan för grovt vapenbrott, fängelse i lägst sex månader och högst sex år, delas upp på så sätt att den övre delen förbehålls de allra allvarligaste brotten. De fall av de grova vapenbrotten som ska träffas av den strängare straffskalan bör vara sådana som kan sägas vara synnerligen grova. Straffskalan för de synnerligen grova fallen bör mot den bakgrunden bestämmas till fängelse i lägst två och högst sex år. Straffmaximum för grova vapenbrott som inte ska omfattas av den nya skärpta skalan ska även fortsättningsvis uppgå till fyra års fängelse. Den höjning av straffmaximum till sex års fängelse som utredningen föreslår motiveras helt och hållet av att den nuvarande straffskalan inte ger tillräckligt utrymme för att beakta straffvärdet hos vapenbrott som rör ett stort antal vapen. Det är således denna omständighet som särskilt bör beaktas vid bedömningen av om ett vapenbrott är synnerligen grovt. Vid bedömningen kan dock även andra omständigheter än antalet vapen beaktas. Rättstillämparen bör även fortsättningsvis göra en helhets-

Prövning av föreningar för jakt eller målskytte

Utredningen föreslår att det ska införas ett nytt system för prövning av föreningar för jakt eller målskytte. Prövningen ska göras i två led, dels i ett auktorisationsförfarande och dels i tillståndsärendet.

Vid *auktoriseringen* ska prövas att föreningen är ideell och har en stabil organisation, kontinuerlig skytteverksamhet och ordning för säker vapenhantering. Till de auktoriserade föreningarna ska andra föreningar kunna ansluta sig. Att även de anslutna föreningarna uppfyller kraven tillses genom de auktoriserade föreningarnas kontroll och möjlighet att utsluta anslutna föreningar. Rikspolisstyrelsen föreslås pröva frågan om auktorisation och uppgift om vilka föreningar som auktoriserats föreslås föras in i ett centralt vapenregister.

Det ställs i *tillståndsärendet* krav på att föreningen är auktoriserad eller ansluten till en auktoriserad förening för att kunna meddelas tillstånd att inneha skjutvapen. Tillstånd får meddelas auktoriserade eller anslutna föreningar, om inte särskilda skäl talar mot detta. En förutsättning för tillstånd är alltjämt att föreningarna måste uppfylla vapenlagstiftningens krav på säker vapenförvaring.

Rikspolisstyrelsen föreslås utöva tillsyn över auktoriserade föreningar för jakt eller målskytte. Vid tillsynen ska det kontrolleras att villkoren för auktorisation fortfarande är uppfyllda. De auktoriserade föreningarna ska lämna Rikspolisstyrelsen de upplysningar om verksamheten som Rikspolisstyrelsen behöver för sin tillsyn. Det föreslås att en auktorisation ska återkallas av Rikspolisstyrelsen om förutsättningar för auktorisationen inte längre finns.

Det system som föreslås motsvarar i stort dagens ordning, där sammanslutningar kan ansöka om att bli upptagna i bilagan till Rikspolisstyrelsens föreskrifter. Auktorisationsförfarandet ska dock regleras i lag. Det leder till ett öppnare och mer rättssäkert förfarande, med möjlighet att kontrollera att en fullständig prövning har föregått beslutet och att överklaga ett meddelat beslut.

Enskildas innehav av målskjutningsvapen

För att en enskild person ska erhålla tillstånd till innehav av vapen för målskjutning ställs bland annat krav på att sökanden är aktiv medlem i en skytteförening eller motsvarande organisation. Kravet på aktivt medlemskap ställs dels för att kunna bedöma sökandens behov av vapnet (se 2 kap. 4 § vapenlagen och 2 kap. 4 a § vapenförordningen) och dels för att den enskilde ska erhålla och vidmakthålla en säker vapenhantering (se 2 kap. 3 § vapenförordningen). Om ansökan avser enhandsvapen eller helautomatiska vapen fordras även att sökanden har visat prov på särskild skjutskicklighet (se 2 kap. 3 § första stycket vapenförordningen). För att förhindra att olämpliga personer blir vapeninnehavare och att bara

de som har ett berättigat behov av vapen ska erhålla tillstånd, är det mycket viktigt att kunna säkerställa att intygen om aktivitet och skjutskicklighet är utfärdade av en förening som är seriös och att intygen därigenom uppnår en hög kvalitet. Intygandet av aktivitet och skjutskicklighet bör därför förbehållas föreningar som auktoriserats enligt vapenlagen eller föreningar som är anslutna till en auktoriserad förening. Det föreslås att intyg över aktivitet och skjutskicklighet ska lämnas av styrelsen i en auktoriserad förening eller i en ansluten förening. Den förening som lämnar intyget ska inom ramen för sin verksamhet bedriva skytte med sådant vapen som ansökan avser.

Det är inte författningsreglerat vad som krävs för att aktivitetskravet ska anses vara uppfyllt. Det föreslås att Rikspolisstyrelsen ska få meddela närmare föreskrifter om de krav på aktivt medlemskap som gäller för tillstånd till innehav av målskjutningsvapen.

Behov av helautomatiska skjutvapen

Helautomatiska skjutvapen kan på grund av sin eldkraft döda eller allvarligt skada ett stort antal människor på kort tid. Ett sådant vapen kan därför vara mycket farligt i händerna på en person med brottsliga avsikter. På grund av helautomatiska vapens särskilda farlighet ska EU:s medlemsländer, enligt vapendirektivet², vidta alla lämpliga åtgärder för att förbjuda förvärv och innehav av sådana vapen. Dagens möjlighet att inneha helautomatiska vapen finns då dessa vapen användes inom frivilligorganisationerna, vilka intog en viktig roll i landets totalförsvaret. I dag finns det, enligt Försvarsmakten, emellertid inte något behov av att ha kvar möjligheten för en enskild person eller skytteföreningar att få tillstånd att inneha helautomatiska vapen. Ett förbud mot helautomatiska vapen skulle förhindra att legala helautomatiska vapen hamnar på den illegala marknaden. Ur en brottsförebyggande synpunkt och mot bakgrund av vapendirektivet och Försvarsmaktens förändrade inställning anser utredningen därför att helautomatiska skjutvapen i princip inte bör vara tillåtna för civilt bruk.

Erkända samlares innehav av vapen och ammunition torde dock normalt falla utanför vapendirektivets tillämpningsområde. Enligt utredningens mening kan en samling av vapen inom ett avgränsat område ofta ha ett betydande vapenhistoriskt värde. Dessa värden riskerar att gå förlorade om innehav av helautomatiska vapen för samlingsändamål inte alls tillåts. Det föreslås därför att tillstånd att inneha helautomatiska vapen endast ska kunna meddelas för samlingsändamål.

Mot bakgrund av helautomatiska vapens särskilda farlighet är det önskvärt att också redan meddelade tillstånd att inneha sådana vapen, som inte avser samlingsändamål, upphör att gälla. Det föreslås att de tillstånd till helautomatiska vapen som inte är tidsbegränsade ska

² Se Rådets direktiv 91/477/EEG av den 18 juni 1991 om kontroll av förvärv och innehav av vapen (EGT L 256, 13.9.1991, s. 51) senast ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/51/EG av den 21 maj 2008 (EGT L 179, 8.7.2008, s. 5).

Förutsättningar för innehav av halvautomatiska skjutvapen

Begränsning av tillstånd att inneha halvautomatiska kulgevär för målskytte

Eldkraften hos ett halvautomatiskt kulgevär kan, om skytten är tränad på att byta magasin och magasinen har en hög kapacitet, vara jämförbar med eldkraften hos ett helautomatiskt vapen. Skadeverkningarna kan bli stora om ett sådant vapen hamnar i händerna på en person med brottsliga avsikter. För att förebygga och förhindra kriminella handlingar bedömer utredningen att tillstånd att inneha halvautomatiskt kulgevär som har löstagbara magasin – och därför kan laddas med ett stort antal patroner – inte alls bör meddelas för målskytte. När det gäller sådana vapen med fasta magasin bör tillstånd, ur en brottsförebyggande synpunkt, begränsas till vapen som högst kan laddas med sex patroner, det vill säga i praktiken vapen med fem patroner i magasinet och en patron i vapnets patronläge. Utredningen föreslår således att tillstånd att inneha halvautomatiska kulgevär för målskytte inte får meddelas för vapen som kan laddas med mer än sex patroner.

Tidsbegränsade tillstånd

Det är på grund av vapnets farlighet och attraktivitet i kriminella kretsar angeläget att samhället har kontroll över de halvautomatiska kulgevären för målskytte. Utredningen föreslår därför att tillstånd att inneha halvautomatiska kulgevär för målskytte ska tidsbegränsas till att gälla i högst fem år om inte särskilda skäl talar emot det. Den föreslagna bestämmelsen om tidsbegränsade tillstånd bör gälla endast tillstånd som meddelas efter ikraftträdandet.

Det föreslås att om en ansökan om förnyande av ett tidsbegränsat tillstånd att inneha skjutvapen getts in senast fyra veckor före giltighetstidens utgång ska tillståndet gälla till dess beslut i frågan vunnit laga kraft.

Inlösen då tillstånd att inneha skjutvapen upphör att gälla

I vissa situationer kan ett tillstånd att inneha skjutvapen upphöra att gälla. Detta kan inträffa då giltighetstiden löpt ut beträffande ett tidsbegränsat tillstånd eller då ett tillstånd att inneha helautomatiska vapen upphör att gälla efter en övergångstid (se förslag i avsnitt 5.5). Att ett tillstånd att inneha skjutvapen upphör att gälla omfattas inte av möjligheten till inlösen i 7 kap. vapenlagen. Enligt utredningen är det rimligt att bestämmelsen om inlösen är tillämplig i en sådan situation. Det föreslås således att vapen för vilka tillståndet upphört att gälla ska omfattas av bestämmelsen om inlösen. Inom ramen för inlösenförfarandet kan vapnet antingen säljas eller lösas in av staten (se 7 kap. 2 och 3 §§ vapenlagen).

Vapenmagasin och andra vapendelar

Vapenmagasin

För att begränsa skador vid missbruk av vapen samt för att ge polisen instrument att förebygga, bekämpa och utreda brott, föreslås att vapenmagasin jämställs med skjutvapen vid tillämpningen av vapenlagen (se 1 kap. 3 § vapenlagen). En sådan reglering medför bland annat att innehav av vapenmagasin kräver tillstånd (se 2 kap. 1 § vapenlagen) och att såväl vapenlagens som lagen (2000:1225) om straff för smuggling, smugglingslagens, straffbestämmelser blir tillämpliga på vapenmagasin.

Enligt utredningen är det dock rimligt att den som har tillstånd att inneha vapen för skjutning utan särskilt tillstånd har rätt att inneha vapenmagasin som passar till sitt vapen och att enbart andra vapenmagasin kräver tillstånd. Att förfara med vapenmagasin på detta sätt bedöms innebära att polismyndigheten endast behöver hantera en mindre mängd särskilda tillståndsärenden som rör vapenmagasin. Utredningen föreslår därför att den som har tillstånd eller rätt att inneha ett visst vapen för skjutning utan särskilt tillstånd får inneha magasin till vapnet. Den som innehar ett vapenmagasin som inte passar till de vapen han eller hon har tillstånd att inneha för skjutning, ges viss tid att ansöka om tillstånd efter att förslaget trätt i kraft.

Andra vapendelar

Utredningen gör bedömningen att det för närvarande inte finns något behov av att jämställa någon annan vapendel än magasin, som i dag inte är föremål för reglering, med skjutvapen.

Ikraftträdande

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2014.

1 Förslag till lag om ändring i vapenlagen (1996:67)

Härigenom föreskrivs i fråga om vapenlagen (1996:67)

dels att 2 kap. 17–22 §§ ska betecknas 2 kap. 19–24 §§ och att 9 kap. 1 a § ska betecknas 9 kap. 1 b §,

dels att 1 kap. 3 och 8 §§, 2 kap. 3, 6, 8, 10 d, 13, 16, 20 och 23 §§, 3 kap. 1 a, 3, 4, 6 och 8 §§, 7 kap. 1 och 2 §§, 9 kap. 1, 1 a, 1 b, 2 och 5 §§, 10 kap. 1 och 2 §§ och 11 kap. 2 § ska ha följande lydelse,

dels att rubriken till 2 kap. ska lyda ”Tillstånd, auktorisation och register”,

dels att det ska införas fyra nya paragrafer, 2 kap. 6 a, 17 och 18 §§ och 6 kap. 3 c §, samt närmast före 2 kap. 17 § och 6 kap. 3 c § nya rubriker av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

3 §

Vad som sägs om skjutvapen gäller också

a) anordningar som till verkan och ändamål är jämförliga med skjutvapen,

b) obrukbara vapen som i brukbart skick skulle räknas som skjutvapen,

c) start- och signalvapen som laddas med patroner,

d) armborst,

e) tårgasanordningar och andra till verkan och ändamål jämförliga anordningar,

f) slutstycken, ljuddämpare, eldrör, pipor, stommar, lådor, trummor *och* mantlar till skjutvapen, eller armborststommar med avfyrningsanordningar,

f) slutstycken, ljuddämpare, eldrör, pipor, stommar, lådor, trummor, *mantlar och magasin* till skjutvapen, eller armborststommar med avfyrningsanordningar,

g) anordningar som kan bäras i handen och är avsedda att med elektrisk ström bedöva människor eller tillfoga dem smärta, och

h) anordningar som gör att skjutvapen kan användas med annan ammunition än de är avsedda för.

8 §

I fråga om skjutvapen som innehas av staten gäller endast 2 kap. 17–21 §§ och 2 a kap. 5 §. Lagen gäller inte ammunition som innehas av staten.

I fråga om skjutvapen som innehas av staten gäller endast 2 kap. 19–23 §§ och 2 a kap. 5 §. Lagen gäller inte ammunition som innehas av staten.

I fråga om skjutvapen och ammunition som tillverkas för staten gäller endast 2 a kap. 1–4 och 6 §§.

2 kap.

3 §

Tillstånd att inneha skjutvapen får meddelas

- a) enskilda personer,
 - b) *sammanslutningar för jakt eller målskytte, som har en stabil organisation och kontinuerlig skytteverksamhet samt uppfyller höga krav på säkerhet i fråga om handhavande av vapen,*
 - c) huvudmän för museer, om museet får statsbidrag enligt särskilda föreskrifter eller om museet ägs av en kommun, ett landsting eller en stiftelse som står under länsstyrelsens tillsyn: för vapen som *skall* ingå i samlingarna, och
 - d) auktoriserade bevakningsföretag: för utlåning till väktare som har meddelats tillstånd att som lån inneha ett sådant vapen.
- b) *föreningar för jakt eller målskytte som har auktoriserats enligt 17 § eller därtill anslutna föreningar, om inte särskilda skäl talar mot att tillstånd meddelas,*
- c) huvudmän för museer, om museet får statsbidrag enligt särskilda föreskrifter eller om museet ägs av en kommun, ett landsting eller en stiftelse som står under länsstyrelsens tillsyn: för vapen som *ska* ingå i samlingarna, och

6 §

Tillstånd att inneha helautomatiska vapen får endast meddelas för samlingsändamål. Detta gäller dock inte helautomatiska kolsyre-, luft- eller fjädervapen.

Tillstånd att inneha halvautomatiska kulgevär för målskytte får inte meddelas för sådana vapen som kan laddas med mer än sex patroner.

Tillstånd att inneha helautomatiska vapen eller enhandsvapen får meddelas endast om det finns synnerliga skäl. Detta gäller dock inte för start- eller signalvapen

Tillstånd att inneha helautomatiska vapen för samlingsändamål eller enhandsvapen får meddelas endast om det finns synnerliga skäl. Detta gäller dock inte för start- eller signalvapen.

Tillstånd för enskild att inneha helautomatiska vapen eller enhandsvapen för flerskott skall tidsbegränsas till att gälla i högst fem år om inte särskilda skäl talar emot en sådan begränsning.

6 §

Tillstånd för enskild att inneha helautomatiska vapen eller enhandsvapen för flerskott skall tidsbegränsas till att gälla i högst

6 a §

Tillstånd för enskild att inneha helautomatiska vapen för samlingsändamål, enhandsvapen för flerskott eller halvautomatiska

fem år om inte särskilda skäl talar emot en sådan begränsning.

kulgevär för målskytte ska tidsbegränsas till att gälla i högst fem år om inte särskilda skäl talar emot en sådan begränsning.

Prop. 2013/14:226
Bilaga 2

Om en ansökan om förnyande av ett sådant tillstånd getts in senast fyra veckor före giltighetstidens utgång ska tillståndet gälla till dess beslut i frågan vunnit laga kraft.

8 §

Den som har tillstånd eller rätt att inneha ett visst vapen för skjutning får utan särskilt tillstånd inneha ammunition till vapnet, *om ammunitionen är avsedd för samma ändamål som tillståndet eller rätten till innehav av vapnet avser.*

Tillstånd att i andra fall inneha ammunition får meddelas enskilda personer samt sådana *sammanslutningar* och huvudmän för museer som får meddelas tillstånd att inneha skjutvapen, om det skäligen kan antas att ammunitionen inte kommer att missbrukas.

Den som har tillstånd eller rätt att inneha ett visst vapen för skjutning får utan särskilt tillstånd inneha ammunition *och magasin* till vapnet. *I fråga om ammunition krävs att den är avsedd för samma ändamål som tillståndet eller rätten till innehav av vapnet avser.*

Tillstånd att i andra fall inneha ammunition får meddelas enskilda personer samt sådana *föreningar* och huvudmän för museer som får meddelas tillstånd att inneha skjutvapen, om det skäligen kan antas att ammunitionen inte kommer att missbrukas.

10 d §

I ett tillstånd att driva handel med skjutvapen ska det anges vilka typer av skjutvapen och vilket antal av varje typ av skjutvapen tillståndet avser. Tillståndet ger rätt att inneha de skjutvapen som anges där. Tillståndet får förenas med villkor om hur skjutvapnen ska förvaras.

Tillståndet ger dock inte rätt att inneha andra helautomatiska skjutvapen än sådana som har tagits in för en viss köpare.

Tillståndet ger dock inte rätt att inneha andra helautomatiska skjutvapen *för samlingsändamål* än sådana som har tagits in för en viss köpare.

13 §

Skjutvapen eller ammunition får föras in till Sverige utan särskilt tillstånd i följande fall:

a) Enskilda personer får föra in de skjutvapen och den ammunition som de i Sverige har rätt att inneha för personligt bruk. Detta gäller också sådana *sammanslutningar*, huvudmän för museer och bevakningsföretag som får

a) Enskilda personer får föra in de skjutvapen och den ammunition som de i Sverige har rätt att inneha för personligt bruk. Detta gäller också sådana *föreningar*, huvudmän för museer och bevakningsföretag som får

meddelas tillstånd att inneha skjutvapen. meddelas tillstånd att inneha skjutvapen.

b) Enskilda personer, som har permanent tillstånd från behörig myndighet i Danmark, Finland eller Norge att där inneha jakt- eller tävlingsskjutvapen för eget bruk, får medföra dessa vapen med tillhörande ammunition

– vid vistelse i Sverige för tillfällig användning vid jakt eller tävling här,

– vid resa genom Sverige till Danmark, Finland eller Norge i anslutning till tillfällig användning vid jakt eller tävling i något av dessa länder.

Den som har fört in vapen och ammunition för sådan jakt eller tävling i Sverige som avses i första stycket b får utan tillstånd inneha vapnen och ammunitionen i Sverige under högst tre månader från dagen för införandet.

16 §

Den som har rätt att driva handel med skjutvapen får meddelas tillstånd att till Sverige föra in sådana skjutvapen som omfattas av handelstillståndet. I fråga om helautomatiska skjutvapen krävs tillstånd för införsel i varje särskilt fall.

Den som har rätt att driva handel med skjutvapen får meddelas tillstånd att till Sverige föra in sådana skjutvapen som omfattas av handelstillståndet. I fråga om helautomatiska skjutvapen *för samlingsändamål* krävs tillstånd för införsel i varje särskilt fall.

Auktorisation och tillsyn av föreningar för jakt eller målskytte

17 §

Rikspolisstyrelsen prövar frågor om auktorisation. Auktorisation får endast meddelas ideella föreningar för jakt eller målskytte som har stabil organisation, kontinuerlig skytteverksamhet och ordning för säker vapenhantering.

Vad gäller auktorisation av sådana organisationer som anges i förordningen (1994:524) om frivillig försvarsverksamhet och deras läns- och lokalavdelningar ska Rikspolisstyrelsen samråda med Försvarsmakten.

18 §

Rikspolisstyrelsen utövar tillsyn över auktoriserade föreningar för jakt eller målskytte.

Vid tillsynen ska Rikspolis-

Auktoriserade föreningar ska lämna Rikspolisstyrelsen de upplysningar om verksamheten som styrelsen behöver för sin tillsyn.

18 §

Rikspolisstyrelsen ska med hjälp av automatiserad behandling föra separata centrala register över

1. personer och organisationer som enligt denna lag har meddelats tillstånd att inneha skjutvapen eller ammunition eller tillstånd att låna skjutvapen samt personer som tillhör hemvärnets personal och som av Försvarsmakten har tilldelats skjutvapen för förvaring i bostaden (vapeninnehavarregistret),

2. de skjutvapen för vilka tillstånd till innehav har meddelats enligt denna lag samt skjutvapen som upphittats eller anmälts stulna eller försvunna (vapenregistret) och

3. personer och organisationer som har meddelats tillstånd enligt denna lag att driva handel med skjutvapen, fysiska personer som har ett betydande inflytande över en sådan juridisk person som har tillstånd att driva handel med skjutvapen, personer som har godkänts att som föreståndare eller ersättare svara för sådan verksamhet samt personer och organisationer som har meddelats tillstånd enligt denna lag att ta emot skjutvapen för översyn eller reparation (vapenhandlarregistret).

Det får av vapeninnehavarregistret inte framgå att en registrerad person tillhör hem-

20 §

Rikspolisstyrelsen ska med hjälp av automatiserad behandling föra separata centrala register över

1. personer och organisationer som enligt denna lag har meddelats tillstånd att inneha skjutvapen eller ammunition eller tillstånd att låna skjutvapen samt personer som tillhör hemvärnets personal och som av Försvarsmakten har tilldelats skjutvapen för förvaring i bostaden (vapeninnehavarregistret),

2. de skjutvapen för vilka tillstånd till innehav har meddelats enligt denna lag samt skjutvapen som upphittats eller anmälts stulna eller försvunna (vapenregistret),

3. personer och organisationer som har meddelats tillstånd enligt denna lag att driva handel med skjutvapen, fysiska personer som har ett betydande inflytande över en sådan juridisk person som har tillstånd att driva handel med skjutvapen, personer som har godkänts att som föreståndare eller ersättare svara för sådan verksamhet samt personer och organisationer som har meddelats tillstånd enligt denna lag att ta emot skjutvapen för översyn eller reparation (vapenhandlarregistret) och

4. föreningar som har auktoriserats enligt denna lag (registret över auktoriserade föreningar).

Det får av vapeninnehavarregistret inte framgå att en registrerad person tillhör hem-

21 §
Bestämmelserna i personuppgiftslagen (1998:204) om rättelse och skadestånd gäller vid behandling av personuppgifter enligt 17–20 §§ eller enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av 11 kap. 2 § j.

23 §
Bestämmelserna i personuppgiftslagen (1998:204) om rättelse och skadestånd gäller vid behandling av personuppgifter enligt 19–22 §§ eller enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av 11 kap. 2 § j.

3 kap.

1 a §

Den som har rätt att inneha ett skjutvapen får vid enstaka tillfällen låna ut vapnet om

1. utlåningen sker för samma ändamål som utlånarens tillstånd avser,
2. utlåningen avser en tid om högst två veckor, och
3. låntagaren har tillstånd enligt 9 § att låna skjutvapen.

Sådant tillstånd som avses i första stycket 3 krävs dock inte om

1. låntagaren har tillstånd att inneha vapen av samma typ som lånet avser,

2. vapnet innehas och används under långivarens uppsikt, under uppsikt av någon annan person som har godkänts av polismyndigheten att närvara vid provskjutning eller under uppsikt av en sådan *sammanslutning* som får meddelas tillstånd att inneha skjutvapen, eller

3. lånet avser ett start- eller signalvapen.

2. vapnet innehas och används under långivarens uppsikt, under uppsikt av någon annan person som har godkänts av polismyndigheten att närvara vid provskjutning eller under uppsikt av en sådan *förening* som får meddelas tillstånd att inneha skjutvapen, eller

3 §

Ett skjutvapen får lånas ut till den som är under arton år endast om

a) vapnet *skall* användas vid en övning eller tävling som äger rum under uppsikt av en sådan *sammanslutning* som får meddelas tillstånd att inneha skjutvapen,

b) låntagaren har fyllt femton år, vapnet *skall* innehas och användas under långivarens uppsikt och det inte är fråga om ett enhandsvapen *eller helautomatiskt vapen*,

c) utlåningen avser ett effektbegränsat vapen och vapnet *skall* innehas och användas under långivarens uppsikt,

d) utlåningen avser start- eller signalvapen som *skall* användas

a) vapnet *ska* användas vid en övning eller tävling som äger rum under uppsikt av en sådan *förening* som får meddelas tillstånd att inneha skjutvapen,

b) låntagaren har fyllt femton år, vapnet *ska* innehas och användas under långivarens uppsikt och det inte är fråga om ett enhandsvapen,

c) utlåningen avser ett effektbegränsat vapen och vapnet *ska* innehas och användas under långivarens uppsikt,

d) utlåningen avser start- eller signalvapen som *ska* användas vid

vid tävling eller övning, eller tävling eller övning, eller
e) låntagaren har tillstånd att inneha ett vapen av samma typ.

Prop. 2013/14:226
Bilaga 2

4 §

Enhandsvapen *och helautomatiska vapen* får lånas ut endast för användning under långgivarens uppsikt eller för övning eller tävling som äger rum under uppsikt av en sådan *sammanslutning* som får meddelas tillstånd att inneha skjutvapen.

Enhandsvapen får lånas ut endast för användning under långgivarens uppsikt eller för övning eller tävling som äger rum under uppsikt av en sådan *förening* som får meddelas tillstånd att inneha skjutvapen.

Detta gäller inte om låntagaren själv har rätt att inneha ett sådant vapen eller i fråga om start- eller signalvapen.

6 §

Vapenhandlare får låna ut skjutvapen till den som fyllt arton år för sådan provskjutning på skjutbana som äger rum under uppsikt av en sådan *sammanslutning* som får meddelas tillstånd att inneha skjutvapen eller av vapenhandlaren själv eller någon annan person som har godkänts av polismyndigheten att närvara vid provskjutning.

Vapenhandlare får låna ut skjutvapen till den som fyllt arton år för sådan provskjutning på skjutbana som äger rum under uppsikt av en sådan *förening* som får meddelas tillstånd att inneha skjutvapen eller av vapenhandlaren själv eller någon annan person som har godkänts av polismyndigheten att närvara vid provskjutning.

Kravet på uppsikt gäller inte om låntagaren själv har rätt att inneha ett vapen av den typ som lånet avser eller i fråga om start- eller signalvapen.

8 §

Skjutvapen får inte lånas ut till den som har fått ett skjutvapen förklarad förverkat eller ett tillstånd att inneha skjutvapen återkallat, om inte låntagaren ändå är berättigad att inneha vapen av den typ som lånet avser. Har någon fått ett skjutvapen omhändertaget, får vapen av den typ som omhändertagits inte lånas ut till honom eller henne.

Trots första stycket får ett vapen, efter särskilt tillstånd av polismyndigheten, lånas ut för övning eller tävling som äger rum under en sådan *sammanslutning* som får meddelas tillstånd att inneha skjutvapen.

Trots första stycket får ett vapen, efter särskilt tillstånd av polismyndigheten, lånas ut för övning eller tävling som äger rum under uppsikt av en sådan *förening* som får meddelas tillstånd att inneha skjutvapen.

6 kap.

Återkallelse av auktorisation

3 c §

En auktorisation ska återkallas av Rikspolisstyrelsen om förut-

7 kap.

1 §

Skjutvapen eller ammunition *skall* lösas in av staten om

a) tillståndet att inneha vapnet eller ammunitionen har återkallats utan att egendomen samtidigt har förklarats förverkad eller tagits i beslag,

b) innehavaren har avlidit,

c) ansökan har avslagits i fråga om tillstånd att inneha ett vapen eller ammunition som förvärvats genom arv, testamente eller bodelning, eller

d) domstol har beslutat att ett vapen eller ammunition, som någon innehar utan att ha rätt till det, inte skall förverkas eller åklagaren i ett sådant fall har beslutat att inte föra talan om förverkande.

Skjutvapen eller ammunition *ska* lösas in av staten om

a) tillståndet att inneha vapnet eller ammunitionen har återkallats utan att egendomen samtidigt har förklarats förverkad eller tagits i beslag,

b) tillståndet att inneha vapnet har upphört att gälla,

c) innehavaren har avlidit,

d) ansökan har avslagits i fråga om tillstånd att inneha ett vapen eller ammunition som förvärvats genom arv, testamente eller bodelning, eller

e) domstol har beslutat att ett vapen eller ammunition, som någon innehar utan att ha rätt till det, inte ska förverkas eller åklagaren i ett sådant fall har beslutat att inte föra talan om förverkande.

2 §

Ett skjutvapen eller ammunition *skall* inte lösas in, om egendomen lämnas för skrotning eller överläts till någon som har rätt att inneha vapnet eller ammunitionen och om detta görs inom

a) ett år från det att innehavaren avled, eller

b) tre månader från det att tillståndet att inneha vapnet eller ammunitionen återkallades, ansökan om innehav avslogs, beslut i förverkandefrågan meddelades av domstol eller åklagare eller beslaget hävdes.

Vapnet eller ammunitionen *skall* inte heller lösas in, om ansökan om tillstånd att inneha vapnet görs inom samma tid. Avslås ansökan *skall* vapnet eller ammunitionen lösas in, om egendomen inte inom

Ett skjutvapen eller ammunition *ska* inte lösas in, om egendomen lämnas för skrotning eller överläts till någon som har rätt att inneha vapnet eller ammunitionen och om detta görs inom

b) tre månader från det att tillståndet att inneha vapnet eller ammunitionen återkallades, *tillståndet att inneha vapnet upphörde att gälla*, ansökan om innehav avslogs, beslut i förverkandefrågan meddelades av domstol eller åklagare eller beslaget hävdes.

Vapnet eller ammunitionen *ska* inte heller lösas in, om ansökan om tillstånd att inneha vapnet görs inom samma tid. Avslås ansökan *ska* vapnet eller ammunitionen lösas in, om egendomen inte inom

tre månader från dagen för beslutet i tillståndsärendet överläts till någon som har rätt att inneha den. tre månader från dagen för beslutet i tillståndsärendet överläts till någon som har rätt att inneha den. Prop. 2013/14:226 Bilaga 2

Polismyndigheten får medge förlängning av tidsfristerna, varje gång med högst sex månader.

9 kap.

1 §

Den som uppsåtligen innehar ett skjutvapen utan att ha rätt till det eller överlåter eller lånar ut ett skjutvapen till någon som inte har rätt att inneha vapnet döms för vapenbrott till fängelse i högst ett år.

Om brottet är grovt döms för grovt vapenbrott till fängelse i lägst sex månader och högst fyra år. Vid bedömande av om brottet är grovt ska det särskilt beaktas om

1. vapnet har innehafts på allmän plats, i ett fordon på allmän plats eller inom ett skolområde där grundskole- eller gymnasieundervisning bedrivs,

2. vapnet har varit av särskilt farlig beskaffenhet, eller,

3. innehavet, överlåtelsen eller utlåningen har avsett flera vapen.

Om gärningen har begåtts av oaktsamhet eller om brottet är ringa, döms till böter eller fängelse i högst sex månader.

1 §

Den som uppsåtligen innehar ett skjutvapen utan att ha rätt till det eller överlåter eller lånar ut ett skjutvapen till någon som inte har rätt att inneha vapnet döms för vapenbrott till fängelse i högst ett år.

Om brottet är grovt döms för grovt vapenbrott till fängelse i lägst sex månader och högst fyra år. Vid bedömande av om brottet är grovt ska det särskilt beaktas om

1. vapnet har innehafts på allmän plats, i ett fordon på allmän plats eller inom ett skolområde där grundskole- eller gymnasieundervisning bedrivs,

2. vapnet har varit av särskilt farlig beskaffenhet, eller

3. innehavet, överlåtelsen eller

1 a §

Om ett brott som avses i 1 § är grovt döms för grovt vapenbrott till fängelse i lägst sex månader och högst fyra år. Vid bedömande av om brottet är grovt ska det särskilt beaktas om

1. vapnet har innehafts på allmän plats, i ett fordon på allmän plats eller inom ett skolområde där grundskole- eller gymnasieundervisning bedrivs,

2. vapnet har varit av särskilt farlig beskaffenhet, eller

3. innehavet, överlåtelsen eller

Om brottet är synnerligen grovt döms dock till fängelse i lägst två och högst sex år. Vid bedömning av om brottet är synnerligen grovt ska det särskilt beaktas om innehavet, överlåtelsen eller utlåningen har avsett ett stort antal vapen.

Om gärningen har begåtts av oaktsamhet eller om brottet är ringa, döms till böter eller fängelse i högst sex månader.

1 a §

Till böter eller fängelse i högst ett år döms den som uppsåtligen bryter mot bestämmelserna om märkning i 2 a kap. 2–4 eller 7 §. Detsamma gäller den som uppsåtligen förfalskar eller utan lov utplånar, avlägsnar eller ändrar sådan märkning.

Ansvar för brott mot bestämmelserna om märkning i 2 a kap. 7 § ska inte dömas ut om gärningen är belagd med straff enligt 1 §.

1 b §

Till böter eller fängelse i högst ett år döms den som uppsåtligen bryter mot bestämmelserna om märkning i 2 a kap. 2–4 eller 7 §. Detsamma gäller den som uppsåtligen förfalskar eller utan lov utplånar, avlägsnar eller ändrar sådan märkning.

Ansvar för brott mot bestämmelserna om märkning i 2 a kap. 7 § ska inte dömas ut om gärningen är belagd med straff enligt 1 och 1 a §§.

2 §

Till böter eller fängelse i högst sex månader döms den som uppsåtligen eller av oaktsamhet

a) missbrukar rätten att inneha ett skjutvapen genom att använda det för något annat ändamål än det som han eller hon är berättigad till,

b) bryter mot bestämmelserna om överlämnande till förvaring hos någon annan i 5 kap. 3 § första stycket eller om transport i 5 kap. 4 § eller mot villkor i fråga om förvaring av vapen som meddelats med stöd av denna lag,

c) bryter mot bestämmelserna om förvaring i 5 kap. 1–3 §§ i fråga om skjutvapen eller ammunition som innehas av *sammanslutningar*, huvudmän för museer eller auktoriserade bevakningsföretag eller i fråga om skjutvapen som innehas av vapenhandlare,

c) bryter mot bestämmelserna om förvaring i 5 kap. 1–3 §§ i fråga om skjutvapen eller ammunition som innehas av *föreningar*, huvudmän för museer eller auktoriserade bevakningsföretag eller i fråga om skjutvapen som innehas av vapenhandlare,

d) innehar ammunition utan att ha rätt till det eller inte följer ett beslut att lämna över ammunition för inlösen,

e) överlåter ammunition till någon som inte har rätt att inneha ammunitionen,

- f) driver handel med skjutvapen utan tillstånd,
- g) medför skjutvapen i strid med bestämmelserna i 5 kap. 6 §.
- h) bryter mot föreskrifter som har meddelats med stöd av 11 kap. 1 § d genom att olovligen överföra vapen eller ammunition till ett annat land, eller
- i) förvarar ett skjutvapen åt någon annan utan att föreskrivet tillstånd till förvaringen finns eller bryter mot bestämmelserna om användning vid förvaring i 5 kap. 3 § andra stycket.

I ringa fall ska inte dömas till ansvar för otillåtet innehav av ammunition eller överträdelse av bestämmelserna i 5 kap. 6 §.

Till ansvar för otillåten förvaring av skjutvapen åt någon annan ska inte dömas om gärningen är belagd med straff enligt 1 §.

Till ansvar för otillåten förvaring av skjutvapen åt någon annan ska inte dömas om gärningen är belagd med straff enligt 1 och 1 a §§.

5 §

Ett vapen som har varit föremål för brott som avses i 1 §, 1 a § eller 2 § första stycket a ska förklaras förverkat, om det inte är uppenbart oskäligt. Detsamma gäller ammunition som har varit föremål för brott som avses i 2 § första stycket d eller e. I stället för vapnet eller ammunitionen kan dess värde förklaras förverkat. Om ett vapen förklaras förverkat får även ammunition som hör till vapnet förklaras förverkad. Vad som i första stycket föreskrivs om ett vapen ska också gälla en vapendel.

Ett vapen som har varit föremål för brott som avses i 1 §, 1 a §, 1 b § eller 2 § första stycket a ska förklaras förverkat, om det inte är uppenbart oskäligt. Detsamma gäller ammunition som har varit föremål för brott som avses i 2 § första stycket d eller e. I stället för vapnet eller ammunitionen kan dess värde förklaras förverkat. Om ett vapen förklaras förverkat får även ammunition som hör till vapnet förklaras förverkad.

Utbyte av brott enligt denna lag ska förklaras förverkat, om det inte är uppenbart oskäligt.

10 kap.

1 §

En polismyndighets beslut enligt denna lag får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

En polismyndighets *eller Rikspolisstyrelsens* beslut enligt denna lag får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

2 §

En polismyndighets eller en domstols beslut enligt denna lag *skall* gälla omedelbart, om inte annat förordnas. En polismyndighets beslut om återkallelse av handelstillstånd *skall* dock gälla

En polismyndighets, *Rikspolisstyrelsens* eller en domstols beslut enligt denna lag *ska* gälla omedelbart, om inte annat förordnas. En polismyndighets beslut om återkallelse av

omedelbart endast i de fall då så har förordnats i beslutet. Ett sådant förordnande får meddelas om det finns särskilda skäl.

handelstillstånd *eller Rikspolisstyrelsens beslut om återkallelse av en auktorisation ska* dock gälla omedelbart endast i de fall då så har förordnats i beslutet. Ett sådant förordnande får meddelas om det finns särskilda skäl.

11 kap.

2 §

Regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

- a) undantag från kravet på tillstånd för att inneha start- eller signalvapen,
 - b) krav på skjutskicklighet, utbildning, ålder och de förutsättningar i övrigt som *skall* vara uppfyllda för tillstånd att inneha eller låna skjutvapen,
 - c) krav på kunskap för att få tillstånd att driva handel med skjutvapen och vad som i övrigt *skall* gälla vid sådan handel,
 - d) vad som *skall* iaktas utöver bestämmelserna i 4 kap. vid ändring och reparation av skjutvapen,
 - e) krav på vapenhandlares, museers, och *sammanslutningars* förvaring av andra vapen än effektbegränsade vapen och på *sammanslutningars* förvaring av ammunition,
 - f) de förutsättningar i övrigt som *skall* vara uppfyllda för tillstånd enligt denna lag,
 - g) utfärdande av europeiska skjutvapenpass till dem som har tillstånd att inneha skjutvapen i Sverige,
 - h) förutsättningar för och förfaringssätt vid medgivande av att personer bosatta i Sverige *skall* få tillstånd att förvärva skjutvapen i ett annat land,
 - i) krav på att den som förvärvat ett skjutvapen i Sverige och som är bosatt i ett främmande land *skall* underrätta den staten om förvärvet,
 - j) förande av vapenregister enligt 2 kap. 17-19 §§,
 - k) *vilka sammanslutningar som skall anses uppfylla kraven i 2 kap.*
- b) krav på skjutskicklighet, utbildning, ålder och de förutsättningar i övrigt som *ska* vara uppfyllda för tillstånd att inneha eller låna skjutvapen,
 - c) krav på kunskap för att få tillstånd att driva handel med skjutvapen och vad som i övrigt *ska* gälla vid sådan handel,
 - d) vad som *ska* iaktas utöver bestämmelserna i 4 kap. vid ändring och reparation av skjutvapen,
 - e) krav på vapenhandlares, museers, och *föreningars* förvaring av andra vapen än effektbegränsade vapen och på *föreningars* förvaring av ammunition,
 - f) de förutsättningar i övrigt som *ska* vara uppfyllda för tillstånd enligt denna lag,
 - h) förutsättningar för och förfaringssätt vid medgivande av att personer bosatta i Sverige *ska* få tillstånd att förvärva skjutvapen i ett annat land,
 - i) krav på att den som förvärvat ett skjutvapen i Sverige och som är bosatt i ett främmande land *ska* underrätta den staten om förvärvet,
 - j) förande av vapenregister enligt 2 kap. 19-21 §§,
 - k) *krav på stabil organisation, kontinuerlig skytteverksamhet och*

3 § b för att kunna meddelas tillstånd att inneha skjutvapen, och

1) vad som skall iaktas utöver bestämmelserna i 5 kap. i fråga om transport av skjutvapen och ammunition.

ordning för säker vapenhantering enligt 2 kap. 17 §, och

1) vad som ska iaktas utöver bestämmelserna i 5 kap. i fråga om transport av skjutvapen och ammunition.

Prop. 2013/14:226
Bilaga 2

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2014.

2. Tillstånd att inneha helautomatiska vapen som har meddelats före ikraftträdandet av nya 2 kap. 6 § första stycket gäller fram till dess tillstånden upphör att gälla, dock längs fram till den 1 juli 2019. Detta gäller inte sådana tillstånd som meddelats för samlingsändamål. Helautomatiska vapen får lånas ut enligt 3 kap. 3 och 4 §§ fram till den 1 juli 2019.

3. Bestämmelsen i 2 kap. 6 a § första stycket om tidsbegränsade tillstånd för halvautomatiska kulgevär för målskytte, tillämpas endast i fråga om tillstånd som meddelas efter den 1 juli 2014.

4. Den som vid ikraftträdandet innehar ett vapenmagasin som det enligt 2 kap. 8 § första stycket krävs särskilt tillstånd för, får inneha vapenmagasinet utan sådant tillstånd till den 31 december 2014 eller, om ansökan om tillstånd har gjorts före nämnda tidpunkt, till dess att slutligt beslut i tillståndsfrågan vunnit laga kraft.

5. De sammanslutningar för jakt eller målskytte som upptas i bilagan 1 till Rikspolisstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om vapenlagstiftningen (RPSFS 2009:13, FAP551–3), ska i fortsättningen anses vara auktoriserade enligt den nya bestämmelsen i 2 kap. 17 § och upptas i registret över auktoriserade föreningar enligt den nya bestämmelsen i 2 kap. 20 §.

Förslag till lag om ändring i lagen (2003:148) om straff för terroristbrott

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2003:148) om straff för terroristbrott att 3 § ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 §

Följande gärningar utgör terroristbrott under de förutsättningar som anges i 2 § i denna lag:

1. mord, 3 kap. 1 § brottsbalken,
2. dråp, 3 kap. 2 § brottsbalken,
3. grov misshandel, 3 kap. 6 § brottsbalken,
4. människorov, 4 kap. 1 § brottsbalken,
5. olaga frihetsberövande, 4 kap. 2 § brottsbalken,
6. grov skadegörelse, 12 kap. 3 § brottsbalken,
7. mordbrand och grov mordbrand, 13 kap. 1 och 2 §§ brottsbalken,
8. allmänfarlig ödeläggelse, 13 kap. 3 § brottsbalken,
9. sabotage och grovt sabotage, 13 kap. 4 och 5 §§ brottsbalken,
10. kapning och sjö- eller luftfartssabotage, 13 kap. 5 a § brottsbalken,
11. flygplatsabotage, 13 kap. 5 b § brottsbalken,
12. spridande av gift eller smitta, 13 kap. 7 § brottsbalken,
13. olovlig befatning med kemiska vapen, 22 kap. 6 a § brottsbalken,
14. uppsåtligt vapenbrott, 9 kap. 14. uppsåtligt vapenbrott,
1 § vapenlagen (1996:67), 9 kap. 1 och 1 a §§ vapenlagen
(1996:67),
15. brott enligt 29 § tredje stycket lagen (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor,
16. uppsåtligt brott enligt 25 och 26 §§ lagen (1992:1300) om krigsmateriel, som avser kärnladdningar, radiologiska, biologiska och kemiska stridsmedel, apparater och andra anordningar för spridning av radiologiska, biologiska eller kemiska stridsmedel samt speciella delar och substanser till sådant material,
17. brott enligt 18, 18 a och 20 §§ lagen (2000:1064) om kontroll av produkter med dubbla användningsområden och av tekniskt bistånd, som avser sådana produkter eller sådant tekniskt bistånd som kan användas för att framställa kärnladdningar, biologiska eller kemiska vapen,
18. smuggling och grov smuggling, 3 och 5 §§ lagen (2000:1225) om straff för smuggling, om brottet avser sådana varor som omfattas av 14–17,
19. olaga hot, 4 kap. 5 § brottsbalken, som innefattar hot om att begå någon av de gärningar som avses i 1–18.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2014.

3 Förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

Prop. 2013/14:226
Bilaga 2

Härigenom föreskrivs i fråga om offentlighets- och sekretess-lagen (2009:400) att 18 kap. 16 § ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

18 kap.

16 §

Sekretess gäller för uppgift i ärende enligt vapenlagen (1996:67) samt hos en polismyndighet i verksamhet som avser förande av eller uttag ur vapenregister för uppgift som har tillförts registret, om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan fara för att vapen eller ammunition kommer till brottslig användning.

Sekretess gäller, under motsvarande förutsättning som anges i första stycket, hos

1. Rikspolisstyrelsen för uppgift som hänför sig till vapenregister,

2. Kammarkollegiet och Naturvårdsverket för uppgift som hänför sig till jaktkortsregistret, och

3. Naturvårdsverket för uppgift som hänför sig till jägarexamensregistret.

Sekretessen enligt första stycket och andra stycket 1 gäller inte för uppgift i vapenregister om namn och adress för den som har tillstånd att bedriva handel med skjutvapen eller att ta emot skjutvapen för översyn eller reparation. Sekretess gäller inte heller för uppgift i vapenregister om vilka typer av vapen ett sådant tillstånd omfattar.

Sekretessen enligt första stycket och andra stycket 1 gäller inte för uppgift i vapenregister om namn och adress för den som har tillstånd att bedriva handel med skjutvapen eller att ta emot skjutvapen för översyn eller reparation *eller uppgifter i registret över auktoriserade föreningar*. Sekretess gäller inte heller för uppgift i vapenregister om vilka typer av vapen ett sådant tillstånd omfattar.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2014.

Förteckning över remissinstanser (SOU 2013:7)

Efter remiss har yttranden över betänkandet lämnats av Göta hovrätt, Göteborgs tingsrätt, Malmö tingsrätt, Kammarrätten i Stockholm, Förvaltningsrätten i Uppsala, Justitiekanslern, Domstolsverket, Åklagarmyndigheten, Ekobrottsmyndigheten, Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden, Rikspolisstyrelsen, Säkerhetspolisen, Statens kriminaltekniska laboratorium, Inspektionen för strategiska produkter (ISP), Försvarmakten, Försvarets materielverk, Försvarexportmyndigheten, Kustbevakningen, Tullverket, Naturvårdsverket, Juridiska fakulteten vid Lunds universitet, Sveriges advokatsamfund, International Practical Shooting Confederation Sverige, Jägarnas Riksförbund, Riksidrottsförbundet, Svenska Jägareförbundet, Svenska Pistolskytteförbundet, Svenska Skyttesportförbundet, Svenska Skidskytteförbundet, Svenska Mångkampsförbundet, Svenska Svartkruts Skytte Federationen (SSSF), Svenska vapensamlarföreningen (SVEVAP), Svenskt Forum för jakt, skytte och vapenfrågor och Sveriges vapenägars förbund.

Härutöver har Kalmar FBU-förening, Leif Häggström, Sveriges Metallsilhuett Förbund, Andrew Lambert, Erik Walltin, Brottsförebyggande rådet, Spofa Jakt, Peter Sandberg och Sören Franson m.fl. inkommit med yttrande på eget initiativ.

Riksdagens ombudsmän och ST-Polisväsendet har avstått från att yttra sig.

Följande remissinstanser har inte hörts av: Centrum för rättvisa, Svenska Polisförbundet, Tull-Kust, Svenska Armborst Unionen (SAU) och Sveriges Vapenhandlareförening.

Utredningens uppdrag

Utredningens övergripande uppgift i den del som redovisas i detta delbetänkande har varit att, i enlighet med de tilläggsdirektiv som beslutades den 5 december (dir. 2013:112), undersöka vilka åtgärder som krävs för att höja straffminimum för grovt vapenbrott till fängelse i ett år och införa en särskild straffskala för synnerligen grovt vapenbrott. Utredningens huvuduppdrag och den del av tilläggsuppdraget som inte redovisas i detta delbetänkande framgår av dir. 2013:19 och tilläggsdirektivet.

Straffskalan för grovt vapenbrott skärps och delas upp

Enligt vårt uppdrag ska en utgångspunkt för de förslag som vi lämnar vara att det grova vapenbrottet i allt väsentligt ska omfatta de gärningar som omfattas av bestämmelsen i dag. Uppdraget ger därmed uttryck för en önskan från lagstiftarens sida att skärpa synen på de grova vapenbrotten. Uppdraget får ses mot bakgrund av den skärpta syn som under senare år har intagits i förhållande till allvarliga våldsbrott.

Våra förslag innefattar en ändring av straffskalan för grovt vapenbrott på så vis att det för grovt vapenbrott ska dömas till fängelse i lägst ett år och högst fyra år samtidigt som det införs ett synnerligen grovt brott där det stadgas fängelse i lägst tre år och högst sex år. På så vis bör straffen för den stora merparten av allvarliga vapenbrott skärpas samtidigt som möjligheten till en nyanserad straffmätning ökar genom att straffskalan totalt sett blir vidare.

I syfte att undvika att straffskalan för vapenbrott av normalgraden ska ligga s.a.s. kant i kant med straffminimum för grovt vapenbrott och för att behålla viss överlappning mellan straffskalorna justeras även straffskalan för vapenbrott av normalgraden. Avsikten med den höjningen är inte att skärpa straffen för vapenbrott av normalgraden. Däremot är det oundvikligt att den höjning av minimistraffet för grovt vapenbrott som vi föreslår kommer att leda till en viss skärpning också avseende vapenbrott av normalgraden.

Kvalifikationsgrunderna för grovt brott justeras

När det gäller frågan om vilka gärningar som ska anses särskilt kvalificerade och därmed bör bedömas som grova vapenbrott även efter att straffskalan har skärpts är utgångspunkten för reformen att de gärningar som sedan tidigare har bedömts som grova ska bedömas så även efter att straffskalan har skärpts. Våra förslag grundar sig på denna utgångspunkt. Det bör emellertid samtidigt framhållas att

rättstillämparen, vid bedömning av gradindelningsfrågor, alltid måste göra en helhetsbedömning av gärningen och se till att utfallet är rimligt med hänsyn tagen till grundläggande principer om proportionalitet och ekvivalens. Straffet ska således i det enskilda fallet stå i proportion till brottets allvar, så att svårare brott bestraffas strängare än mindre allvarliga brott (proportionalitet) och lika allvarliga brott ska bestraffas lika strängt (ekvivalens). Även om utgångspunkten är att de brott som tidigare bedömdes som grova, ska bedömas som grova också fortsättningsvis kan det inte uteslutas att den relativt kraftiga skärpningen av minimistraffet för grovt brott leder till att utrymmet för att bedöma en gärning som brott av normalgraden ökar något.

Våra förslag innefattar vissa justeringar av de omständigheter som särskilt ska beaktas vid rubriceringen och straffmätningen av vapenbrott (s.k. kvalifikationsgrunder). Den punkt som i dagsläget tar sikte på innehav av skjutvapen på allmän plats m.m. ändras såtillvida att det läggs till att vapnet ska vara redo att användas. Vidare ersätts hänvisningen till skolområden med en mer generell angivelse av platsen för innehavet, på så vis att det nu även anges att innehav på platser där människor samlas kan kvalificera ett innehav av skjutvapen som grovt brott. Slutligen införs också en ny kvalifikationsgrund, nämligen att gärningen i övrigt varit av särskilt farlig art. Införandet av den sistnämnda kvalifikationsgrunden syftar till att ge en tydligare anvisning om att domstolen ska beakta den kontext i vilken gärningen företas.

Vid bedömningen av om ett vapenbrott ska rubriceras som synnerligen grovt bör särskilt beaktas om innehavet, överlåtelsen eller utlåningen har avsett ett stort antal vapen. Ett vapenbrott bör dock kunna kvalificeras som synnerligen grovt även om ett mindre antal vapen förekommer samtidigt som någon av de kvalifikationsgrunder som angetts för grovt brott förekommer och dessa omständigheter är särskilt starka.

1 Förslag till lag om ändring i vapenlagen (1996:67)

Härigenom föreskrivs i fråga om vapenlagen (1996:67)
dels att nuvarande 9 kap. 1 a § ska betecknas 9 kap. 1 b §,
dels att nuvarande 9 kap. 1, 1 a, 2 och 5 §§ och den nya 9 kap. 1 b §
ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

9 kap.

1 §

Den som uppsåtligen innehar ett skjutvapen utan att ha rätt till det eller överlåter eller lånar ut ett skjutvapen till någon som inte har rätt att inneha vapnet döms för vapenbrott till fängelse i högst *ett* år.

Om brottet är grovt döms för grovt vapenbrott till fängelse i lägst sex månader och högst fyra år. Vid bedömning av om brottet är grovt ska det särskilt beaktas om

1. vapnet har innehafts på allmän plats, i ett fordon på allmän plats eller inom ett skolområde där grundskole- eller gymnasieundervisning bedrivs,

2. vapnet har varit av särskilt farlig beskaffenhet, eller

3. innehavet, överlåtelsen eller utlåningen har avsett flera vapen.

Om gärningen har begåtts av oaktsamhet eller om brottet är ringa, döms till böter eller fängelse i högst sex månader.

1 §

Den som uppsåtligen innehar ett skjutvapen utan att ha rätt till det eller överlåter eller lånar ut ett skjutvapen till någon som inte har rätt att inneha vapnet döms för vapenbrott till fängelse i högst ett år.

Om brottet är grovt döms för grovt vapenbrott till fängelse i

Den som uppsåtligen innehar ett skjutvapen utan att ha rätt till det eller överlåter eller lånar ut ett skjutvapen till någon som inte har rätt att inneha vapnet döms för vapenbrott till fängelse i högst *två* år.

1 a §

Om brott som anges i 1 § första stycket är att anse som grovt,

lägst *sex månader* och högst fyra år. Vid bedömning av om brottet är grovt ska det särskilt beaktas om

1. vapnet har innehafts på allmän plats, i ett fordon på allmän plats eller inom ett skolområde där grundskole- eller gymnasieundervisning bedrivs,

2. vapnet har varit av särskilt farlig beskaffenhet, eller

3. innehavet, överlåtelsen eller utlåningen har avsett flera vapen.

döms för grovt vapenbrott till fängelse i lägst *ett* och högst fyra år. Vid bedömning av om brottet är grovt ska det särskilt beaktas om

1. vapnet *har varit redo att användas* och har innehafts på allmän plats, på en annan plats där människor samlas eller i ett fordon på någon sådan plats,

2. vapnet har varit av särskilt farlig beskaffenhet,

3. innehavet, överlåtelsen eller utlåningen har avsett flera vapen, eller

4. gärningen i övrigt har varit av särskilt farlig art.

Om brottet är synnerligen grovt döms till fängelse i lägst tre och högst sex år. Vid bedömning av om brottet är synnerligen grovt ska det särskilt beaktas om innehavet, överlåtelsen eller utlåningen har avsett ett stort antal vapen.

1 a §

Till böter eller fängelse i högst ett år döms den som uppsåtligen bryter mot bestämmelserna om märkning i 2 a kap. 2–4 eller 7 §. Detsamma gäller den som uppsåtligen förfalskar eller utan lov utplånar, avlägsnar eller ändrar sådan märkning.

Ansvar för brott mot bestämmelserna om märkning i 2 a kap. 7 § ska inte dömas ut om gärningen är belagd med straff enligt 1 §.

1 b §

Ansvar för brott mot bestämmelserna om märkning i 2 a kap. 7 § ska inte dömas ut om gärningen är belagd med straff enligt 1 eller 1 a §.

2 §

Till böter eller fängelse i högst sex månader döms den som uppsåtligen eller av oaktsamhet

a) missbrukar rätten att inneha ett skjutvapen genom att använda det för något annat ändamål än det som han eller hon är berättigad till,

b) bryter mot bestämmelserna om överlämnande till förvaring hos någon annan i 5 kap. 3 § första stycket eller om transport i 5 kap. 4 § eller mot villkor i fråga om förvaring av vapen som meddelats med stöd av denna lag,

c) bryter mot bestämmelserna om förvaring i 5 kap. 1–3 §§ i fråga om skjutvapen eller ammunition som innehas av sammanslutningar, huvudmän för museer eller auktoriserade bevakningsföretag eller i fråga om skjutvapen som innehas av vapenhandlare,

- d) innehar ammunition utan att ha rätt till det eller inte följer ett beslut att lämna över ammunition för inlösen,
e) överlåter ammunition till någon som inte har rätt att inneha ammunitionen,
f) driver handel med skjutvapen utan tillstånd,
g) medför skjutvapen i strid med bestämmelserna i 5 kap. 6 §,
h) bryter mot föreskrifter som har meddelats med stöd av 11 kap. 1 § d genom att olovligen överföra vapen eller ammunition till ett annat land, eller
i) förvarar ett skjutvapen åt någon annan utan att föreskrivet tillstånd till förvaringen finns eller bryter mot bestämmelserna om användning vid förvaring i 5 kap. 3 § andra stycket.

I ringa fall ska inte dömas till ansvar för otillåtet innehav av ammunition eller överträdelse av bestämmelserna i 5 kap. 6 §.

Till ansvar för otillåten förvaring av skjutvapen åt någon annan ska inte dömas om gärningen är belagd med straff enligt 1 §.

Till ansvar för otillåten förvaring av skjutvapen åt någon annan ska inte dömas om gärningen är belagd med straff enligt 1 eller 1 a §.

5 §

Ett vapen som har varit föremål för brott som avses i 1 §, 1 a § eller 2 § första stycket a ska förklaras förverkat, om det inte är uppenbart oskäligt. Det-samma gäller ammunition som har varit föremål för brott som avses i 2 § första stycket d eller e. I stället för vapnet eller ammunitionen kan dess värde förklaras förverkat. Om ett vapen förklaras förverkat får även ammunition som hör till vapnet förklaras förverkad.

Ett vapen som har varit föremål för brott som avses i 1 §, 1 a §, 1 b § eller 2 § första stycket a ska förklaras förverkat, om det inte är uppenbart oskäligt. Detsamma gäller ammunition som har varit föremål för brott som avses i 2 § första stycket d eller e. I stället för vapnet eller ammunitionen kan dess värde förklaras förverkat. Om ett vapen förklaras förverkat får även ammunition som hör till vapnet förklaras förverkad.

Vad som i första stycket föreskrivs om ett vapen ska också gälla en vapendel.

Utbyte av brott enligt denna lag ska förklaras förverkat, om det inte är uppenbart oskäligt.

Denna lag träder i kraft den 1 september 2014.

Förslag till lag om ändring i lagen (2003:148) om straff för terroristbrott

Härigenom föreskrivs att 3 § lagen (2003:148) om straff för terroristbrott ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 §

Följande gärningar utgör terroristbrott under de förutsättningar som anges i 2 § i denna lag:

1. mord, 3 kap. 1 § brottsbalken,
2. dråp, 3 kap. 2 § brottsbalken,
3. grov misshandel, 3 kap. 6 § brottsbalken,
4. människorov, 4 kap. 1 § brottsbalken,
5. olaga frihetsberövande, 4 kap. 2 § brottsbalken,
6. grov skadegörelse, 12 kap. 3 § brottsbalken,
7. mordbrand och grov mordbrand, 13 kap. 1 och 2 §§ brottsbalken,
8. allmänfarlig ödeläggelse, 13 kap. 3 § brottsbalken,
9. sabotage och grovt sabotage, 13 kap. 4 och 5 §§ brottsbalken,
10. kapning och sjö- eller luftfartssabotage, 13 kap. 5 a § brottsbalken,
11. flygplatsabotage, 13 kap. 5 b § brottsbalken,
12. spridande av gift eller smitta, 13 kap. 7 § brottsbalken,
13. olovlig befattningsmedel med kemiska vapen, 22 kap. 6 a § brottsbalken,
14. uppsåtligt vapenbrott, 9 kap. 14. uppsåtligt vapenbrott,
1 § vapenlagen (1996:67), 9 kap. 1 och 1 a §§ vapenlagen
(1996:67),
15. brott enligt 29 § tredje stycket lagen (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor,
16. uppsåtligt brott enligt 25 och 26 §§ lagen (1992:1300) om krigsmateriel, som avser kärnladdningar, radiologiska, biologiska och kemiska stridsmedel, apparater och andra anordningar för spridning av radiologiska, biologiska eller kemiska stridsmedel samt speciella delar och substanser till sådant material,
17. brott enligt 18, 18 a och 20 §§ lagen (2000:1064) om kontroll av produkter med dubbla användningsområden och av tekniskt bistånd, som avser sådana produkter eller sådant tekniskt bistånd som kan användas för att framställa kärnladdningar, biologiska eller kemiska vapen,
18. smuggling och grov smuggling, 3 och 5 §§ lagen (2000:1225) om straff för smuggling, om brottet avser sådana varor som omfattas av 14–17,
19. olaga hot, 4 kap. 5 § brottsbalken, som innefattar hot om att begå någon av de gärningar som avses i 1–18.

Denna lag träder i kraft den 1 september 2014.

Efter remiss har skriftliga yttranden över delbetänkandet lämnats av Riksdagens ombudsmän, Göta hovrätt, Göteborgs tingsrätt, Malmö tingsrätt, Justitiekanslern, Domstolsverket, Åklagarmyndigheten, Ekobrottsmyndigheten, Rikspolisstyrelsen, Säkerhetspolisen, Statens kriminaltekniska laboratorium, Brottsförebyggande rådet, Kustbevakningen, Tullverket, Juridiska fakulteten vid Lunds universitet, Sveriges advokatsamfund, Jägarnas Riksförbund, Svenska Jägareförbundet, Svenska Skyttesportförbundet, Svenska vapensamlarföreningen (SVEVAP) och Sveriges vapenägares förbund.

Den 4 mars 2014 hölls ett remissmöte vid vilket följande remissinstanser närvarande och lämnade muntliga yttranden: Rikspolisstyrelsen, Rikskriminalpolisen, Säkerhetspolisen, Statens kriminaltekniska laboratorium, Tullverket, Jägarnas Riksförbund, Svenska Jägareförbundet och Svenska vapensamlarföreningen (SVEVAP)

Följande remissinstanser har inte hörts av: Svenskt Forum för jakt, skytte och vapenfrågor samt Sveriges Vapenhandlareförening.

Sammanfattning av departementspromemorian Vissa frågor om vapenlagen (Ds 2010:6)

I promemorian lämnas ett antal förslag till ändringar i vapenlagen och vapenförordningen. Förslagen syftar till att förstärka och effektivisera kontrollen av vapen samt göra vapenregleringen mera lättillgänglig och ändamålsenlig.

Förslagen innebär i korthet följande:

- Klassificeringen av effektbegränsade vapen ska även i fortsättningen göras med utgångspunkt från den utskjutna projektilens anslagsenergi. Vapen som har med kolsyra, luft eller fjäder jämförbara utskjutningsmedel ska omfattas av reglerna om effektbegränsade vapen. Gränsen för när ett halvautomatiskt vapen ska anses som effektbegränsat ska vara densamma som för andra icke helautomatiska vapen.
- Kraven för att en enskild person ska kunna få tillstånd att inneha målskjutningsvapen skärps. Skärpningen innebär att det krävs att den enskilde är aktiv medlem i en av Rikspolisstyrelsen godkänd sammanslutning eller en organisation som är ansluten till en sådan sammanslutning.
- I syfte att förbättra beslutsunderlaget i vapenärenden föreslås att polisen under vissa förutsättningar ska få inhämta yttrande från Kriminalvården eller en socialnämnd gällande den enskildes lämplighet att inneha skjutvapen. När det finns skäl till det ska polisen få förelägga den enskilde att ge in ett läkarintyg som visar att denne inte av medicinska skäl är olämplig att inneha skjutvapen.
- Kraven på vapenhandlare skärps. Vid tillståndsprövningen ska särskild hänsyn tas till om sökanden är laglydig. När sökanden är en juridisk person ska prövningen avse dels den juridiska personen, dels den eller de fysiska personer som har ett betydande inflytande i den juridiska personen. Om det sker en förändring av vem som har ett betydande inflytande i den juridiska personen, ska tillståndshavaren genast anmäla det till polismyndigheten. Regleringen av föreståndare och ersättare stramas upp.
- Regleringen av vapen i dödsbo samlas i ett kapitel och förtydligas.
- Möjligheterna till uppsiktsutlåning utökas genom att sådan utlåning inte längre ska vara begränsad till enstaka tillfällen.
- Tillstånd att inneha skjutvapen ska, i vissa angivna situationer, kunna meddelas utbildningsanstalter, flygplatsföretag och kommunala organisationer för räddningstjänst. Möjligheten för auktoriserade bevakningsföretag att meddelas sådant tillstånd utökas till att gälla även innehav för utbildningsändamål.
- I syfte att effektivisera polismyndigheternas handläggning av vapenärenden föreslås att polisen i vissa angivna situationer ska få samköra det centrala vapenregistret och det centrala vapeninnehavarregistret.
- Reglerna om grovt vapenbrott förtydligas genom att det i paragrafen anges vilka omständigheter som särskilt ska beaktas vid bedömningen

av om ett vapenbrott är grovt. Sådana omständigheter är att vapnet kan befaras komma till brottslig användning eller att vapnet är av särskilt farlig beskaffenhet. Det bedöms inte finnas något behov av att ändra straffskalorna för vapenbrott eller grovt vapenbrott. Prop. 2013/14:226
Bilaga 7

Därutöver föreslås ett antal mindre förändringar.

Förslagen som avser polisens handläggning innebär att polismyndigheterna kan effektivisera sin verksamhet, vilket ger möjligheter till kostnadsbesparingar. Övriga förslag torde inte få några nämnvärda ekonomiska konsekvenser för berörda myndigheter eller andra.

Författningsändringarna bedöms kunna träda i kraft den 1 januari 2011.

Förteckning över remissinstanser (Ds 2010:6)

Efter remiss har yttranden över betänkandet lämnats av Riksdagens ombudsmän, Hovrätten för Västra Sverige, Malmö tingsrätt, Sundsvalls tingsrätt, Umeå tingsrätt, Kammarrätten i Stockholm, Förvaltningsrätten i Göteborg, Justitiekanslern, Domstolsverket, Åklagarmyndigheten, Rikspolisstyrelsen, Säkerhetspolisen, Statens kriminaltekniska laboratorium, Kriminalvården, Brottsförebyggande rådet, Rättsmedicinalverket, Datainspektionen, Inspektionen för strategiska produkter (ISP), Försvarsmakten, Försvarets materielverk, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, Kustbevakningen, Totalförsvarets forskningsinstitut, Svenska Pistolskytteförbundet, Socialstyrelsen, Tullverket, Samhällsvetenskapliga fakulteten vid Umeå universitet, Sveriges lantbruksuniversitet, Naturvårdsverket, Transportstyrelsen (Norrköping), Nynäshamns kommun, Stockholms kommun, Motala kommun, Malmö kommun, Göteborgs kommun, Härnösands kommun, Örnsköldsviks kommun, Östersunds kommun, Kiruna kommun, Landstinget i Stockholms län, Landstinget i Skåne län, Landstinget i Värmlands län, Landstinget i Norrbottens län, Sveriges Kommuner och Landsting, Svenska Jägareförbundet, Jägarnas Riksförbund, Sveriges advokatsamfund, Svenska Bevakningsföretag SWEGUARD, Svenska polisförbundet, Svenska Skyttesportförbundet, Sveriges läkarförbund, Sveriges Vapenhandlareförening, Swedavia AB, Säkerhets- och försvarsföretagen, Tull-Kust.

Härutöver har Polismyndigheten i Västra Götaland och Sveriges Vapenägars Förbund inkommit med yttrande på eget initiativ.

Regelrådet, Skolverket, Lerums kommun, Karlstads kommun och Västerås kommun har avstått från att yttra sig.

Följande remissinstanser har inte hörts av. Nyköpings kommun, Vetlanda kommun, Gotlands kommun, Hässleholms kommun, Sjöbo kommun, Uddevalla kommun, Malung-Sälens kommun, Mora kommun, Sandvikens kommun, Strömsunds kommun, Umeå kommun, Arvidsjaurs kommun, Piteå kommun, Landstinget i Dalarnas län, Landstinget i Västerbottens län, Handikappförbunden (HSO), Bevakningsföretagens Intresseförening (BIF), ST-Polisväsendet, Svenska Regionala Flygplatsförbundet.

1 Förslag till lag om ändring i vapenlagen
(1996:67)

Härigenom föreskrivs i fråga om vapenlagen (1996:67)

dels att nuvarande 9 kap. 1 a § ska betecknas 1 b §,

dels att den nya 9 kap. 1 b § ska ha följande lydelse,

dels att 9 kap. 1, 2 och 5 §§ ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas en ny paragraf, 9 kap. 1 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

9 kap.

1 §¹

Den som uppsåtligen innehar ett skjutvapen utan att ha rätt till det eller överlåter eller lånar ut ett skjutvapen till någon som inte har rätt att inneha vapnet döms för vapenbrott till fängelse i högst *ett* år.

Om brottet är grovt döms för grovt vapenbrott till fängelse i lägst sex månader och högst fyra år. Vid bedömning av om brottet är grovt ska det särskilt beaktas om

1. vapnet har innehafts på allmän plats, i ett fordon på allmän plats eller inom ett skolområde där grundskole- eller gymnasieundervisning bedrivs,

2. vapnet har varit av särskilt farlig beskaffenhet, eller

3. innehavet, överlåtelsen eller utlåningen har avsett flera vapen.

Om gärningen har begåtts av oaktsamhet eller om brottet är ringa, döms till böter eller fängelse i högst sex månader.

Den som uppsåtligen innehar ett skjutvapen utan att ha rätt till det eller överlåter eller lånar ut ett skjutvapen till någon som inte har rätt att inneha vapnet döms för vapenbrott till fängelse i högst *två* år.

1 a §

Om brott som avses i 1 § första stycket är grovt, döms för grovt vapenbrott till fängelse i lägst ett och högst fyra år. Vid bedömningen av om brottet är grovt ska det

¹ Senaste lydelse 2012:306.

särskilt beaktas om

1. vapnet har innehaft på allmän plats eller på en annan plats där människor samlas eller i ett fordon på en sådan plats,

2. vapnet har varit av särskilt farlig beskaffenhet,

3. innehavet, överlåtelsen eller utlåningen har avsett flera vapen, eller

4. gärningen annars har varit av särskilt farlig art.

Om brott som avses i 1 § första stycket är synnerligen grovt, döms för synnerligen grovt vapenbrott till fängelse i lägst tre och högst sex år. Vid bedömningen av om brottet är synnerligen grovt ska det särskilt beaktas om innehavet, överlåtelsen eller utlåningen har avsett ett stort antal vapen.

1 b §²

Till böter eller fängelse i högst ett år döms den som uppsåtligen bryter mot bestämmelserna om märkning i 2 a kap. 2–4 eller 7 §. Detsamma gäller den som uppsåtligen förfalskar eller utan lov utplånar, avlägsnar eller ändrar sådan märkning.

Ansvar för brott mot bestämmelserna om märkning i 2 a kap. 7 § ska inte dömas ut om gärningen är belagd med straff enligt 1 §.

Ansvar för brott mot bestämmelserna om märkning i 2 a kap. 7 § ska inte dömas ut om gärningen är belagd med straff enligt 1 eller 1 a §.

2 §³

Till böter eller fängelse i högst sex månader döms den som uppsåtligen eller av oaktsamhet

a) missbrukar rätten att inneha ett skjutvapen genom att använda det för något annat ändamål än det som han eller hon är berättigad till,

b) bryter mot bestämmelserna om överlämnande till förvaring hos någon annan i 5 kap. 3 § första stycket eller om transport i 5 kap. 4 § eller mot villkor i fråga om förvaring av vapen som meddelats med stöd av denna lag,

c) bryter mot bestämmelserna om förvaring i 5 kap. 1–3 §§ i fråga om skjutvapen eller ammunition som innehas av sammanslutningar, huvudmän för museer eller auktoriserade bevakningsföretag eller i fråga om skjutvapen som innehas av vapenhandlare,

d) innehar ammunition utan att ha rätt till det eller inte följer ett beslut

² Senaste lydelse av tidigare 1 a § 2011:467.

³ Senaste lydelse 2012:306.

att lämna över ammunition för inlösen,

e) överlåter ammunition till någon som inte har rätt att inneha ammunitionen,

f) driver handel med skjutvapen utan tillstånd,

g) medför skjutvapen i strid med bestämmelserna i 5 kap. 6 §,

h) bryter mot föreskrifter som har meddelats med stöd av 11 kap. 1 § d genom att olovligen överföra vapen eller ammunition till ett annat land, eller

i) förvarar ett skjutvapen åt någon annan utan att föreskrivet tillstånd till förvaringen finns eller bryter mot bestämmelserna om användning vid förvaring i 5 kap. 3 § andra stycket.

I ringa fall ska inte dömas till ansvar för otillåtet innehav av ammunition eller överträdelse av bestämmelserna i 5 kap. 6 §.

Till ansvar för otillåten förvaring av skjutvapen åt någon annan ska inte dömas om gärningen är belagd med straff enligt 1 §.

Till ansvar för otillåten förvaring av skjutvapen åt någon annan ska *det* inte dömas om gärningen är belagd med straff enligt 1 *eller 1 a* §.

5 §⁴

Ett vapen som har varit föremål för brott som avses i 1 §, 1 a § eller 2 § första stycket a ska förklaras förverkat, om det inte är uppenbart oskäligt. Detsamma gäller ammunition som har varit föremål för brott som avses i 2 § första stycket d eller e. I stället för vapnet eller ammunitionen kan dess värde förklaras förverkat. Om ett vapen förklaras förverkat får även ammunition som hör till vapnet förklaras förverkad.

Vad som i första stycket föreskrivs om ett vapen ska också gälla en vapendel.

Utbyte av brott enligt denna lag ska förklaras förverkat, om det inte är uppenbart oskäligt.

Ett vapen som har varit föremål för brott som avses i 1 §, 1 a §, 1 b § eller 2 § första stycket a ska förklaras förverkat, om det inte är uppenbart oskäligt. Detsamma gäller ammunition som har varit föremål för brott som avses i 2 § första stycket d eller e. I stället för vapnet eller ammunitionen kan dess värde förklaras förverkat. Om ett vapen förklaras förverkat får även ammunition som hör till vapnet förklaras förverkad.

Det som i första stycket föreskrivs om ett vapen ska också gälla en vapendel.

Denna lag träder i kraft den 1 september 2014.

⁴ Senaste lydelse 2011:467.

Förslag till lag om ändring i vapenlagen (1996:67)

Härigenom föreskrivs i fråga om vapenlagen (1996:67)

dels att 1 a kap. 7 §, 2 kap. 1, 3 och 6 §§, 10 kap. 2 § och 11 kap. 2 § ska ha följande lydelse,

dels att rubriken till 2 kap. ska lyda ”Tillstånd och auktorisation”,

dels att det i lagen ska införas fyra nya paragrafer, 2 kap. 6 a, 17 och 18 §§, och 6 kap. 3 c §, samt närmast före 2 kap. 17 § och 6 kap. 3 c § nya rubriker av följande lydelse.

Lydelse enligt prop. 2013/14:110 *Föreslagen lydelse*

1 a kap.

7 §

Polismyndigheten ska med hjälp av automatiserad behandling föra separata register över

1. personer och organisationer som enligt denna lag har meddelats tillstånd att inneha skjutvapen eller ammunition eller tillstånd att låna skjutvapen samt personer som tillhör hemvärnets personal och som av Försvarmakten har tilldelats skjutvapen för förvaring i bostaden (vapeninnehavarregistret),

2. de skjutvapen för vilka tillstånd till innehav har meddelats enligt denna lag samt skjutvapen som upphittats eller anmälts stulna eller försvunna (vapenregistret),
och

3. personer och organisationer som har meddelats tillstånd enligt denna lag att driva handel med skjutvapen, fysiska personer som har ett betydande inflytande över en sådan juridisk person som har tillstånd att driva handel med skjutvapen, personer som har godkänts att som föreståndare eller ersättare svara för sådan verksamhet samt personer och organisationer som har meddelats tillstånd enligt denna lag att ta emot skjutvapen för översyn eller reparation (vapenhandlarregistret).

2. de skjutvapen för vilka tillstånd till innehav har meddelats enligt denna lag samt skjutvapen som upphittats eller anmälts stulna eller försvunna (vapenregistret),

3. personer och organisationer som har meddelats tillstånd enligt denna lag att driva handel med skjutvapen, fysiska personer som har ett betydande inflytande över en sådan juridisk person som har tillstånd att driva handel med skjutvapen, personer som har godkänts att som föreståndare eller ersättare svara för sådan verksamhet samt personer och organisationer som har meddelats tillstånd enligt denna lag att ta emot skjutvapen för översyn eller reparation (vapenhandlarregistret),
och

4. sammanslutningar som har auktoriserats enligt denna lag (registret över auktoriserade sammanslutningar för jakt- eller målskytte).

Av vapeninnehavarregistret får det inte framgå vilka vapen som Prop. 2013/14:226
Försvarsmakten har tilldelat någon som tillhör hemvärnets personal. Bilaga 9
Registret får inte användas för att göra automatiserade sammanställningar
över personer som tillhör hemvärnets personal.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

1 §¹

Tillstånd krävs för att

- a) inneha skjutvapen eller ammunition,
- b) driva handel med skjutvapen,
- c) yrkesmässigt ta emot skjutvapen för reparation eller översyn, eller
- d) föra in skjutvapen eller ammunition till Sverige.

Tillstånd krävs inte för den som har fyllt arton år, om vapnet är ett kolsyre-, luft- eller fjädervapen som är avsett för målskjutning eller ett harpunvapen och om *det* har en begränsad effekt i förhållande till andra jämförliga skjutvapen (effektbegränsade vapen). Tillstånd krävs inte heller om innehavaren har lånat vapnet enligt bestämmelserna i 3 kap. 1 a eller 7 §.

Tillstånd krävs inte för den som har fyllt arton år, om vapnet är ett kolsyre-, luft- eller fjädervapen *eller ett vapen med ett annat liknande utskjutningsmedel* och är avsett för målskjutning eller ett harpunvapen och om *vapnet* har en begränsad effekt i förhållande till andra jämförliga skjutvapen (effektbegränsade vapen). Tillstånd krävs inte heller om innehavaren har lånat vapnet enligt bestämmelserna i 3 kap. 1 a eller 7 §.

Tillstånd krävs inte heller för verksamhet som omfattas av tillstånd enligt 3 eller 4 § lagen (1992:1300) om krigsmateriel.

3 §²

Tillstånd att inneha skjutvapen får meddelas

a) enskilda personer,
b) sammanslutningar för *jakt* eller målskytte, som har en stabil organisation och kontinuerlig skytteverksamhet *samt* uppfyller höga krav på säkerhet i fråga om handhavande av vapen,

1. enskilda personer,
2. sammanslutningar för *jakt* eller målskytte, som uppfyller höga krav på säkerhet i fråga om handhavande av vapen *och*
a) har *auktoriserats enligt 17 §, eller*
b) är *anslutna till en auktoriserad sammanslutning och* har en stabil organisation och kontinuerlig skytteverksamhet,

c) huvudmän för museer, om museet får statsbidrag enligt särskilda föreskrifter eller om

3. huvudmän för museer, om museet får statsbidrag enligt särskilda föreskrifter eller om

¹ Senaste lydelse 2006:386.

² Senaste lydelse 2000:147.

museet ägs av en kommun, ett landsting eller en stiftelse som står under länsstyrelsens tillsyn: för vapen som *skall* ingå i samlingarna, och

d) auktoriserade bevakningsföretag: för utlåning till väktare som har meddelats tillstånd att som lån inneha ett sådant vapen.

museet ägs av en kommun, ett landsting eller en stiftelse som står under länsstyrelsens tillsyn: för vapen som *ska* ingå i samlingarna, och

4. auktoriserade bevakningsföretag: för utlåning till väktare som har meddelats tillstånd att som lån inneha ett sådant vapen.

6 §³

Tillstånd att inneha helautomatiska vapen eller enhandsvapen får meddelas endast om det finns synnerliga skäl. Detta gäller dock inte för start- eller signalvapen.

Tillstånd för enskild att inneha helautomatiska vapen eller enhandsvapen för flerskott skall tidsbegränsas till att gälla i högst fem år om inte särskilda skäl talar emot en sådan begränsning.

6 a §

Tillstånd för en enskild att inneha helautomatiska vapen eller enhandsvapen för flerskott ska tidsbegränsas till att gälla i högst fem år om inte särskilda skäl talar emot en sådan begränsning.

Har en ansökan om förnyat tillstånd getts in senast fyra veckor innan giltighetstiden för det gällande tillståndet går ut, ska detta gälla till dess att beslut i fråga om det nya tillståndet har vunnit laga kraft.

Auktorisation och tillsyn av sammanslutningar för jakt- eller målskytte

17 §⁴

En sammanslutning för jakt- eller målskytte får auktoriseras om den har en stabil organisation, kontinuerlig skytteverksamhet och ordning för säker vapenhantering.

³ Senaste lydelse 2000:147.

⁴ Nuvarande 17 § föreslås upphävas i prop. 2013/14:110.

18 §⁵

Polismyndigheten utövar tillsyn över auktoriserade sammanslutningar för jakt- eller målskytte.

Vid tillsynen ska Polismyndigheten kontrollera att förutsättningarna för auktorisation som anges i 17 § fortfarande är uppfyllda.

En auktoriserad sammanslutning ska på begäran lämna Polismyndigheten de upplysningar om verksamheten som myndigheten behöver för sin tillsyn.

6 kap.

Återkallelse av auktorisation

3 c §

En auktorisation enligt 2 kap. 17 § ska återkallas av Polismyndigheten om förutsättningarna för auktorisationen inte längre finns.

Lydelse enligt prop. 2013/14:110

Föreslagen lydelse

10 kap.

2 §

Polismyndighetens eller en domstols beslut enligt denna lag ska gälla omedelbart, om inte annat förordnas. Polismyndighetens beslut om återkallelse av handelstillstånd ska dock gälla omedelbart endast i de fall det har förordnats i beslutet. Ett sådant förordnande får meddelas om det finns särskilda skäl.

Polismyndighetens eller en domstols beslut enligt denna lag ska gälla omedelbart, om inte annat förordnas. Polismyndighetens beslut om återkallelse av handelstillstånd *eller återkallelse av auktorisation* ska dock gälla omedelbart endast i de fall det har förordnats i beslutet. Ett sådant förordnande får meddelas om det finns särskilda skäl.

⁵ Nuvarande 18 § föreslås upphävas i prop. 2013/14:110.

11 kap.

2 §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

a) undantag från kravet på tillstånd för att inneha start- eller signalvapen,

b) krav på skjutskicklighet, utbildning, ålder och de förutsättningar i övrigt som ska vara uppfyllda för tillstånd att inneha eller låna skjutvapen,

c) krav på kunskap för att få tillstånd att driva handel med skjutvapen och vad som i övrigt ska gälla vid sådan handel,

d) vad som ska iakttas utöver bestämmelserna i 4 kap. vid ändring och reparation av skjutvapen,

e) krav på vapenhandlars, museers och sammanslutningars förvaring av andra vapen än effektbegränsade vapen och på sammanslutningars förvaring av ammunition,

f) de förutsättningar i övrigt som ska vara uppfyllda för tillstånd enligt denna lag,

g) utfärdande av europeiska skjutvapenpass till dem som har tillstånd att inneha skjutvapen i Sverige,

h) förutsättningar för och förfaringssätt vid medgivande av att personer bosatta i Sverige ska få tillstånd att förvärva skjutvapen i ett annat land,

i) krav på att den som förvärvat ett skjutvapen i Sverige och som är bosatt i ett främmande land ska underrätta den staten om förvärvet,

j) *vilka sammanslutningar som* j) kraven för *auktorisering enligt ska anses uppfylla* kraven i 2 kap. 2 kap. 17 §, och 3 § b för att kunna meddelas tillstånd att inneha skjutvapen, och

k) vad som ska iakttas utöver bestämmelserna i 5 kap. i fråga om transport av skjutvapen och ammunition.

1. Denna lag träder i kraft den 2 januari 2015.

2. De sammanslutningar som av Rikspolisstyrelsen vid utgången av 2014 bedöms uppfylla kraven i tidigare 2 kap. 3 § b för att kunna meddelas tillstånd till innehav av skjutvapen, ska anses vara auktoriserade enligt den nya bestämmelsen i 2 kap. 17 § och tas upp i registret över auktoriserade sammanslutningar för jakt- eller målskytte enligt 1 a kap. 7 § första stycket 4.

3 Förslag till lag om ändring i lagen (2003:148) om straff för terroristbrott

Prop. 2013/14:226
Bilaga 9

Härigenom föreskrivs att 3 § lagen (2003:148) om straff för terroristbrott ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 §¹

Följande gärningar utgör terroristbrott under de förutsättningar som anges i 2 § i denna lag:

1. mord, 3 kap. 1 § brottsbalken,
2. dråp, 3 kap. 2 § brottsbalken,
3. grov misshandel, 3 kap. 6 § brottsbalken,
4. människorov, 4 kap. 1 § brottsbalken,
5. olaga frihetsberövande, 4 kap. 2 § brottsbalken,
6. grov skadegörelse, 12 kap. 3 § brottsbalken,
7. mordbrand och grov mordbrand, 13 kap. 1 och 2 §§ brottsbalken,
8. allmänfarlig ödeläggelse, 13 kap. 3 § brottsbalken,
9. sabotage och grovt sabotage, 13 kap. 4 och 5 §§ brottsbalken,
10. kapning och sjö- eller luftfartssabotage, 13 kap. 5 a § brottsbalken,
11. flygplatssabotage, 13 kap. 5 b § brottsbalken,
12. spridande av gift eller smitta, 13 kap. 7 § brottsbalken,
13. olovlig befattning med kemiska vapen, 22 kap. 6 a § brottsbalken,
14. *uppsåtligt* vapenbrott, 9 kap. 14. vapenbrott *som begåtts uppsåtligen, grovt vapenbrott och synnerligen grovt vapenbrott*, 9 kap. 1 och 1 a §§ vapenlagen (1996:67),
15. brott enligt 29 § tredje stycket lagen (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor,
16. uppsåtligt brott enligt 25 och 26 §§ lagen (1992:1300) om krigsmateriel, som avser kärnladdningar, radiologiska, biologiska och kemiska stridsmedel, apparater och andra anordningar för spridning av radiologiska, biologiska eller kemiska stridsmedel samt speciella delar och substanser till sådant material,
17. brott enligt 18, 18 a och 20 §§ lagen (2000:1064) om kontroll av produkter med dubbla användningsområden och av tekniskt bistånd, som avser sådana produkter eller sådant tekniskt bistånd som kan användas för att framställa kärnladdningar, biologiska eller kemiska vapen,
18. smuggling och grov smuggling, 3 och 5 §§ lagen (2000:1225) om straff för smuggling, om brottet avser sådana varor som omfattas av 14–17,
19. olaga hot, 4 kap. 5 § brottsbalken, som innefattar hot om att begå någon av de gärningar som avses i 1–18.

Denna lag träder i kraft den 1 september 2014.

¹ Senaste lydelse 2010:1016.

Förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

Härigenom föreskrivs i fråga om offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) att 18 kap. 16 § ska ha följande lydelse.

Lydelse enligt prop. 2013/14:110 Föreslagen lydelse

18 kap.

16 §

Sekretess gäller för uppgift som hänför sig till vapenregister enligt vapenlagen (1996:67), om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan fara för att vapen eller ammunition kommer till brottslig användning.

Sekretess gäller, under motsvarande förutsättning som anges i första stycket, hos

1. Kammarkollegiet och Naturvårdsverket för uppgift som hänför sig till jaktkortsregistret, och

2. Naturvårdsverket för uppgift som hänför sig till jägarexamensregistret.

Sekretessen enligt första stycket gäller inte för uppgift i vapenregister om namn och adress för den som har tillstånd att bedriva handel med skjutvapen eller att ta emot skjutvapen för översyn eller reparation. Sekretess gäller inte heller för uppgift i vapenregister om vilka typer av vapen ett *sådant* tillstånd omfattar.

Sekretessen enligt första stycket gäller inte för uppgift i vapenregister om namn och adress för den som har tillstånd att bedriva handel med skjutvapen eller att ta emot skjutvapen för översyn eller reparation *eller för uppgifter i registret över auktoriserade sammanslutningar för jakt- eller målskytte*. Sekretess gäller inte heller för uppgift i vapenregister om vilka typer av vapen *som omfattas av ett tillstånd att bedriva handel med skjutvapen eller att ta emot skjutvapen för översyn eller reparation*.

Denna lag träder i kraft den 2 januari 2015.

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2014-04-10

Närvarande: F.d. justitieråden Susanne Billum och Dag Victor samt justitierådet Olle Stenman.

Skärpningar i vapenlagstiftningen

Enligt en lagrådsremiss den 3 april 2014 (Justitiedepartementet) har regeringen beslutat inhämta Lagrådets yttrande över förslag till

1. lag om ändring i vapenlagen (1996:67),
2. lag om ändring i vapenlagen (1996:67),
3. lag om ändring i lagen (2003:148) om straff för terroristbrott,
4. lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

Förslagen har inför Lagrådet föredragits av rättssakkunniga Christina Berg och Mikaela Bexar.

Förslagen föranleder följande yttrande av *Lagrådet*:

Förslaget (1.1) till lag om ändring i vapenlagen

1 a §

I paragrafen finns bestämmelser om grovt vapenbrott (första stycket) och synnerligen grovt vapenbrott (andra stycket).

I första stycket anges fyra olika omständigheter som särskilt ska beaktas vid bedömningen av om ett brott är grovt. Det är att vapnet har innehafts på allmän plats eller på en annan plats där människor samlas eller i ett fordon på en sådan plats (p. 1), att vapnet har varit av särskilt farlig beskaffenhet (p. 2), att innehavet, överlåtelsen eller utlåningen har avsett flera vapen (p. 3), eller att gärningen annars har varit av särskilt farlig art (p. 4). Den sista punkten är ny.

Av författningskommentaren till den första punkten framgår att den omformulerats för att göras mer allmängiltig. Med en annan plats där människor samlas avses enligt författningskommentaren platser där människor regelmässigt samlas. Det krävs inte att människor är samlade där just vid brottet. Omvänt krävs inte att platsen normalt utgör en samlingsplats om det finns en folksamling där när brottet begås. Detta innebär att innehav av vapen t.ex. på en större fest eller ett politiskt möte täcks av punkten oavsett var den äger rum.

Enligt Lagrådets mening leder uttrycket ”en annan plats där människor samlas” tanken till just en plats där människor samlas regelmässigt. Det framstår däremot som diskutabelt om formuleringen också täcker situationen att vapnet innehafts vid ett tillfälle då en folkmassa tillfälligtvis uppehållit sig på en plats som inte kan ses som en normal samlingsplats. Om avsikten är att även denna senare situation ska markeras särskilt i lagtexten bör punkten omarbetas.

Lagrådet vill emellertid tillägga att den nya fjärde punkten – gärning av särskilt farlig art – sannolikt fångar upp de flesta fall då någon innehar skjutvapen i en folkmassa, oavsett var denna samlats.

2 kap. 1 §

Det tillägg som föreslås i andra stycket har gjort lagtexten svårläst. Stycket bör omstruktureras så att innebörden blir tydligare.

2 kap. 17 §

Enligt paragrafen får en sammanslutning för jakt- eller målskytte auktoriseras om den har en stabil organisation, kontinuerlig skytteverksamhet och ordning för säker vapenhantering.

Av författningskommentaren framgår att sammanslutningens organisation ska ha sådan stabilitet att sammanslutningen har förmåga att ha god kontroll över anslutna sammanslutningar och utöva kontrollen på ansvarsfullt sätt. Innebörden av denna s.k. egenkontroll inom skytterörelsen utvecklas närmare i allmänmotiveringen (s. 18–20). Regeringen konstaterar där att det inte framkommit något som i och för sig ger anledning att ifrågasätta att de godkända centrala sammanslutningarnas kontroll av anslutna sammanslutningar fungerar bra. Denna egenkontroll fyller enligt regeringen en viktig funktion.

Lagrådet konstaterar att de auktoriserade sammanslutningarnas egenkontroll av anslutna sammanslutningar är en förutsättning för att det föreslagna systemet ska fungera på det sätt som avses (jfr 2 kap. 18 § om Polismyndighetens tillsyn). Det är därför en brist att detta krav inte tydligt markerats i lagtexten. Uttrycket ”ha en stabil organisation” rymmer dessutom knappast ett krav på att utöva en effektiv kontroll över andra sammanslutningar, vare sig de är anslutna eller inte.

Lagrådet anser därför att paragrafens villkor för auktorisation bör kompletteras med att sammanslutningen ”har en effektiv egenkontroll” eller liknande.

2 kap. 18 §

Paragrafen reglerar Polismyndighetens tillsyn över auktoriserade sammanslutningar för jakt- eller målskytte. Enligt tredje stycket ska en auktoriserad sammanslutning på begäran lämna Polismyndigheten de upplysningar om verksamheten som myndigheten behöver för sin tillsyn.

Formuleringen av tredje stycket väcker frågan om vilka upplysningar den auktoriserade sammanslutningen är skyldig att lämna till Polismyndigheten, dvs. om skyldigheten endast omfattar den egna verksamheten eller om den också omfattar uppgifter om anslutna sammanslutningar och den egenkontroll som utövas hos dem.

Upplysningsskyldighetens räckvidd bör klargöras i det fortsatta beredningsarbetet.

Övergångsbestämmelsen

Syftet med den föreslagna andra punkten är att de sammanslutningar för jakt- eller målskytte som vid utgången av år 2014 finns upptagna i en bilaga till Rikspolisstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om vapenlagstiftningen ska anses vara auktoriserade enligt den nya bestämmelsen i 2 kap. 17 §. Detta kan uttryckas enklare än i den föreslagna lagtexten.

3 §

I uppräknningen av de brott som kan utgöra terroristbrott har punkten 14 omarbetats till följd av den föreslagna uppdelningen av vapenbrott på två paragrafer.

Lagrådet konstaterar att den föreslagna formuleringen, vilken visserligen i sak motsvarar vad som redan nu gäller, innebär att även ett vapenbrott som är att anse som ringa (9 kap. 1 § andra stycket) skulle kunna räknas som terroristbrott om det har begåtts uppsåtligen. Detta kan uppenbarligen inte komma i fråga. Lagrådet anser därför att lagtexten lämpligen kan formuleras enligt följande:

14. vapenbrott, grovt vapenbrott och synnerligen grovt vapenbrott, 9 kap. 1 § första stycket och 1 a § vapenlagen (1996:67),

Förslaget till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen

Lagrådet lämnar förslaget utan erinran.

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 30 april 2014

Närvarande: Statsministern Reinfeldt, ordförande, och statsråden Björklund, Ask, Larsson, Erlandsson, Hägglund, Borg, Billström, Adelsohn Liljeroth, Björling, Ohlsson, Norman, Attefall, Engström, Kristersson, Ullenhag, Hatt, Löf, Svantesson

Föredragande: statsrådet Ask

Regeringen beslutar proposition 2013/14:226 Skärpningar i vapenlagstiftningen.